

Aino Vuorinen

INSTAGRAM-RUNOUS YHTEISÖLLISENÄ JA AFFEKTIIVISENA RUNOUDEN LAJINA

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Pro gradu-tutkielma
Lokakuu 2020

TIIVISTELMÄ

Aino Vuorinen: Instagram-runous yhteisöllisenä ja affektiivisena runouden lajina
Pro gradu-tutkielma
Tampereen yliopisto
Kirjallisuustiede
Lokakuu 2020

Tutkielma tarkastelee Instagram-runoutta lyriikan tuoreena alalajina, lähestyen ilmiötä erityisesti yhteisöllisyyden ja affektiivisuuden kautta. Instagram-lyriikasta ei ole vielä tehty laajasti tutkimusta. Tutkielmassani kartoitan uutta lajia ja hahmottelen sen ominaisuuksia. Työn alkupuolella erittelen Instagram-runoudelle tyypillisiä piirteitä. Esimerkkien avulla keskeisiksi piirteiksi hahmottuvat suoraviivaisuus, visuaalisuus, self help-tyyli sekä taiteilijakuvaan rakentuminen. Useat lajin toistuvista piirteistä kytkeytyvät Instagramiin niiden jakamisen alustana. Sosiaalinen media nousee käsittelyn keskiöön siirtyessäni purkamaan lajin yhteisöllisyyttä. Runoja jakavat ja niitä lukevat muodostavat sovelluksessa yhteisön, jonka yleinen vire on positiivinen ja kannustava. Myönteinen ilmapiiri ilmenee muun muassa kommentteissa, joita runojulkaisut keräävät. Laji sijoittuu osaksi muutosta median tuottamisen ja kuluttamisen tavoissa. Hyödynnän Henry Jenkinsin konvergenssikulttuurin käsitettä, joka viittaa median virtaamiseen ja sekoittumiseen useilla eri alustoilla. Konvergenssin myötä kuluttajista on tullut median tuottajia.

Tutkielman lopuksi analysoin Instagram-lyriikkaa affektiivisuuden näkökulmasta. Käytän affektiivisuutta kattokäsitteenä erilaisille tunneilmiöille, ja tukeudun Suomessa viime vuosina tehtyyn affektiivisuuden tutkimukseen. Keskeisiä affektiivisuuden ilmenemismuotoja Instagram-lyriikassa ovat samaistuminen, self help-tyyli, yhteisön myönteinen ilmapiiri sekä tunteiden kuvaus, jonka osoitan runoanalyysissä Kaurin teoksista. Instagram-runouden tarkastelussa toistuvat ja merkittäviksi nousevat yhteisön kannustus ja tuki toisilleen, oman brändin markkinoiminen sekä samaistuminen kierrätettyihin elämänviisauksiin. Yhteisön hyväksyntä osoittautuu merkittävämmäksi kuin kriittiset vaatimukset.

Avainsanat: Instagram, lyriikka, yhteisöllisyys, affektiivisuus, self-help-kirjallisuus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Mitä on Instagram-runous?	4
1.1.1	Määritelmiä ja rajoja	4
1.1.2	Instagram kirjoittamisen alustana ja muuttuvat lukutavat	8
1.1.3	Instagram-lyriikan vastaanotto mediassa	10
1.2	Tutkielman kulku, käsitteet ja teorialähteet	12
2	Instagram-runous lyriikan uutena lajina	16
2.1	Instagram-runoilijat	17
2.2	Instagram-runoja yhdistävät piirteet	18
2.2.1	Visuaalisuus	22
2.2.2	Self help-tyyli	25
2.3	Taiteilijakuva rakentuminen	30
2.3.1	Uran ja omakuva rakentaminen	30
2.3.2	Instagram-runoilijat sosiaalisen median vaikuttajina	34
3	Kollektiivisuus	36
3.1	Instagram-runoilijoiden muodostama yhteisö	37
3.1.1	Aihetunnisteet kuulumisen keinona	39
3.1.2	Jakaminen ja asetelmat	40
3.1.3	Kommentit yhteisön palautteena ja osallistumisena	45
3.2	Konvergenssikulttuuri: kuluttajat median tuottajina	47
3.2.1	Älypuhelimet ja konvergenssi	51
3.2.2	Joukkoistaminen ja prosessi	53
3.2.3	Instagram-lyriikka kansanperinteen jatkona?	55
3.2.4	Kierrättäminen ja kysymys tekijyydestä	58
3.3	Kaur ja yhteisöllisyyden teema	60
4	Affektiivisuus	66
4.1	Affektiivisuuden tutkimusta	67
4.2	Lukukokemuksen affektiivisuus	69
4.2.1	Samaistuminen	71
4.2.2	Myönteinen lukukokemus	74
4.3	Tunneyhteisö	76
4.3.1	Yhteisön, kulttuurin ja lajien koodit	78
4.3.2	Lukijan osallistaminen ja osallistuminen	80
4.4	Instagram-runojen affektiiviset keinot ja piirteet	83
4.4.2	Aforismit ja affektiivisuus	84
4.4.4	Self help-tyyli, intentio ja retoriikka	88
4.5	Tunteiden kuvaus Kaurin lyriikassa	89
5	Johtopäätökset	93
	Lähteet	97
	Kohdemateriaali	97
	Tutkimuskirjallisuus	98

1 Johdanto

Instagram on suosittu sosiaalisen median palvelu, jolla on yli miljardi aktiivista käyttäjää kuukausittain (Instagram 2019). Palvelussa on muiden trendien ohella syntynyt ilmiö, jossa runoja julkaistaan ja jaetaan sovelluksessa. Instagram-runoudeksi (*Instagram-poetry*, *Instapoetry*) kutsutaan tuoretta lyriikan lajia, jonka edustajia yhdistää runojen julkaiseminen sosiaalisessa mediassa. Instagram-runous on laji, jossa sosiaalinen media ja kirjallisuuden perinne kohtaavat. Kohtaamisessa syntyy uusia luovan ilmaisun muotoja, joiden ajankohtainen ja puhuttava ilmentymä Instagram-runous on.

Instagram-lyriikkaa self-help-näkökulmasta käsittelevässä artikkelissaan Lili Pâquet (2019, 311) toteaa, että Rupin Kaurin ja muiden Instagram-runoilijoiden suosio haastaa väitteen, että runous on kuoleva taiteenlaji jota kukaan ei enää lue. Pâquet kirjoittaa osuvasti, että akateeminen tutkimus on laajalti jättänyt huomiotta Instagram-runouden, jota ei pidetä kirjallisesti ansioituneena lyriikan muotona. Käsitys ei ota huomioon yleisövästään merkitystä. (Pâquet 2019, 296.) Onkin tärkeää tutkia lähemmin runoutta, joka on saavuttanut suuren suosion ja innostanut Instagram-käyttäjiä lukemaan lyriikkaa. Instagram-lyriikan kenttä on vielä uusi ja verrattain vähän tutkittu alue, joka on jo kuitenkin saanut runsaasti huomiota sekä lukijoita.

Käytän tutkielmassani esimerkkinä erityisesti lajinsa mahdollisesti tunnetuinta edustajaa Rupin Kauria. Vuodesta 2013 runoja jakanut Kaur on Intian Punjabista lapsuudessaan muuttanut kanadalainen runoilija. Pop-kulttuurista kirjoittavan toimittajan Shannon Carlinin (2017) mukaan Kaurin runot rakkaudesta, sydänsärystä ja naiseudesta ilmentävät täydellisesti *self care*-liikettä. *Self care* viittaa itsestä ja omasta terveydestä huolehtimiseen (Merriam-Webster 2020). André Spicer (2019) kirjoittaa *The Guardian*-lehdessä, että nykyinen *self care*-liike keskittyy itsen suojelemaan ja tarjoaa self help-elämäntapaneuvoja aikana, jossa odotukset ovat laskeneet ja huipulle pyrkimisen sijasta tähdätään päivästä selviämiseen. Kaur julkaisi esikoiskokoelmansa *milk and honey* (2015, tästä eteenpäin M&H) alun perin omakustanteena vuotta uudelleen julkaisua aikaisemmin (mt.). *the sun and her flowers* (tästä eteenpäin SHF), jota Kaur verkkosivuillaan kuvaa esikoiskokoelman taiteelliseksi sisarukseksi, seurasi vuonna

2017. Kaur on noussut julkisuuteen paitsi runoutensa niin myös muun vaikutuksensa puolesta – hän on runoilija sekä Instagramissa että painettunakin, sosiaalisen median vaikuttaja, poliittinen aktivisti, julkinen puhuja ja esiintyjä. Kaurista on kirjoitettu runsaasti mediassa ja hänen ympärilleen on herännyt paljon keskustelua – esittelen joitakin näistä puheenvuoroista käsitellessäni Instagram-lyriikan mediassa saamaa vastaanottoa (1.1.3). Aihetunnisteella #rupikaur löytyy Instagramista 543 tuhatta julkaisua tulokseksi (18.9.2019). Julkaisuihin voidaan lisätä Kauriin viittaavia tunnisteita lukuisista syistä, mutta näiden merkintöjen määrä itsessään kertoo paljon runoilijan saamasta huomiosta verkkopalvelun piirissä – puhumattakaan siitä, että hänellä on henkilökohtaisella tilillään sovelluksessa 3,7 miljoonaa seuraajaa (Instagram 18.9.2019).

Sosiaalisen median kautta runoilijoille on auennut mahdollisuus saavuttaa näkyvyyttä, markkinoida työtään sekä tulla tunnetuksi uudella tavalla (Vuorinen 2020, 10–11). Carlinin (2017) mukaan sosiaalinen media on tarjonnut yhä useammalle, erityisesti ei-valkoiselle, runoilijalle mahdollisuuden jakaa runojaan aiempaa laajemman, nuoremman sekä moninaisemman yleisön kanssa. Faith Hill ja Karen Yuan (2018) toteavat, että sosiaalisen median myötä taiteenlajista on muodostumassa elinkeino. Instagram-runous on kuitenkin kohdannut myös runsaasti kritiikkiä ja herättänyt paljon keskustelua.

Instagram-runoudesta puhuttaessa on merkittävää huomioida keskustelu vähemmistöjen roolista nykyrunoudessa. Runoilija ja runokriitikko Sandeep Parmar (2018) kirjoittaa, että nykyrunouden kritisointi käsityötaidon puutteesta hiljentää uusien äänien tuomat mahdollisuudet. Amanda Lovelace, *The Princess Saves Herself in This One* (2016) -kokoelman kirjoittaja, sanoo Instarunoilija-termiä käytettävän erotuksena 'oikeista runoilijoista': kuolleista, valkoisista, cis-sukupuolisista miehistä (Leszkiewicz 2019). Kaur on herättänyt ympärillään monenlaisia puheenvuoroja ja kommentteja. Chiara Giovanni (2017) kirjoittaa keskustelua synnyttäneessä artikkelissaan Kaurin olevan tunnetuin ja kiistellyin Instagram-runoilijoista. Giovannin mukaan Kauria pidetään paljon kaivattuna moninaisuuden äänenä ylivoimaisesti valkoisessa kirjallisuuden maisemassa. Hän kuitenkin lisää, että runoilijaa on syytetty plagioimisesta sekä kritisoitu yksilöllisen ja kollektiivisen trauman hämärtämisestä pyrkimyksessään kuvata tyypillinen etelä-aasialaisen naisen kokemus. (Mt.)

Esimerkkinä lajin asettumisesta osaksi runouden jatkumoa on Iso-Britannian kansallinen runokirjasto, National Poetry Library, lisännyt Instagram-runouden genreksi katalogiinsa sekä järjestänyt maailman ensimmäisen lajille omistetun näyttelyn. Näyttelytyöt valittiin yli tuhannesta vastauksesta Instagramissa esitettyyn avoimeen kutsuun. Kirjasto kertoo, että näyttely tarjoaa täydellisen esittelyn tähän kasvavaan runouden muotoon. Näyttelytiedoissa kuvataan töiden vaihtelevan typografisista asetteluista sosiaalisiin kommentteihin ja tunteellisiin tunnustuksiin, sekä valikoimaan lyhyitä filmejä Instarunoudesta. Kävijöitä kannustetaan jakamaan kokemuksensa näyttelystä käyttäen aihetunnistetta #instapoetrylib. (National Poetry Library UK, 2020.)

Pyrin tutkielmassani kartoittamaan Instagram-lyriikkaa runouden uutena lajina. Tarkastelen Instagram-runoja yhdistäviä piirteitä, Instagramin vaikutusta ympäristönä runouden piirteisiin sekä runoilijoiden muodostaman yhteisön ilmenemistä lyriikassa. Lopuksi lähestyn Instagram-runoja affektiivisuuden käsitteen kautta, ja tarkastelen, millaisia piirteitä affektiivinen lähestymisnäkökulma nostaa lajista esiin.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

- 1. Mitä on Instagram-runous ja miten se voidaan käsittää runouden lajiksi? Mitkä piirteet tekevät runoudesta Instagram-lyriikkaa? Mitkä piirteet yhdistävät Instagram-runoutta?*
- 2. Miten Instagram-sovellus alustana vaikuttaa Instagram-runouden piirteisiin? Miten sovelluksen yhteisöllisyys näkyy runoudessa? Ilmentääkö Instagram-lyriikka kollektiivista kokemusta?*
- 3. Mitä affektiivisuuden käsitteen kautta lähestyminen nostaa esiin Instagram-runoudesta?*

Vastaan kysymyksiin Instagram-runouden luonteesta ja piirteistä lajina eritellen yhtäläisyyksiä esimerkkimerkkirunojen avulla. Tuon esiin sovelluksen vaikutuksia lyriikkaan tutustumalla lähemmin Instagramin sekä sosiaalisen median toimintaan. Yhteisöllisyyttä lähestyn analysoimalla yhteisön sosiaalisia käytäntöjä, kuten aihetunnisteiden käyttöä sekä runojen kommentoimista ja jakamista. Hyödynnän sosiaaliseen mediaan kytkeytyvää konvergenssin käsitettä (Jenkins 2006) tarkastellakseni yhteisöllistä luomista. Lisäksi käsittelen Kauria tapaustutkimuksena kollektiivisuuden ilmenemisestä. Runojen affektiivisuutta tutkin affektiivisuuden teorian avulla, tarkastellen millaisia affektiivisia piirteitä Instagram-runousta

löytyy. Käytän esimerkkeinä Kaurin tuotannosta poimittuja runoja, joiden affektiivisuutta puran runoanalyysin kautta. Aineistonani tutkielmassa toimivat sekä Instagramista että Kaurin tuotannosta poimitut runot, joita yhdistelemällä pyrin antamaan esimerkkejä Instagram-runoudesta niin sovelluksen sisällä kuin paperillakin. Runojen ohella valokuvat Instagram-tileiltä, aihetunnisteet sekä kommentit runojen alla tukevat Instagram-runouden tarkastelua ilmiönä. Lisäksi lajista kirjoitetut lehtiartikkelit tarjoavat tietoa sitä ympäröivästä mediakeskustelusta.

1.1 Mitä on Instagram-runous?

Tuoreena lyriikan lajina Instagram-runot hakevat vielä määritelmällisiä kehyksiään. Runot tuovat yhteen useita sosiaalisen median luomiseen sisältyviä piirteitä. Toisaalta ne jatkavat monia perinteitä, joita kulttuurin tuottamiseen ja lyriikkaan yhdistetään. Käsittelen Instagram-lyriikkaa jatkona kansanperinteelle alaluvussa 3.2.3.

1.1.1 Määritelmiä ja rajoituksia

Instagram-runouden määrittely on haasteellista, mutta olennaista tutkielman näkökulman tarkentamisen sekä aineiston rajaamisen kannalta. Instagram-lyriikalle voidaan esittää lukuisia määritelmiä, joista monet ovat ongelmallisia lajin yhä kasvaessa ja muotoutuessa. UK:n kansallisen runokirjaston mukaan Instagram-runous on yksi viimeisimmistä sosiaalisen median villityksistä, joka on jo vaikuttanut ennennäkemättömästi runouden maailmaan (National Poetry Library UK, 2020). Yksinkertaisimmassa määrittelyssä lajiin lasketaan kaikki Instagramissa julkaistava ja jaettava runous. Instagram-runoilijat ovat kuitenkin laajentaneet tuotantoaan ruutujen yli, ja esimerkiksi laajasti tunnettu Kaur on julkaissut jo kaksi runokokoelmaa, joiden voidaan hyvin ajatella kuuluvan lajin piiriin – pidetäänhän Kauria nimenomaan Instagram-runoilijoiden edustajana. Instagram-runous laajenee lisäksi muualle kuin paperille, sillä sen joukkoon luetaan vastaavaa lyriikkaa, jota julkaistaan toisissa verkkopalveluissa. Instagram-runoilijoiksi luokitellaan sellaisiakin runoilijoita, jotka eivät edes julkaise työtään Instagramissa – esimerkiksi Lang Leav, joka kirjoittaa Tumblrissa Instagramin sijaan (Carlin 2017).

Rajaan tutkimukseni Instagramin sisälle, mikä tuntuu luontevimmalta lähestymistavalta lyriikkaan, jota sovelluksen nimi yleisessä keskustelussa määrittää ja kuvailee. Lähestyn runoutta tutkielmassani nimenomaan sovelluksen kautta. Instagram-runous on saavuttanut terminä yleisesti tunnistetun aseman osuvuutensa sekä kuvaavuutensa puolesta. Sovelluksen piirteiden vaikutusta Instagram-runouden erityisominaisuuksiin tarkasteltaessa toisten sovellusten tuomat piirteet runojen kirjoittamiseen, julkaisuun ja jakamiseen olisivat taas oma lukunsa. Rajauksesta huolimatta lasken Instagram-lyriikaksi muissa sosiaalisen median palveluissa jaetut runot, vaikka en ota niitä tutkielmassani mukaan tarkasteluun rajallisen tilan vuoksi.

Miksi siis Instagram-runoilijat määritellään ja ryhmitellään yleisesti juuri Instagramin kautta? Miksei heitä tunneta esimerkiksi sosiaalisen median runoilijoina spesifin Instarunoilijan nimikkeen sijaan? Syitä ilmiölle voidaan löytää useita. *New Statesman*-lehden kulttuuritoimittaja Anna Leszkiewicz (2019) ehdottaa, että ennen termistön onnistunutta korjaamista pitäisi runoutta mahdollisesti tutkia tapaus tapaukselta tai julkaisu julkaisulta. Leszkiewicz kirjoittaa, että termin elastisuus on saattanut mahdollistaa sotkuisen kriittisen keskustelun kehittymisen. Hänen mukaansa vaikuttaa siltä, että käsite on venytetty hyödyllisyytensä rajojen ulkopuolelle. (Mt.) Mielestäni on kuitenkin tärkeää, että on olemassa kattokäsite, joka kokoaa alleen piirteiltään samankaltaista uutta lyriikkaa. Instagram-runoilija voidaan kokea kuvaavammaksi kuin jokin yleisluontoisempi vaihtoehto. On myös mahdollista, että suurin osa Instagram-runoudesta tosiaan syntyy Instagramissa muiden vastaavien sovellusten ja palveluiden sijasta. Instagram voi olla tyypillisin runojen jakamiseen käytetyistä palveluista, ja siksi saavuttanut paikkansa lajin nimessä.

Toisaalta Instagram saattaa ominaisuuksiensa kannalta kuvata ilmiötä sosiaalisen median alustoista parhaiten. Luvussa 2.2 käsittelen tarkemmin Instagram-runoja yhdistäviä piirteitä, joista nousee esiin muun muassa runojen korostunut visuaalisuus sekä tyypillisesti lyhyt muoto. Molemmat näistä keskeisistä piirteistä linkittyvät Instagramiin sovelluksena. Instagram tunnetaan visuaalisena sosiaalisen median muotona. Eunji Lee, Jung-Ah Lee, Jang Ho Moon ja Yongjun Sung (2015, 552) kirjoittavat sovelluksessa vallitsevan 'kuva ensin, teksti toisena'-säännön, mikä luo voimakkaasti visuaalisesti orientoituneen kulttuurin monin

kuvankäsittelyominaisuuksin varustetussa Instagramissa. Siellä jaettu lyriikka ei poikkea tästä visuaalisesta painottuneisuudesta, vaan sovelluksen kuvallisuus muotoilee lajia monin tavoin.

Keskityn tutkielmassani pääasiassa runoihin, joita palvelussa julkaistaan, mutta sisällytän tarkasteluun myös muun materiaalin (tykkäykset, kommentit, runoilijoiden omakuvat sekä asetelmat), joka Instagram-lyriikan piiriin erottamattomasti kuuluu. Muu sisältö nousee pintaan erityisesti tarkasteltaessa runoilijoiden taiteilijakuvan rakentumista sekä itsen brändäystä, joita käsittelen tarkemmin alaluvussa 2.3. Lisäksi oheissisältö ilmenee Instagram-lyriikan kollektiivisessa luonteessa, johon viitataan läpi tutkielman. Kollektiivisuus palvelun käyttäjien kesken synnyttää valtavan määrän lisämateriaalia, joka esiintyy runojen yhteydessä: runoilijoiden itsensä julkaisemien oheissisältöjen, kuten omakuvien, ohella runoihin yhdistyvät toisten käyttäjien kommentit, edelleen jakaminen sekä tykkäykset. Kirjoittajat ja lukijat kietoutuvat yhteen sosiaalisessa mediassa luoden taidetta aiempaa yhteisöllisemmin: kustantajien sijasta tykkäysten ja kommenttien määrä määrittävät, kenen runot nousevat suosioon ja näin esimerkiksi myös sen, kenen kirja saavuttaa menestystä painettunakin versiona. Kustantajien on käännäyttävä verkkoyleisöjen puoleen selvittääkseen mikä on suosittua ja julkaisukelpoista (Pâquet 2019, 301). Tykkäykset ja kommentit ohjaavat interaktiivisesti sisältöä suosittujen aiheiden erottuessa epäsuosituista ja näin vaikuttavat sisällön tuotantoon. Yleisö on entistä lähempänä kirjailijaa, ja suuremmassa vaikutusyhteydessä siihen, millaista lyriikkaa alustalla syntyy. Kollektiivisuutta lisäävät aihetunnisteet, joilla voidaan konkreettisesti liittää vaikkapa oma runo toisen tuotantoon tai korostaa ryhmään kuuluvuutta. Tarkastelen yhteisöllisyyttä laajemmin luvussa 3.

Alastair Fowler (1997, 112) kirjoittaa alalajeilla olevan yleiset tyypin (*kind*) piirteet, joihin sisältyvät ulkoiset muodot, mutta ennen muuta niiden lisäävän lajiin uusia erityisiä piirteitä. Instagram-lyriikan, joka muistuttaa muodoltaan ja muilta piirteiltään¹ monia muita runouden lajeja, jakamisen ja lukemisen tavat ovat uusia. Jakamisen tapojen, sovelluksen yhteisöllisyyden sekä näiden tuomien sisällöllisten piirteiden voi nähdä muodostavan Instagram-runoudesta oman alalajinsa (Vuorinen 2020, 10). Määrittelen Instagram-runouden lyriikan lajiksi, joka on löytänyt uuden ympäristön, jonka ominaisuudet muokkaavat sitä

¹ Muodon ja piirteiden vastaavuudesta perinteiseen lyriikkaan käydään tosin kriittistä keskustelua (ks. esimerkiksi Leszkiewicz 2019).

puolestaan. Selkeyden vuoksi kirjoitan Instagram-lyriikan lajista alalajin sijaan. Koska keskityn tutkielmassani nimenomaan Instagramissa jaettuun lyriikkaan, nousee analyysissä esiin juuri Instagramille tyypilliset ominaisuudet, jotka osaltaan määrittävät siellä julkaistua sisältöä.

Sekoittuminen omalta osaltaan määrittää ja kuvailee lajia. Esimerkiksi asetelmat, joissa Instagram-runoilijan teos asetetaan osaksi tyylieltyä valokuvaa toisten esineiden kanssa, ilmentävät tätä sisällön sekoittumista ja kierrättämistä. Instagram-lyriikka sekoittaa ja käyttää sisältöä uudelleen jatkuvasti (Naji 2018, 1). Ylipäänsä tilit, joilla useamman eri kirjoittajan runoutta jaetaan, toimivat esimerkkeinä sisällön sekoittumisesta uusien tilien ja teosten muodostumiseksi. Lisäksi sulautumista ilmentävät tavat, joilla runoilijat muistuttavat toisiaan tyyllillisesti ja aihepiireiltään – näihin yhteyksiin vaikuttavat kuitenkin myös esimerkiksi sovelluksen asettamat muodolliset rajoitukset sekä visuaalinen painotus.

Christian R. Hoffman (2017, 4) kirjoittaa, etteivät digitaalisissa alustoissa valmiiksi asetetut tekstimallit itsessään määritä, rajoita tai estä palveluissa julkaistua sisältöä tai sen aiheita tai toimintoja ja siten yleensä synnyttävät alustoissa suuren määrän erilaisia tekstilajeja. Tämän seurauksena rikkaita lajiekologioita (*genre ecologies*) on muodostunut kullakin alustalla ajan myötä (Mt.). Luen Instagram-runouden kuuluvaksi näihin digitaalisissa ympäristöissä syntyneisiin lajeihin (Vuorinen 2020, 10). Koen Instagramin alustana kuitenkin määrittävän monella tavalla siellä julkaistavien runojen muotoa sekä aihepiirejä.

Leszkiewicz (2019) esittelee tunnettuja Instagram-runoilijoita ja pohtii Instagram-runouden käsitettä sekä määritelmien kohtaamia haasteita. Hyödynnän toimittajan esittelyjä seuraavassa luvussa, jossa kokoan tunnettuja Instagram-runoilijoita. Leszkiewicz toteaa runojen laadun vaihtelevan, ja oivaltavien tai omaperäisten töiden olevan pikemminkin poikkeus kuin sääntö. Toistuviksi piirteiksi hän listaa pienin kirjaimin ja kirjoituskoneen fontein kirjoitetut latteudet, hartaan vaatimuksen itsensä rakastamisen tärkeydestä, toisen persoonan kerronnan sekä sivuille liitetyt terälehdet, sateenkaaret ja kahviläiskät. Hänen mukaansa useimmat runoilijoista rahallistavat tuotantonsa myyden tavaraa sekä lippuja kiertueille, ja saman kustantajan yhdistävän monia heistä. (Mt.) Huomio muistuttaa oheistavaran myynnin lisäksi Instagram-runojen kaupallisesta puolesta. Kustantajien kannattaa julkaista sellaista runoutta, joka on suosittua ja myy.

1.1.2 Instagram kirjoittamisen alustana ja muuttuvat lukutavat

Kokonaisia kirjoja tuskin mahtuu Instagram-päivityksen rajoitettuun tekstimäärään, ja kenties tämä on yhtenä syynä juuri runojen saavuttamaan suosioon sovelluksen piirissä. Runot voivat tyypillisesti olla lyhyempiä kuin toiset tekstilajit, ja näin ollen mahtuvat Instagramin kuvaruutuun tai tekstille varattuun tilaan kuvan alle. Kovin pitkiä tuotoksia sovellus ei salli, toki riippuen käytetystä fonttikoosta, tai sisällytettyjen kuvien määrästä. Kuvia voi liittää julkaisuun nykyisellään enimmillään kymmenen (Instagram 2020), joiden läpi käyttäjä voi selailla. Kuvatekstin enimmäismerkkimäärä on 2200 ja julkaisu voi sisältää enimmillään 30 aihetunnistetta – joiden määrää tosin voi lisätä kommentoimalla niitä omaan julkaisuunsa julkaisemisen jälkeen (Kunesh 2020). Kuvatekstejä ei voi liittää uutta jokaista kuvaa kohden, vaan teksti kuvien alla pysyy samana niitä selatessa. Sovelluksessa julkaistaan kuitenkin myös pidempiä tekstejä jakaen ne useampaan osaan useiden kuvien avulla. Kuvat voi siten selata läpi järjestyksessä, ja lukea pidemmän pätkän tekstiä tällä tavoin.

Tällaiset sovelluksen asettamat tekniset rajoitukset määrittävät Instagram-runojen muotoa. Kuvien ja tekstin määrää saatetaan rajoittaa selailevan lukutavan mahdollistamiseksi – ja kannustamiseksi. Rajoitteilla voidaan pyrkiä yksinkertaisuuteen, joka helpottaa selailua sekä julkaisujen nopeaa läpikäymistä. Julkaisujen tulee säilyä helposti selailtavina sovelluksen toimivuuden edellytyksenä. Rajoitteilla suositaan tietyn tyyppisiä julkaisuja ja visuaalista painotusta, joka korostuu niiden puitteissa. Kuva nousee rajoitteiden myötä pääosaan, sillä se on asetettava etualalle julkaisua tehdessä. Kuva on ensimmäinen asia, johon huomio julkaisuissa kiinnittyy. Sen merkittävää roolia korostavat entisestään sovelluksen tarjoamat runsaat kuvanmuokkausmahdollisuudet. Valittavana on erilaisia suodattimia, mahdollisuus rakentaa kollaasi useammista kuvista sekä muokata muun muassa kuvan kirkkautta, kontrastia, väriä ja kylläisyyttä.

Kirjoittamisen ohella lukemisen tavat ovat murroksessa teknologian kehittyessä. Janne Matikainen (2008, 24) kirjoittaa, että median kulutuksessa on tapahtunut siirtymä katselusta ja kuuntelusta osallistumiseen. Tämän muutoksen voi nähdä selkeästi myös kirjallisuuden saralla: suuri osa lukemastamme on siirtynyt verkkoon, jossa osallistuminen ja

vuorovaikuttaminen korostuvat perinteisiin teksteihin verrattuna. E-kirjojen ja nettilehtien ohella tuotetaan paljon tekstiä sosiaalisen median palveluissa – saatamme lukea yhtä lailla julkisuuden henkilön kuin sukulaisemme kirjoittamia päivityksiä heidän elämästään samaa sovellusta selatessamme. Selailu onkin olennainen termi nykyisistä lukutavoistamme puhuttaessa. Esimerkiksi Maryanne Wolf (2019) kirjoittaa silmäilystä, josta on tullut normaali tapa lukea.

Juha Herkman ja Eliisa Vainikka (2012, 30) toteavat, että lukemiseen yhdistetään nykyisin perinteisen lukutaidon ohella muitakin ulottuvuuksia, kuten sosiaalisuus ja vuorovaikutus sekä omien tekstien tuottaminen. He jatkavat, että näin lukeminen lähentyy kirjoittamista nykyisessä mediaympäristössä. Kyse on heidän mukaansa aiempaa laajemmasta tekstikäytänteiden hallinnasta, eli tulkitsijana sekä tuottajana toimimisesta tekstien parissa. (Mt.) Nykyisin puhutaankin monilukutaidosta, johon sisältyy erilaisten mediatekstien analysoinnin ja tuottamisen tavat, eli kyky tarkastella sekä tuottaa mediatekstejä kriittisesti, luovasti ja vastuullisesti (Sintonen 2017). Instagram-runouteen liittyvään lukutaitoon kytkeytyy erityisesti mediatekstien analysointi sekä luova tuottaminen. Etenkin kriittisyyttä puolestaan harjoitetaan vaihtelevissa määrin, mikä tuntuu olevan yhteydessä yhteisön tarkasteluun joko sen sisä- tai ulkopuolelta käsin.

Lukutapojen muutokset, kuten mainittu selailevan lukutavan yleistyminen, sekä lukutaidon ja lukemisen monipuolistuminen, ovat vahvasti läsnä Instagram-lyriikassa. Selailevaa lukutapaa käytetään juuri Instagramin tapaisissa sosiaalisen median sovelluksissa, mitä ilmentävät aiemmin luetellut Instagramin tekniset ja muodolliset rajoitteet, jotka ohjaavat selailuun ja valikointiin sisältöä luettaessa. Lisäksi käyttäjää ohjaa selailuun Instagramissa jatkuvasti julkaistavan sisällön määrä: ei ole yksinkertaisesti mahdollista ajallisten rajoitusten puitteissa lukea syvällisesti kaikkea sisältöä, jota sovellus tarjoaa. Huippujulkaisujen (ks. luku 2) tuoreus osaltaan osoittaa, miten jatkuvaa sisällön tuottaminen ja jakaminen sovelluksen sisällä on. Herkman ja Vainikka (2012, 34) kirjoittavat lisäksi lukutottumusten kansallisista eroista, joiden toteavat selittyvän yhteiskuntien, koulutuksen, lukemiskulttuurien sekä mediajärjestelmien historiallisten eroavaisuuksien kautta. Instagramissa voikin nähdä syntyneen oman lukemisen kulttuurin, johon vaikuttavat useat tekijät. Sovelluksessa tekstejä kirjoittavat ja lukevat ihmiset erilaisista kulttuuritaustoista ja lukutottumuksista käsin.

1.1.3 Instagram-lyriikan vastaanotto mediassa

Instagram-lyriikka on herättänyt runsaasti huomiota niin sosiaalisessa kuin perinteisemmässäkin mediassa. Instagram-runoilijat ovat siirtyneet ruuduilta paperille painettujen teosten myötä, ja sosiaalisen median tileiltä uutislehtien sivuille. Vastaanotto linkittyy kysymyksiin runoilijan brändistä, imagosta ja taiteilijakuvan rakentumisesta, joita käsittelen tarkemmin aluvussa 2.3.

Kauria ympäröivä julkisuus ja julkinen keskustelu tuntuvat poikkeavan huomattavasti siitä, miten runoilijoita on yleensä käsitelty mediassa. Chiara Giovanni (2017) toteaa, että Kaur muistuttaakin suosionsa puolesta enemmän popstaraa kuin perinteistä runoilijaa. Kaur on paitsi runoilija, niin myös esiintyjä ja sosiaalisen median vaikuttaja, jolla on runsaasti seuraajia. Hän ei ole vaikuttaja ainoastaan siinä mielessä, että toimii sosiaalisessa mediassa – hän on lisäksi poliittinen aktivisti, joka puolustaa muun muassa naisten oikeuksia. Tästä esimerkkinä toimii kuukautisverikohu: Carlin (2017) toteaa Kaurin Instagram-kuuluisuuden alkaneen runoilijan julkaistessa opiskelutehtävään liittyen kuvan itsestään, jossa näkyy kuukautisverta verkkareiden läpi vuotaneena. Instagram poisti kuvan kaksi kertaa, kunnes lopulta pyysi runoilijalta anteeksi ja julkaisi sen uudelleen. Tapaus päättyi otsikoihin ympäri maailman, ja sai ristiriitaisen vastaanoton (Saul 2015).

Instagram-lyriikan kohtaamaa kritiikkiä on tarkasteltu tutkimuksessa. Jeneen Naji (2018, 5) toteaa suuren osan Instagram-runouteen kohdistuvasta kritiikistä kuvailevan sitä epäkypsäksi ja pinnalliseksi. Hän pohtii, voiko kritiikin osatekijänä olla se, että hyvin merkittävä osa suositusta Instagram-runoudesta ja sisällöstä on naisorientoitunutta (*female oriented*). (Mt.) *Rolling Stone*-lehden haastattelussa (Carlin 2017) avataan Kaurin omia näkemyksiä työnsä merkityksestä ja sen saamasta vastaanotosta. Kaurilla ei ole ongelmaa olla yhteydessä yleisönsä kanssa, mutta hän haluaisi tulla otetuksi vakavammin kirjallisessa maailmassa. Haastattelusta selviääkin, ettei Kaurin lyriikkaa ole otettu täysin vakavasti tai pidetty vakavasti otettavana runoutena ylipäänsä. Sitä on kritisoitu liian yksinkertaiseksi, ja Kaurin runoja parodioivia tilejä on ilmestynyt Twitteriin. Näillä tileillä pyritään osoittamaan, miten helppoa on kirjoittaa Rupi Kaur-runo: on vain otettava mikä hyvänsä keskustelu, muutettava se

kokonaan pienin kirjaimin kirjoitetuksi ja lisättävä satunnaiset rivinvaihdot. Lisäksi ihmiset ovat tyyllitelleet *Vine*-videoiden tekstejä muistuttamaan Kaurin runoja – tällä menetelmällä on jopa muodostettu parodinen runokokoelma *Milk and Vine*, joka nousi nopeasti Amazon-bestselleriksi julkaisunsa jälkeen. (Mt.).

Instagram-lyriikan kohtaama kritiikki ja sen parodiointi herättävät kysymyksiä sen paikasta kirjallisuuden kentällä, sekä yleisemmin siitä, mitä runous on ja mikä voidaan runoudeksi määritellä. (Vuorinen 2020, 9.) Keskityn tarkastelussani samaistumiseen sekä myönteisiin lukukokemuksiin (4.2). Kritiikki ja parodia ovat kuitenkin yksi keino tarkastella runojen affektiivisuutta, erityisesti yhteisön ulkopuolisten lukijoiden kannalta. Instagram-lyriikan parodiointissa voi olla kritiikin ohella mahdollisuus tunnistaa lajille tyypillisiä piirteitä. Lajista tehdyt parodiat osoittavat sen vakiintuneen: Instagram-runot ovat yleisesti tunnettuja, joten niitä voi parodioida. Lisäksi parodia näistä runoista vaikuttaa itsessään tunnereaktiolta niihin – ei ehkä tekijän intention mukaiselta, mutta tunnereaktiolta yhtä kaikki. Ilmiössä nousee esiin näkyvyyden ja markkinoinnin kaksiahaarainen aspekti: esimerkiksi *Milk and Vine*-parodiateos on mahdollistunut niiden runojen ja yhteisön kautta, joita se parodioi ja samalla runojen parodiointi voi lisätä niiden näkyvyyttä ennestään näin ainakin tietyllä tapaa hyödyttäen runoilijoita.

Instagram-runoudesta tehdyt parodiat saattavat parodioida esimerkiksi nimenomaan Kauria, jonka tyyli toisaalta voidaan nähdä koko alalajia luonnehtivana, tai jonkinlaisena keulakuvana sille. Parodia merkitsee jonkin teoksen, kirjailijan tai lajin asettamista naurettavaan valoon esimerkiksi tyylin, sanavalintojen, ajattelutapojen tai rakenteen jäljittelyn kautta (Pankakoski 2007, 240). Kauria jäljitteleviä parodiarunoja löytyykin runsaasti, niin arvostelujen kyljessä, kuin omina teoksinaan ja joinakin parodiatileinä sosiaalisessa mediassa. Esimerkkejä Kaurin runoista tehdyistä parodiaversioista löytyy muun muassa Twitter-palvelusta. Niistä on muodostunut oma parodioiden suuntauksensa: verkossa kiertävä vitsi, jota ymmärtääkseen lukijan on tunnistettava Kaurin tyyli. @OddDairyCourtTe on julkaissut Twitterissä 24.1.2018 seuraavan: "I was the sun/ But you were wearing SPF 150" allekirjoituksena Kaurin tyyliin "**rupi kaur, probably**" (lihavointi alkuperäinen). Tämä ja useat muut parodiarunoista muistuttavat Kaurin mutta-runoja, esimerkiksi: "i was music/ but you had your ears cut off" (Milk and Honey 2015, 115). Parodiat tekevät pilaa runojen yksinkertaisuudesta ja voivat

kyseenalaistaa niiden taiteellista arvoa. Instagram-runot ovat herättäneet parodioiden tekijöissä mahdollisesti tunteen siitä, etteivät runot ole riittävän runollisia lyriikaksi. Ajatuksena on se, että kuka hyvänsä voisi kirjoittaa runon Rupi Kaurin tyyliin. Yhteisöön kuulumattomien silmiin runot näyttävät riittämättöminä, ja huvittavinakin.

Kaur pohtii haastattelussaan Carlinin (2017) kanssa saamaansa kritiikkiä. Hän ei pidä runouttaan liian yksinkertaisena, vaan sanoo sen olevan suoraviivaista. Hän vertaa lyriikkaansa persikkaan, josta on poistettava kaikki päästäkseen sen ytimeen. Runoilija ei halua lukijoidensa tuskailevan runojensa kanssa niin kuin hän itse teki koulussa runoudesta oppiessaan, vaan tahtoo sen sijaan tehdä jotakin saavutettavampaa. Kaur toteaa ymmärtäneensä, ettei lukijoiden samaistuesssa runoon ole kyse eksaktista asiasisällöstä, vaan kaiken palautuvan inhimilliseen tunteeseen. Hän sanoo surun, ilon ja riemun näyttävän samalta kulttuurista, rodusta ja yhteisöstä huolimatta. (Mt.) Kaurin runot käsittelevätkin tyypillisesti yleismaailmallisia teemoja ja ovat helposti lähestyttäviä pituutensa, yksinkertaisen asettelunsa sekä itseään selittävyytensä puolesta.

Leszkiewicz (2019) tiivistää keskustelua Instagram-runouden asemasta runoutena kirjoittaen sen saavan osan pohtimaan, missä määrin kyseessä on runouden harjoittaminen ja missä määrin taas visuaalisesti viehättävän, samaistuttavan sisällön tuottaminen mahdollisimman laajalle yleisölle – onko perimmiltään kyse digitaalisesta brändäämisestä, jossa käytetään samankaltaisia fraaseja mitä voisi nähdä jääkaappimagneeteissa tai t-paidoissa. Brändin rakentaminen ja markkinointi ovat keskeisiä kysymyksiä, joita tarkastelen luvussa 2.3. Instagram-runoilijoilla itselläänkin on epäilyksensä: Robert Macias, joka tunnetaan Instagram-runoilijana nimellä r.m.drake, totesi toimittajalle vuonna 2014, ettei koskaan pitäisi työtään runoina, eikä koe olevansa runoilija (Mt.).

1.2 Tutkielman kulku, käsitteet ja teorialähteet

Aloitan tutkielman erittelemällä Instagram-lyriikan piirteitä, jotka johdattavat tuoreeseen lajiin ja siihen kytkeytyviin ilmiöihin. Työn ensimmäisessä luvussa kokoan tyypillisiä piirteitä, ja nostan niistä keskeisimmät tarkempaan käsittelyyn. Visuaalinen painotus, self help-tyyli ja taiteilijakuvan rakentuminen ovat merkittäviä ominaisuuksia, joiden avulla hahmotan

Instagram-lyriikkaa. Kaikki näistä piirteistä ovat yhteydessä sosiaaliseen mediaan runojen maaperänä ja linkittyvät tavalla tai toisella yhteisöön, jonka runoilijat ja lukijat Instagramissa muodostavat. Visuaalisella painotuksella viitataan Instagramin luonteeseen kuvakeskeisenä sovelluksena, mikä puolestaan heijastuu runojulkaisujen ulkomuotoon. Self help-tyyli hahmottuu self help-kirjallisuuden kautta. Calgaryn yliopiston self help-kirjallisuuden tutkimusprojektin sivuilla self help-kirja määritellään teokseksi, joka on kirjoitettu tarkoituksenaan auttaa lukijaa muuttamaan tai parantamaan jotakin puolta henkilökohtaisessa tai ammattielämässään (McLean, Dixit, Kapell & Vermeylen 2020). Instagram-runot jakavat usein elämänviisauksia ja neuvoja lukijoilleen.

Hyödynnän erityisesti Instagram-runoudesta ja self helpistä kirjoittaessani Pâquetin (2019) artikkelia aiheesta. Pâquet nostaa esiin runojen vastaanoton sekä niiden affektiivisen vaikutuksen yleisöön. Hänen analyysissään runoilijoiden omakuvat asettuvat osaksi self help-näkökulmaa ja keskeisenä piirteenä esiintyy runojen ekfrasiksellisuus. Viitataan lisäksi Pâquetin huomioihin Instagram-runouden yhteisöllisestä puolesta sekä runoilijoiden harjoittamasta brändäyksestä.

Tarkastelen taiteilijakuvan rakentumista erityisesti yhteydessä sosiaalisen median identiteettiin, jota voi rakentaa tietynlaiseksi luomalla sisältöä ja vuorovaikuttamalla toisten palvelun käyttäjien kanssa. Kasimir Sandbacka (2012, 20) avaa taiteilija- sekä julkisuuskuvan käsitteitä. Hän käyttää julkisuuskuvan rinnakkaiskäsitteenä imagoa, ja korostaa kohteen taiteilijuutta taiteilijakuvan käsitteellä. Hän kytkee taiteilijakuvalla julkisuuskuvan taiteilijan tuotantoon. Julkisuuskuva ja taiteilijakuva tarjoavat Sandbackan mukaan kaksi toisiaan täydentävää näkökulmaa taiteilijan julkisuuteen, jolloin teokset voivat kertoa tekijästään julkisuuskuvan näkökulmasta ja julkinen imago taas taustoittaa teoksia ja vaikuttaa niiden lukutapaan taiteilijakuvan näkökulmasta. (Mt.) Instagram-runoilijoiden tapauksessa julkisuuskuva ja taiteilijakuva kietoutuvat toisiinsa. Käytän taiteilijakuvan sekä imagon ja brändin käsitteitä. Brändin ja brändäytymisen käsitteillä pyrin tavoittamaan markkinoinnin puolen, joka erottamattomasti kuuluu yhteen Instagram-runoilijoiden taiteilijakuvan sekä imagon kanssa.

Yhteisöllisyys ja sosiaalinen media ovat kolmannen luvun keskiössä. Sosiaalinen media sisältää ajatuksen vuorovaikutuksesta jo nimessään. Sosiaalisesti mediaksi kutsutaan monimuotoisia ja vuorovaikutteisia verkkoympäristöjä, joissa sosiaalinen vuorovaikutus on huomattavasti vilkkaampaa kuin perinteisessä mediassa. Käsitteellä viitataan median ja verkon kehitysvaiheeseen, jossa sisällöntuotanto hajautuu ja käyttäjät tuottavat sisältöä yhä enemmän. (Matikainen 2008, 24–25). Yhteisöllisyyteen kytkeytyykin läheisesti ajatus konvergenssikulttuurista ja kuluttajista median tuottajina (Jenkins 2006). Konvergenssi viittaa sisällön virtaamiseen useilla alustoilla, yhteistyöhön eri median alojen välillä sekä kuluttajien vaeltavaan käytökseen, jossa yleisö on valmis menemään melkein minne hyvänsä etsimänsä viihteen perässä. Osallistava kulttuuri haastaa vanhat käsitykset passiivisesta median katsojuudesta. Nykyään voidaankin nähdä selvästi erillisten tuottajien ja kuluttajien sijasta osallistujia, jotka vuorovaikuttavat keskenään uusien sääntöjen mukaan, joita kukaan ei vielä täysin ymmärrä. (Jenkins 2006, 2–3.)

Instagram-runoilijat ja runojen lukijat muodostavat verkkoyhteisön sovelluksen sisällä. Sosiaalisen median ollessa nimensä mukaisesti sosiaalinen alusta, on myös sen sisällä toimiva runoilijoiden joukko ryhmittymä, joka toimii nimenomaan yhteisöllisyyden, jakamisen ja vuorovaikutuksen pohjalta. Instagram-runoja on ymmärrettävä niihin voimakkaasti linkittyvän yhteisön kautta, joka nousee käsittelyyn monien runoihin liittyvien piirteiden tarkastelussa. Seppo Kangaspunta (2011, 28) kirjoittaa verkko- tai virtuaaliyhteisöjen muodostuvan jaettujen kiinnostuksenkohteiden tai muun yhteisen ympärille. Kangaspunta toteaa yhteisöllisyyden peruskysymykseksi sen, että ihmiset tietävät olevansa yhteisön jäseniä, ja että yhteisöllä on lisäksi jokin identiteetti (Mt.). Aihetunnisteet tekevät yhteisöön kuulumisen näkyväksi Instagramissa. Runoilijat voivat liittää itsensä ryhmään konkreettisesti, tai kuvailla itseään tunnisteita tai profiilin esittelytekstiä käyttäen. Aihetunnisteiden ohella yhteisöllisyyttä ilmentävät vuorovaikutukselliset toiminnot, kuten toisten käyttäjien tykkäykset ja kommentit, sekä runojen edelleen jakaminen. Jakaminen voi tapahtua osana uutta taideteosta, jolloin kysymyksen tulevat asetelmat (ks. 3.1.2).

Viimeisessä käsittelyluvussa analysoin Instagram-runoutta affektiivisuuden kautta. Käsitän tutkielmassani affektiivisuuden kattokäsitteeksi, jolla viitataan yleisellä tasolla erilaisiin tunneilmiöihin (Helle & Hollsten 2016, 19). Instagram-runoutta on hedelmällistä lähestyä

affektiivisuuden kautta, joka nivoo yhteen useita Instagram-lyriikan suosioon kytkeytyviä ilmiöitä. Affektiivisuus nostaa tarkasteluun lukijan kokemuksen. Erityisesti runojen self help-tyylisyys nousee esiin affektiivisena piirteenä. Lisäksi muun muassa lukukokemus, samaistuminen ja puhuttelu ovat piirteitä, jotka linkittyvät Instagram-runouden affektiivisuuteen. Hyödynnän affektiivisen lähestymisen yhteydessä erityisesti Anna Helteen ja Anna Hollstenin toimittamaa teosta *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa* (2016), joka kokoaa yhteen suomalaista kirjallisuudentutkimusta alueelta ensimmäistä kertaa. Teoksen artikkelit tarjoavat erilaisia näkökulmia affektiivisuuden analyysiin. Tarkastelen Instagram-lyriikan affektiivisuutta lukukokemuksen sekä yhteisön kannalta, ja siirryn luvun lopuksi erittelemään tarkemmin piirteitä, jotka tekevät Instagram-runoudesta affektiivista. Näihin sisältyvät self help-tyylin ohella runojen kieli sekä aforistisuus.

2 Instagram-runous lyriikan uutena lajina

Kuten johdannossa käy ilmi, Instagram-lyriikka tuoreena lajina vielä rajojaan, eikä sen määrittely ja rajaaminen ole vailla ongelmia ja haasteita. On kuitenkin tärkeää jatkaa työtä ilmiön määrittelemiseksi sekä sen erityisten piirteiden ja ominaisuuksien erittelemiseksi, jotta saadaan parempi käsitys uudesta lajista kokonaisuutena. Esittelen luvussa Instagram-runoilijoita ja annan esimerkkejä suosituista runojulkaisuista. Kokoan runoja yhdistäviä piirteitä ja ominaisuuksia päästäkseni lähemmäksi sitä, mikä tekee Instagram-lyriikasta oman lajinsa – ja millaisia runoja lajiin sisältyy. Lisäksi pohdin taiteilijakuvan rakentumista – tai rakentamista – joka konkretisoituu sosiaalisen median maailmassa. Taiteilijakuvan rakentumiseen liittyy vahvasti ajatus itsen brändäyksestä, jonka nostan käsittelyyn luvun päätteeksi.

Tutkimalla aihetunnisteita käy ilmi, että Instagram-runoutta julkaistaan ja jaetaan palvelussa suurissa määrin. Instagramista (2019) löytyy tunnisteella #poetry haettaessa tulokseksi 36 miljoonaa julkaisua. Runouteen viittaavia tunnisteita löytyy runsaasti (taulukko 1). (Vuorinen 2020, 11.)

Taulukko 1. (Instagram katsottu 17.10.19/ Vuorinen 2020, 11.)

Tunnisteet	Julkaisujen määrä
#poetry	36 miljoonaa
#poetrycommunity	10,2 miljoonaa
#poetryporn	2 miljoonaa
#poetrylovers	1.3 miljoonaa
#poetrygram	911 tuhatta
#poetryofig	812 tuhatta
#poetrysociety	730 tuhatta
#poetryislife	716 tuhatta
#poetryslam	693 tuhatta
#poetryislove	316 tuhatta
#poetrybooks	314 tuhatta
#poetrylove	302 tuhatta
#poetrylover	262 tuhatta
#poetry_addicts	253 tuhatta
#poetrycorner	240 tuhatta
#poetryisart	237 tuhatta
#poetryoftheday	216 tuhatta

#poetrychallenge	209 tuhatta
#poetrytribe	194 tuhatta
#poetryaccount	167 tuhatta
#poetryloving	145 tuhatta
#poetryaddict	141 tuhatta
#poetrydaily	119 tuhatta
#poetryofinsta	103 tuhatta
#poetryworld	82 tuhatta
#poetrymonth	58.5 tuhatta

Instagram-runoja yhdistävät monet piirteet, joita niiden julkaisualustan muoto ja sen asettamat vaatimukset muodostavat sekä muokkaavat. Esimerkiksi runojen lyhyt pituus kumpuaa sovelluksen julkaisun tavasta: niiden on mahdollista kuvan kokoon ja sovittava sen muotoon.

2.1 Instagram-runoilijat

Taulukosta (1) selviää, että sovelluksessa julkaistaan runsaasti materiaalia, johon liitetään runouteen liittyviä aihetunnisteita syystä tai toisesta. Kaikki näistä julkaisuista eivät välttämättä ole runoja, mutta runouteen viittaavien aihetunnisteiden suuresta määrästä saa käsityksen siitä, miten valtavasti runoutta jaetaan sovelluksen sisällä. Niinpä Instagram-runoilijoitakin löytyy paljon. Osa runoilijoista on tunnetumpia kuin toiset, ja tietyt nimet ovat nousseet julkisuuteen myös palvelun ulkopuolella.

Käytän esimerkkinä Kaurin lisäksi tätä monilta osin muistuttava, vähemmän tunnettu Bridgett Devouea. Devoue ryhtyi jakamaan työtään Instagramissa vaikeiden elämäkokemusten jälkeen (Devoue 2020), ja on julkaissut sittemmin runojaan myös painetussa muodossa. Runokokoelma *Soft Thorns* (2017) käsittelee rakkautta, sydänsuruja, vapautta, sortoa, seksuaalista väkivaltaa, seksismiä, toivoa ja ihmisyyttä (Mt.). Devouella on Instagramissa 149 tuhatta seuraajaa (29.12.2019). Molemmat runoilijat julkaisevat Instagram-tileillään niin runoja kuin omakuviakin.

Kaurin ja Devouen ohella useat muutkin Instagram-runoilijoista ovat julkaisseet työtään painettuna. Shannon Carlin (2017) listaa sosiaalisen median näkyvyytensä myötä

kirjasopimuksen saaneiksi runoilijoiksi Lang Leavin, Tyler Knott Gregsonin ja Robert M. Draken Kaurin ohella. Leav on kirjailija ja runoilija, joka syntyi pakolaisleirillä ja vietti nuoruutensa Australiassa valtaosin siirtolaisten asuttamassa Cabramattan kaupungissa. Leavin esikoisteosta *Love & Misadventure* (2013) seuranneet runokokoelmat ovat kaikki olleet kansainvälisiä bestsellereitä. (Leav 2020.) Gregson on runoilija, kirjailija ja valokuvaaja (Gregson 2020), ja useiden kansainvälisten bestsellerien kirjoittaja. Esikoiskokoelmaa *Chasers of the Light* (2014) on seurannut muiden ohella lastenkirja *North Pole Ninjas* (2018) yhdessä puoliso Sarah Linden Gregsonin kanssa. Drake on tunnetuin runobestselleristään *Beautiful Chaos* (2014). (Amazon 2020.) Drake, oikealta nimeltään Robert Macias, on julkaissut 14 runokokoelmaa. Hänellä on 1,9 miljoonaa seuraajaa Instagramissa, joihin lukeutuu useita julkisuuden henkilöitä: muun muassa tosi-TV-tähtiperhe Kardashianit ovat jakaneet hänen runojaan toistuvasti. Ennen Instagram-suosiotaan kolumbialaisten vanhempien lapsi Macias työskenteli mainosgraafikkona TV- ja mediayhtiö Univisionille, ja kirjoitti vapaa-ajallaan. Hän alkoi jakaa työtään Instagramissa vuonna 2012, kirjoittaen lyhyitä pätkiä käsintehdyille paperille 40-luvun kirjoituskoneella, pienin kirjaimin ja allekirjoituksella r.m.drake. (Leszkiewicz 2019.)

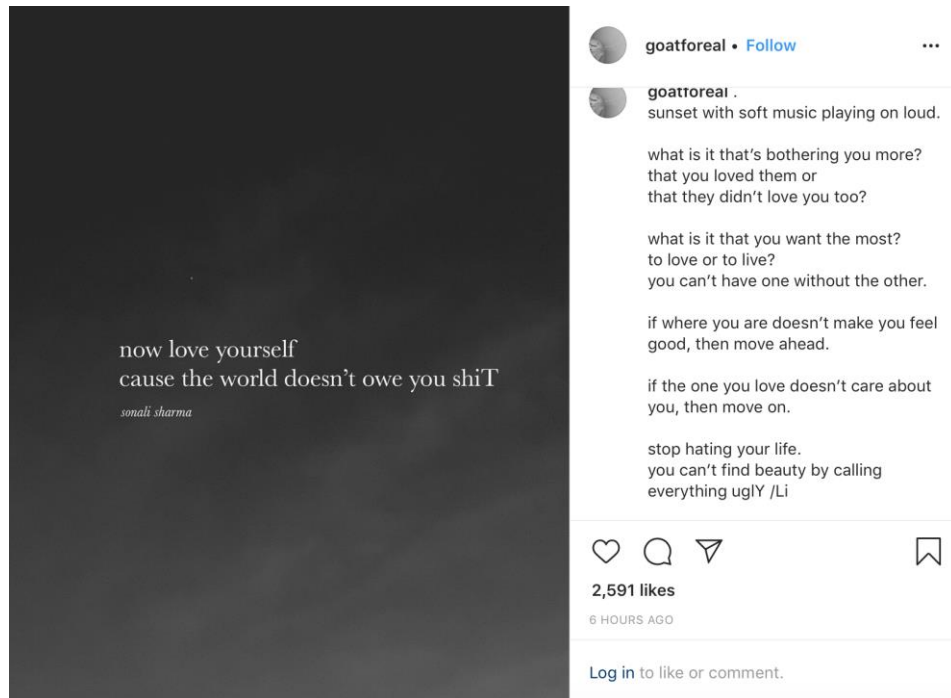
Reuben Holmes, joka käyttää nimimerkkiä r.h.Sin, twiittaa runoja ja valokuvia 1,4 miljoonalle seuraajalleen. Hänen julkaisujaan yhdistää rajatun väripaletin käyttö. Holmes aloitti sosiaalisen median uransa julkaisemalla kaikkea epämääräisistä faktoista universaaleihin ajatuksiin yrityksenä tulla tunnetuksi, kunnes alkoi kirjoittaa naisyleisölle pienin kirjaimin serif-fontilla. Hänen vaimonsa Samantha King Holmes julkaisee tyyllillisesti samankaltaisia runojaan 410,000 seuraajalle. Atticus jakaa sutkautuksia kuten ”Don’t be scared to change the prince’s name in your story”, usein mustavalkoisten, puolialastomien naisten kuvien päällä. Hänellä on miljoona seuraajaa, ja oma viinibrändi: Lost Poet – pulloissa on iskulauseita kuten ”Wine is poetry, *write yours*”. (Leszkiewicz 2019, kursiivi alkuperäinen.) Tunnettuja Instagram-runoilijoita on lukuisia, mutta heidän lisäksi lajiin ottavat osaa monet anonyymit tai vähemmän kuuluisat kirjoittajat.

2.2 Instagram-runoja yhdistävät piirteet

Useimmat Instagram-runoista täyttävät tietyt määrittävät kriteerit: ne ovat lyhyitä, visuaalisia ja tyypillisesti muistuttavat aforismeja voimaannuttavine aiheineen. Runot käsittelevät usein parisuhteita, eroja ja niistä toipumista, naiseutta sekä hyvinvointia affirmatiivisin viestein. Affirmatiivisilla tarkoitan vahvistavia ja positiivisia viestejä (Merriam-Webster 2020). Merkittävä Instagram-lyriikkaa yhdistävä piirre onkin sen self help-tyylisyys (2.2.2).

Havainnollistan runoille tyypillisiä piirteitä esimerkein, jotka olen poiminut #poetry-tunnisteella löytyvistä huippujulkaisuista. Valitsin hakuun #poetry-tunnisteen, sillä se on suoraviivainen ja yksinkertainen hakusana, jolla saa yleiskatsauksen julkaisuista, joihin on liitetty runouteen viittaava aihetunniste. Syitä sen liittämiseksi voi olla useita, mutta huippujulkaisuksi päätyäkseen julkaisut ovat saaneet palvelussa huomiota, ja on kiinnostavaa tarkastella, minkälaisia tuloksia yksinkertaisella runouteen liittyvällä hakusanalla sovelluksesta löytyy. Instagram jakaa hakutulokset kahteen osuuteen, näyttäen aluksi yhdeksän huippujulkaisua ja niiden alapuolella aiheesta hiljattain tehdyt uusimmat julkaisut. Älypuhelimessa sovellus näyttää julkaisuja kerrallaan enemmän, ja viimeaikaisiin voi siirtyä napsauttamalla. Puhelimella kuvia on napsautettava julkaisun avaamiseksi, kun taas tietokoneella tykkäysten sekä kommenttien määrät ilmenevät lukuina, kun hiiren siirtää kuvan päälle. Julkaisijan, kuvatekstin, tykkääjät ja kommentit saa näkyviin painamalla kuvaa ja avaamalla julkaisun.

Kaikki poimimistani esimerkkirunoista ovat kuvamuodossa, mistä ilmenee voimakas visuaalinen painotus, joka on lajille ominaista. Käsittelen runojen visuaalisuutta laajemmin seuraavassa alaluvussa (2.2.1). Osa runojulkaisuista sisältää kuvan ohella kuvatekstin, joka on runomuotoinen. Tämä herättää kysymyksen siitä, jatkaako kuvateksti kuvassa alkanutta runoa, vai ovatko nämä erilliset, mahdollisesti toisiaan täydentävät teokset. Osassa kuvista on allekirjoituksena nimimerkki, mikä on sekin tyypillinen piirre Instagram-lyriikalle. Osassa esimerkkirunoista tämä kuvassa esiintyvä nimimerkki vastaa runon julkaisseen tilin nimeä, kun taas osassa ei (kuva 1). Tämä kuvastaa ilmiötä, jossa runoa saatetaan käyttää uudelleen ja sekoittaa useamman kuin yhden tekijän kädenjälkeä lopputuloksen saavuttamiseksi.

Kuva 1. (Instagram, haettu 18.3.2020.)

Kuva 2. (Instagram, haettu 18.3.2020.)

Lisäksi kaikki esimerkkirunoista ovat melko lyhyitä, mikä myös on hyvin tyypillistä Instagram-lyriikalle. Toisinaan lyhyt muoto nostaa esiin kysymyksen runojen lyyrisyydestä: esimerkiksi kuvassa (2) ei ole selvää, onko kyseessä Instagram-runoksi tarkoitettu tai määriteltävä teos,

vai ennemminkin mietelause, joka on lisätty valokuvan päälle ja jonka kuvaukseen on liitetty Instagram-runouteen viittaava aihetunniste. Tunnisteita saatetaan lisätä julkaisuihin melko vapaalla kädellä, sillä mitä useampi tunniste julkaisuun liitetään, sitä useammalla hakusanalla se palvelusta löytyy. Instagramissa runot ja mietelauseet lähentyvät toisiaan, ja niiden raja on varsin häilyvä. Kysymykseksi nousee muun muassa se, voidaanko esimerkiksi kuvan (2) mietelause laskea Instagram-runouden alalajiin kuuluvaksi sen perusteella, että tekijä on sen aihetunnistein lajiin liittänyt, vai tarvitseeko runojen lisäksi täyttää joitakin lyriikan kriteereitä saavuttaakseen Instagram-runon statuksen. Aforisminomaisuus on ominaista Instagram-runoilille, ja tarkka eronteko lajien välillä on haasteellista. Käsittelen aforismeja affektiivisuuden kautta alaluvussa 4.4.2. Kuitenkin kuvan (2) julkaisu tuntuu eroavan muista runoista, eikä toimi ainakaan selkeimpänä esimerkkinä Instagram-lyriikasta. Onkin kiinnostavaa pohtia, mikä erottaa kuvan muista esimerkeistä, jotka ongelmattomammin sopivat Instagram-runon määritelmään.

Useat runoista (kuvat 1, 3 & 6) on kirjoitettu pienin kirjaimin. Pienet alkukirjaimet hallitsevat myös Kaurin tuotantoa: runoilija kertoo verkkosivuillaan tämän juontuvan äidinkielensä Punjabin Gurmukhi-kirjoituksesta, jossa ei ole isoja eikä pieniä kirjaimia. Hän toteaa kaikkia kirjaimia kohdeltavan kirjoituksessa samalla tavalla, ja pitävänsä sen symmetrisyydestä ja suoraviivaisuudesta. (Kaur 2020.) Pienet alkukirjaimet lisäävät lyhyen muodon tuomaa pelkistettyä tyyliä. Ne ovat muotoutuneet osaksi Instagram-runojen tyyliä, mahdollisesti lajin tunnettujen kirjoittajien, kuten Kaurin, esimerkin myötä. Ensimmäisen esimerkkirunon (kuva 1) erityispiirteenä on muutoin kokonaan pienin kirjaimin kirjoitetun runon viimeinen kirjain, joka on iso. Kyseessä on @goatforeal-tilin tavaramerkki: iso kirjain toistuu tilillä julkaistujen runojen päätteeksi. Iso kirjain luo tunnistettavan kaavan, joka rakentaa tilin tyyliä. Palaan taiteilijakuvan sekä brändin rakentumiseen alaluvussa 2.3.

Aihetunnistemerkinnot voidaan lukea Instagram-runouden tyypillisiin piirteisiin (Vuorinen 2020, 12). Pâquet (2019, 300) toteaa Instagram-runoilijoiden käyttävän näitä sanallisia merkintöjä eräänlaisen modernin ekfrasiksen tapaan tekemällä kuvistaan saavutettavia niiden avulla, ja tunnisteiden lisäksi kategorisoivan runoja sekä avaavan niiden merkitystä seuraajille. Pâquet kytkee ekfrasista muistuttavan aihetunnisteilla kuvailun henkilöbrändin rakentamiseen (Mt.). Toisaalta Instagram-runoilijoiden muodostama yhteisö on esillä

aihetunnisteissa (taulukko 1). Poimimistani toiseksi suosituin viittaa nimellään (#poetrycommunity) suoraan runoilijoiden sekä lukijoiden yhteisöllisyyteen 10,2 miljoonalla tunnisteella. Yhteisöllisyys ja Instagram-runoilijoiden liittyminen yhteisöön aihetunnisteiden kautta voidaan siis todeta Instagram-runojen keskeiseksi piirteeksi. (Vuorinen 2020, 12.) Käsittelen yhteisöä ja yhteisöllisyyttä laajemmin luvussa 3.

2.2.1 Visuaalisuus

Ei ole yllättävää, että visuaalisuus nousee esiin Instagram-runoja tarkasteltaessa. Pâquet (2019, 297) kirjoittaa Instagramin eroavan muista sosiaalisen median sivustoista juuri kuvallisessa painotuksessa: sovelluksessa kuvat ovat keskeisessä roolissa. Instagramissa tuntuu muodostuneen tietyn tyyppinen estetiikka, johon käyttäjät kuvillaan pyrkivät. Instagram-runouteen liittyviin estetiikan piirteisiin, joita käsittelen seuraavaksi, lukeutuvat fontti, taustakuva, tyylillinen yhtenäisyys ja oman kuvaston muodostaminen sekä asetelmat.

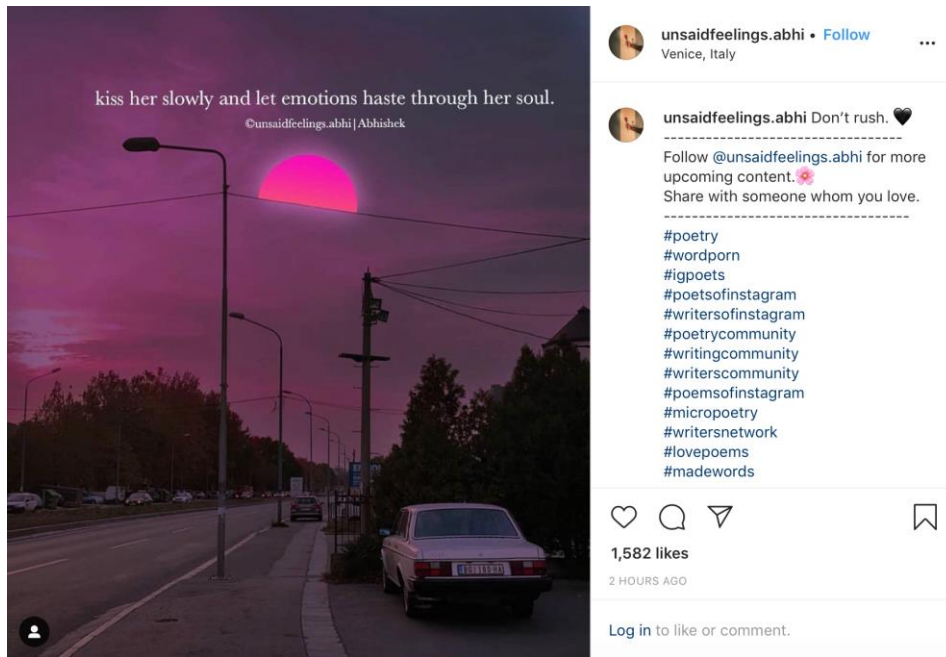
Arkisessa keskustelussa voidaan todeta, että jokin on 'Instagramin arvoista' (*Instagram-worthy*), jolla tarkoitetaan sitä, että jokin asia sopisi kuvamuodossa Instagramin estetiikkaan tai näyttää erityisen hyvältä. Tästä esimerkkinä toimivat ruokakuvat, joiden jakaminen on tyyppillistä Instagram-toimintaa: mikäli ruoka-annos näyttää kauniilta, halutaan kuva siitä jakaa sosiaalisessa mediassa ennen sen syömistä. Tällainen toiminta on kohdannut myös kritiikkiä ja parodiointia. On kiinnostavaa pohtia, miten paljon ja millaisin tavoin Instagramissa vallitsevat sosiaaliset ja etenkin esteettiset odotukset sekä ympäristöt vaikuttavat lyriikan piirteisiin ja ominaisuuksiin. Toisaalta Instagram-runous on kehittänyt omia aiheisiin ja estetiikkaan liittyviä odotuksiaan, kuten self help-tyylisyyden sekä tekstien yhtenäisen ulkoasun.² Self help-tyylisyyteen kuuluvia piirteitä ovat esimerkiksi elämänohjeet, neuvot sekä positiivisuus. Runokuvien on Pâquetin (2019, 299) mukaan oltava kauniita saadakseen tykkäyksiä ja seuraajia. Nämä odotukset linkittyvät Instagramin muun sisällön ominaisuuksiin

² Toki vastaavanlaisia odotuksia on syntynyt myös muissa ryhmittymissä, jotka jakavat tekstikeskeistä sisältöä Instagramissa. Esimerkiksi hyvinvointivinkkejä jaetaan myös tekstiä sisältävinä kuvina, jotka eivät ole runomuodossa, vaan katkelmina tai listoina. Näihin voi sisältyä Instagram-runojen tapaan kuvitusta piirroksina tai taustakuvina, ja kuvien ulkoasu on usein harkitun oloinen fontteja ja asettelua myöten. Instagramin muista tekstilajeista löytyy siis useita yhtäläisyyksiä runoihin, minkä seurauksena julkaisujen määrittely runoiksi ei ole aina tarkkarajaista ja selkeää.

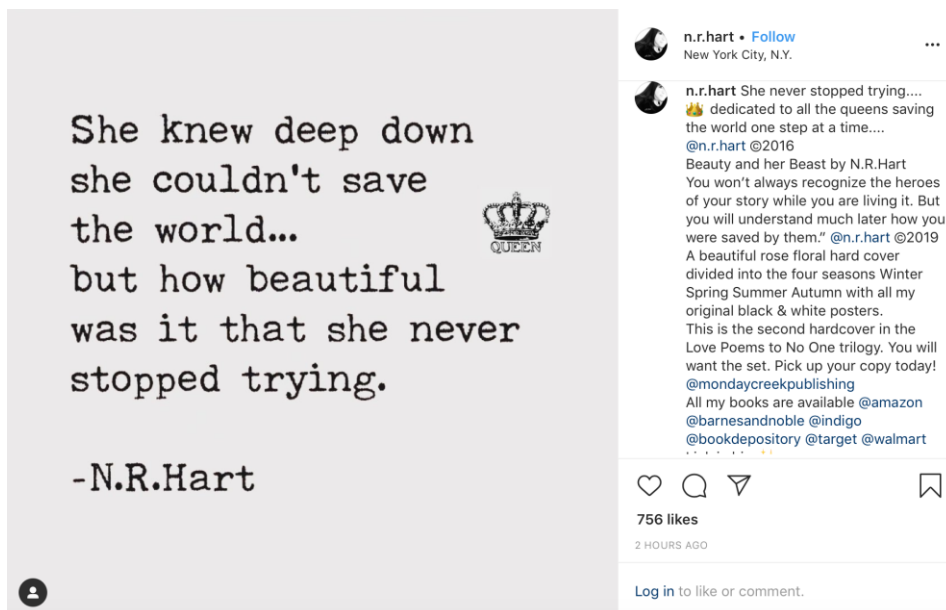
ja odotuksiin, mutta muodostavat kuitenkin oman ryhmänsä niistä. Runot heijastavat Instagramin yleistä visuaalista suuntaa, mutta erkanevat siitä asettaen painon teksteihin kuvien sisällä ja alla. Instagram-lyriikka siis hyödyntää sovelluksen puitteita myös omiin tarkoituksiinsa sopivin tavoin.

Jotkut huippujulkaisuista poimituista esimerkkirunoista ovat kuvallisempia kuin toiset: asterot ovat näkyvissä verratessa taustakuvalla varustettuja otteita (kuva 3) valkotaustaiseen runoon, jossa fontti on pääasemassa taustan sijaan (kuva 4). Visuaalisuuden painottuminen eri osissa tekstiä tai kuvaa siis vaihtelee. Valkotaustaisen runon tapauksessa tekstin fontti korostuu valitusta yksinkertaisesta taustasta, jolloin huomio kiinnittyy enemmän runoon itseensä tai siinä käytettyyn fonttiin, joka itsessään on koristeellinen. Runot, joissa on kuva taustalla, korostuvat nimenomaan kuvallisina. Taustalle valittu kuva asettuu osaksi teosta ja osaltaan vaikuttaa runon tulkintaan. Runon (3) taustalla on tunnelmallinen kuva iltaisesta tai aamuisesta kadusta vaaleanpunertavissa sävyissä. Harmoninen ja herkkä otos sointuu runon tunteelliseen viestiin. Autio tie sulautuu tekstissä kuvailtuun yksityiseen ja intiimiin tilanteeseen. Julkaisussa (4) on muuten kuvattomaan taustaan lisätty piirretty kuva kruunusta, jonka alla on teksti "QUEEN". Runon kuvaus hahmosta, joka ei koskaan lopeta pyrkimystään pelastaa maailma, vaikka sisimmissään tietää yrityksen mahdottomaksi, henkilöityy kuvan kautta kuningattareksi. Termistä on sosiaalisen median kulttuurissa muodostunut arvostava nimitys henkilölle, yleensä naiselle, jonka kokee toimivan esimerkillisesti. Siihen kytkeytyvät self helpin ja (nais)voimaantumisen teemat. Pieni kuva painottaa runon self help-tyyliä ja sen kuvastamaa ihailua henkilöahmoaan kohtaan.

Runojen visuaalisuudessa on kuitenkin otettava huomioon kollektiivinen aspekti: runojulkaisun taustakuvaa ei välttämättä ole valinnut runon kirjoittaja itse, vaan sen on voinut lisätä runon uudelleen jakava henkilö. Tällöin taideteos on jo muokkaantunut kollektiivisesti ja siinä näkyy useamman kuin yhden käyttäjän kädenjälki.

Kuva 3. (Instagram, haettu 18.3.2020.)

Kuva 4. (Instagram, haettu 18.3.2020.)

Instagram-runoilijat, kuten Kaur ja Devoue, julkaisevat Instagram-tileillään runojen ohella muita kuvia, kuten selfieitä. Kuvat vaikuttavat osaltaan siihen, millainen kuva runoilijoista muodostuu sosiaalisessa mediassa. (Vuorinen 2020, 15.) Instagram on tullut tunnetuksi älypuhelimella otetuista omakuvista (Pâquet 2019, 297). Lee, Lee, Moon ja Sung (2015, 555) toteavat kuvien edun tekstiin nähden itseilmaisussa sekä vaikutelmien hallinnassa. Tässä mielessä Instagram-lyriikan visuaalinen painotus linkittyy kysymyksiin taiteilijakuvasta,

runoilijan imagosta sekä itsen brändäyksestä – sekä näiden kautta tuotannon markkinoinnista. Pâquetin (2019, 299) mukaan runoilijoiden on yhdisteltävä taitavasti kuvia, tekstiä ja brändiä tyylikkääksi ja esteettiseksi sivuksi. Instarunoilijat tyypillisesti panostavat runojulkaisujensa ulkomuotoon, tai pyrkivät käyttämään yhtenäistä visuaalista tyyliä. Vaikutelmia saatetaan hallita taiteellisen ilmaisun muotona, jolloin runojen esteettisen puolen voi nähdä osana työtä, tai osana runoilijan laajempaa kuvastoa – tästä esimerkkeinä toimivat Kaurin viivapiirroukset, jotka kuvittavat hänen runojaan niin verkossa kuin paperillakin. Toisaalta vaikutelmien hallitseminen saattaa liittyä runojen markkinointiin ja brändin luomiseen: yhtenäinen tyyli runoissa ja niiden ulkoasussa rakentaa voimakkaasti kuvaa runoilijan omasta tyylistä sekä vahvasta brändistä, joka houkuttelee lukijoita pariinsa.

Taustojen ja omakuvien lisäksi olennainen osa Instagram-runojen estetiikkaa ovat asetelmat, joista kirjoitan tarkemmin alaluvussa 3.1.2. Asetelmat pyrkivät rakentamaan visuaalisesti miellyttävän kokonaisuuden esineistä, joihin runo tai runokokoelma sisältyy. Asetelmissa runojen materiaalisuus korostuu: runot ja runokokoelmat otetaan esineinä mukaan valokuviiin, joilla on omat taiteelliset sekä sosiaaliset päämääränsä.

Instagram-runous asettaa mielenkiintoisella tavalla yhteen lyriikan ja Instagramin, joka on visuaalisena ja omakuvistaan tunnetuksi tulleen sosiaalisen median sovelluksena saanut pinnallisuuden maineen. Runous taas on perinteisesti mielletty syvälliseksi taiteenlajiksi. Pâquet (2019, 297) toteaa Instagram-runouden tarjoaman self help-estetiikan ja sovelluksen pinnallisuuden olevan kontrastissa keskenään. Miten siis sopivat yhteen syvällinen runous ja (väitetysti) pinnallinen ja kuviin keskittynyt Instagram? Molemmat muokkaavat yhteen sulautuessaan toisiaan: Instagram-lyriikka heijastelee sovelluksen tyypillisiä ominaisuuksia, ja toisaalta on luonut sovelluksen kulttuuria yhtenä Instagram-ilmiönä ruokakuvien ja selfieiden ohella.

2.2.2 Self help-tyyli

Self help-tyylisyys on yksi lajia vahvasti sävyttävistä piirteistä. Instagramin voidaan nähdä kuvastavan ja symboloivan nykyistä kulttuuria omalta osaltaan: siellä jaettu runous saattaa siis self help-tyylissään ja sosiaalisen median alustassaan avata jotakin nykyisen maailman

kommunikaatitavoista. Pâquet (2019) kirjoittaa artikkelissaan Instagram-lyriikasta self helpin näkökulmasta. Hän (2019, 296) toteaa Instagram-runouden yhdistävän runoutta ja self help-kirjallisuutta multimodaalisena alalajina kuvaten, että se etääntyy Instagramin pinnallisuudesta kohti itsepositiivisuutta (*self-positivity*) sekä parantumista. Näin se osittain nojaa self help-kirjallisuuden tekniikoihin (Mt.). Näihin voidaan lukea Instagram-runouden kannalta olennaiset keinot, jotka Louise Woodstock (2006, 324–325) erittelee self helpille ominaisiksi: positiivinen ajattelu, universaali narratiivi sekä kerronta, jossa kirjoittaja luo läheisyyden ja yhtäläisyyden tunteen lukijaan. Auktoriteettiasema perustuu tällöin kirjoittajan henkilökohtaiseen kokemukseen. Pâquetin (2019, 309) mukaan Instagram-runoilijoiden status yksityishenkilöinä (*noncelebrity*) sekä samaistuminen lukijoihin tekevät heidän neuvoistaan hyväksyttäviä. Kuitenkin useat runoilijoista, kuten Kaur, ovat saavuttaneet julkisuuden henkilön aseman, jolloin julkisuuden voi nähdä synnyttävän auktoriteettia neuvonantajana.

Instagram-runous on toisaalta yksilöllistä taiteen luomista, ja samalla kuitenkin tyypillisesti alusta asti hyvin yhteisöllistä toimintaa. Lyriikkaa luultavasti tuotetaan paljolti Instagramin ympäristöt sekä siellä olevien lukijoiden odotukset huomioiden, enemmän tai vähemmän tietoisesti. Lisäksi kustakin runosta voi erikseen tykätä, ja niitä voi kommentoida, jakaa edelleen, tai vaikkapa jatkaa omalla runolla tilinsä puolella. Cherry (2011, 7) kirjoittaa self help-teosten olevan vallitseva nykyajan kulttuurinen ilmiö ja toteaa, ettei niitä vahvempaa modernin maailman kulttuurista indikaattoria voisi ollakaan. Hän jakaa modernin self helpin kahteen tyyppiin: self help-kirjojen lukemiseen, joka on yksilöllistä, sekä self help-ryhmiin kuulumisen, joka puolestaan on kollektiivista toimintaa. Tässä jaottelussa sosiaalisessa mediassa tapahtuva self help-toiminta asettuu kiinnostavaan asemaan, joka on verrattavissa Cherryn esiin nostamaan hybridiin näistä kahdesta self helpin lajista. Pâquetin (2019, 308) mukaan yksilöllisen ja sisäisen prosessin viesti vaikuttaa ristiriitaiselta runoilijalta (Kaurilta), joka työskentelee yhteisöä ja jakamista painottavalla alustalla. Self help-tyyli kytkee yksilöllisen parantumisen ajatuksen ja yhteisön yhteen.

Kaurin runoudessa on runsaasti self help-tyylisyyttä ja esimerkkejä self help-keinojen käytöstä Instagram-lyriikassa. Tyyliä ilmentää osuvasti seuraava erosta toipumista käsittelevä runo Kaurin esikoiskokoelmasta:

to do list (after the breakup):

1. take refuge in your bed.
2. cry. till the tears stop (this will take a few days).
3. don't listen to slow songs.
4. delete their number from your phone even though it is memorized on your fingertips.
5. don't look at old photos.
6. find the closest ice cream shop and treat yourself to two scoops of mint chocolate chip. the mint will calm your heart. you deserve the chocolate.
7. buy new bedsheets.
8. collect all the gifts, t-shirts, and everything with their smell on it and drop it off at a donation center.
9. plan a trip.
10. perfect the art of smiling and nodding when someone brings their name up in conversation.
11. start a new project.
12. whatever you do. do not call.
13. do not beg for what does not want to stay.
14. stop crying at some point.
15. allow yourself to feel foolish for believing you could've built the rest of your life in someone else's stomach.
16. breathe. (M&H, 142.)

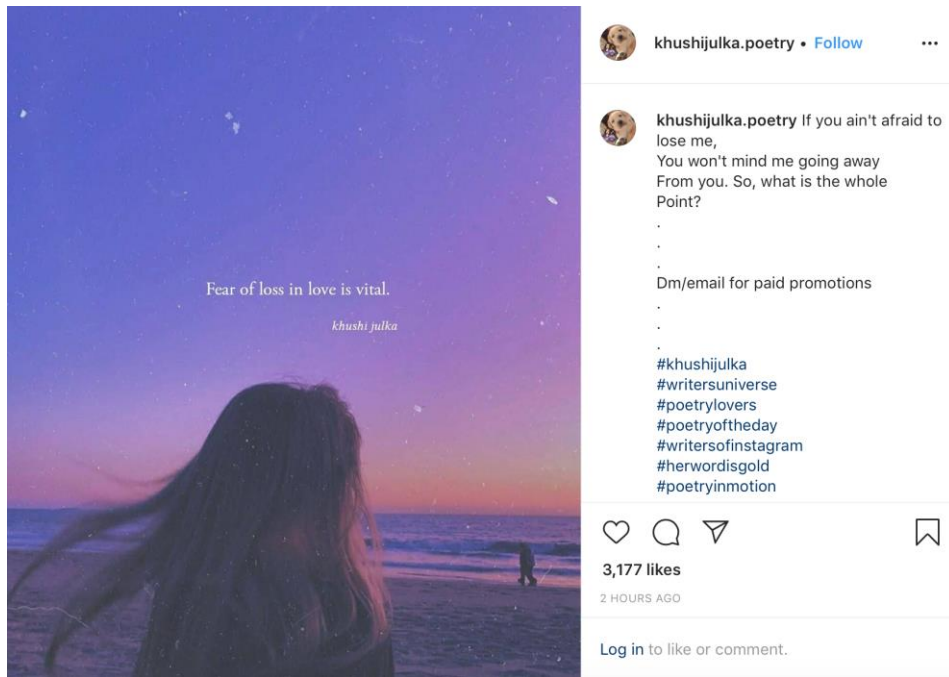
Runo antaa konkreettisia neuvoja erosta selviämiseen, ja on jopa nimikoita tehtävälistaksi. Pisteet lauseiden lopussa poikkeavat runoilijan normaalista tyylistä ja lisäävät näin neuvojen painokkuutta (Vuorinen 2020, 16). Woodstock (2005, 170) kirjoittaa *bulletpoint*-hengellisyydestä sekä 1990-luvulla bisnesmaailmasta lainatusta tyylistä yksinkertaistaa monimutkaisia konsepteja self help-kirjallisuudessa. Kaurin runo muistuttaa tällaista yksinkertaistavaa listausta, joka on saanut uuden muodon runona. Lyhyemmät, suuria aiheita yksinkertaistavat runot (esimerkiksi kuva 5) ilmentävät *bulletpoint*-hengellisyyttä, jossa mutkikkaat konseptit kutistuvat tiivistettyyn muotoon (mt.).

Instagram-lyriikan self help-tyyli hahmottuu suhteessa self help-kirjallisuuteen. Self help-kirjat ovat "itsen juhlistus", ja viestivät, että olemme tärkeitä, erityisiä ja pystymme mihin vain. Meidän siis tulisi olla ylpeitä itsestämme ja omaksua positiivisuus. (Cherry 2011, 9.) Cherry (2011, 28) pitää self help-ryhmiä kollektivismiin juhlanan, ja toteaa niiden tarjoavan

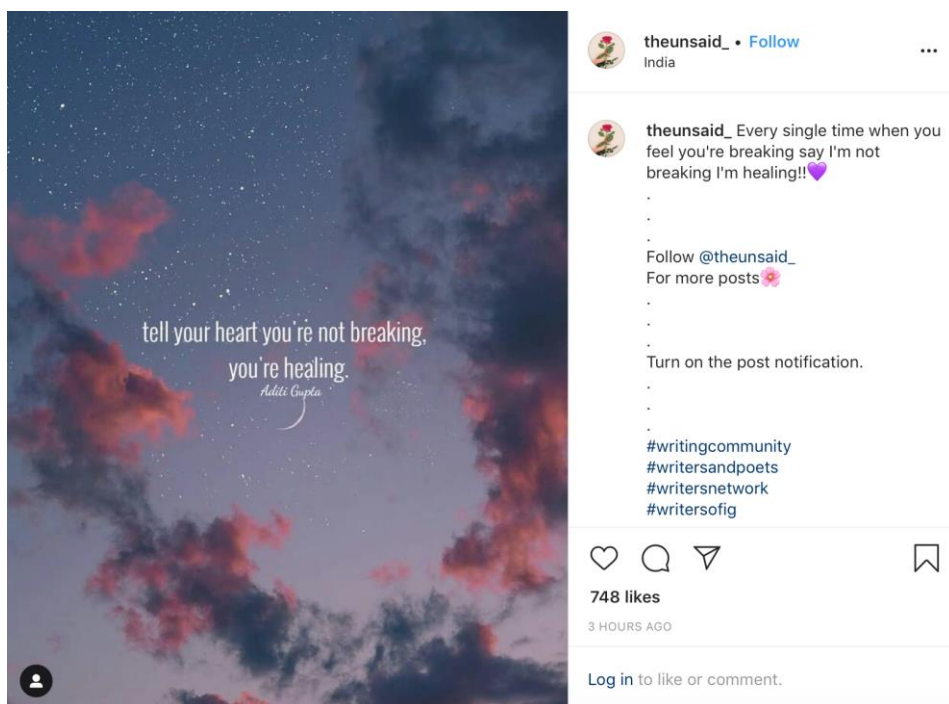
yhteisöllisyydessään sen, mitä self help-kirjat eivät pysty tarjoamaan. Instagram-runous kuitenkin yhdistää self help-kirjallisuuden yhteisöön. Runoyhteisöön kuuluvalla on tarjolla paitsi positiivisia ja self help-henkisiä runoja, niin myös kannustava yhteisö samanmielisiä. Self help-kirjoja tarjotaan massayleisölle kirjailijan suosion ja julkisen kuvan perusteella (Cherry 2011, 106). Tässä self help-kirjallisuus kytkeytyy Instagram-runoilijoiden rakentamaan taiteilijakuvaan ja brändiin, joiden muodostumista analysoin laajemmin seuraavassa alaluvussa.

Self help-tyylisyydessään ja voimaannuttavine aiheineen Instagram-runot asettavat parantumisen, kehittymisen ja itsenäisyyden merkittäviksi arvoiksi välittämässään viesteissä. Edellä esitetty Kaurin runo ilmentää näitä aihepiirejä kohdillaan: niistä välittyy itsestään huolen pitämisen tärkeys. Loppua kohden konkreettiset ohjeet sulautuvat hiljalleen ajatukseen siitä, että itselleen on annettava anteeksi, että on pyrkinyt liiallisesti turvautumaan toiseen itsensä sijasta. Arvojen taustalta on löydettävissä lukuisia itseä liittyviä käsitteitä ja ajatusmalleja, joita käytetään esimerkiksi positiivisen psykologian parissa, kuten itsemyötätunto (*self-compassion*) sekä itsestään huolehtiminen (*self care*). Positiivinen psykologia keskittyy muun muassa hyvinvointiin, onnellisuuteen, yksilön vahvuuksiin, luovuuteen sekä positiivisten ryhmien ja instituutioiden piirteisiin. Keskeistä ei ole vain yksilön onnellisuus, vaan onnellisuuden ja kukoistamisen löytyminen myös ryhmätasolla. (Hefferon & Boniwell 2011, 2.) Kollektiivinen onnellisuuden tavoittelu yksilön onnellisuuden ohella asettuu osaksi runoilijoiden yhteisöä, ja runojen välittämiä viestejä sekä arvoja.

Huippujulkaisuista poimitut esimerkkirunot ilmentävät self help-tyyliä ja välittävät positiivisuuden sanomaa. Kuvan (1) runossa kehoitetaan ytimekkäästi rakastamaan itseään, sillä maailma ei ole sinulle mitään velkaa. Yksi kuvista (5) sisältää lausahduksen, jossa todetaan menettämisen pelon olevan välttämätöntä rakkaudessa. Kuvassa (6) kehoitetaan lukijaa kertomaan sydämelleen, ettei ole menossa rikki, vaan parantumassa. Lyhyet, mietelauseita muistuttavat runot välittävät neuvoja ja viisauksia lukijoilleen. Taustalla kauniiden valokuvien ohella kuultaa hyvinvoinnin ja onnellisuuden tavoittelu, joka halutaan jakaa toisten kanssa.

Kuva 5. (Instagram, haettu 18.3.2020.)

Kuva 6. (Instagram, haettu 18.3.2020.)

Runot (5 & 6) rauhoittelevat varmalla puhuttelullaan lukijaa. Pelot ja hankaluudet ovat osa elämää, ja jopa välttämättömiä onnellisuuden saavuttamiseksi. Runot asettavat päämääriksi rakkauden, parantumisen ja kehittymisen, joita kohti runojen affirmoivat viestit kuljettavat.

Rakastaakseen ja parantuakseen on siedettävä epämukavuutta ja hyväksyttävä ikävätkin tunteet.

Instagram-runojen kielessä toistuvat sisustustekstien (Mäkelä 2016) tapaan kliseet, universaalien viisauksien toisto sekä yleisesti hyväksytyt totuudet. Pâquet (2019, 301) toteaa Instagram-lyriikan olevan täynnä kliseitä, huonoja metaforia sekä esteettisiä samankaltaisuuksia. Näitä toistuvuuksia voi hänen mukaansa käsitellä myös lajin konventioina (Pâquet 2019, 302). Gnoomisuus, universaalien viisauksien autoritäärinen latelu, ja doksa, konsensuaalisesti hyväksytty refleктоimaton totuus (Mäkelä 2016, 53), voivat käsitteinä kuvastaa Instagram-runouden self help-elementtejä. Mäkelä selittää käsitteillä sisustusteksteissä piilevää imperatiivisuuden ja kliseisyyden jännitettä, joka on nähdäkseni läsnä myös Instagram-runoudessa. Mäkelä toteaa sisustustekstien olevan ”kiehtova esimerkki puhetapojamme läpäisevästä self-help-kulttuurista sekä kliseisyyden ja jaettavuuden jännitteisestä suhteesta”. (Mäkelä 2016, 53.) Seuraava Kaurin runo toistaa taiteessa ja popkulttuurissa käytettyä vertausta siitä, miten joku voi viedä tai sammuttaa auringon mennessään: ”you took the sun with you/ when you left” (SHF, 35). Runon alla kuvituksessa näkyy kuitenkin hahmo, joka kävelee laskevaa tai nousevaa aurinkoa kohti. Kuvitus lisää toistetun ajatuksen päälle: hahmo on löytämässä auringon uudestaan, vaikka nyt se onkin viety pois. Runo ja kuvitus rakentavat yhdessä voimaantumisen teemaa.

2.3 Taiteilijakuvan rakentuminen

Merkittävänä Instagram-runoja yhdistävänä tekijänä nostan tarkempaan käsittelyyn runoilijoiden taiteilijakuvan rakentumisen sekä itsen brändäyksen. Runoilijoita brändätään tai leimataan yhteisön ulkopuolelta niputtaen heidät joukoksi Instagramissa lyhyitä ja kritiikkiä herättäviä pätkiä julkaiseviksi vaikuttajiksi. Keskeistä Instagram-runoilijan tuotannolle on kuitenkin hänen oma tyylinsä ja tapansa rakentaa kuvaa itsestään – konkreettisillakin tavoilla – sosiaalisessa mediassa.

2.3.1 Uran ja omakuvan rakentaminen

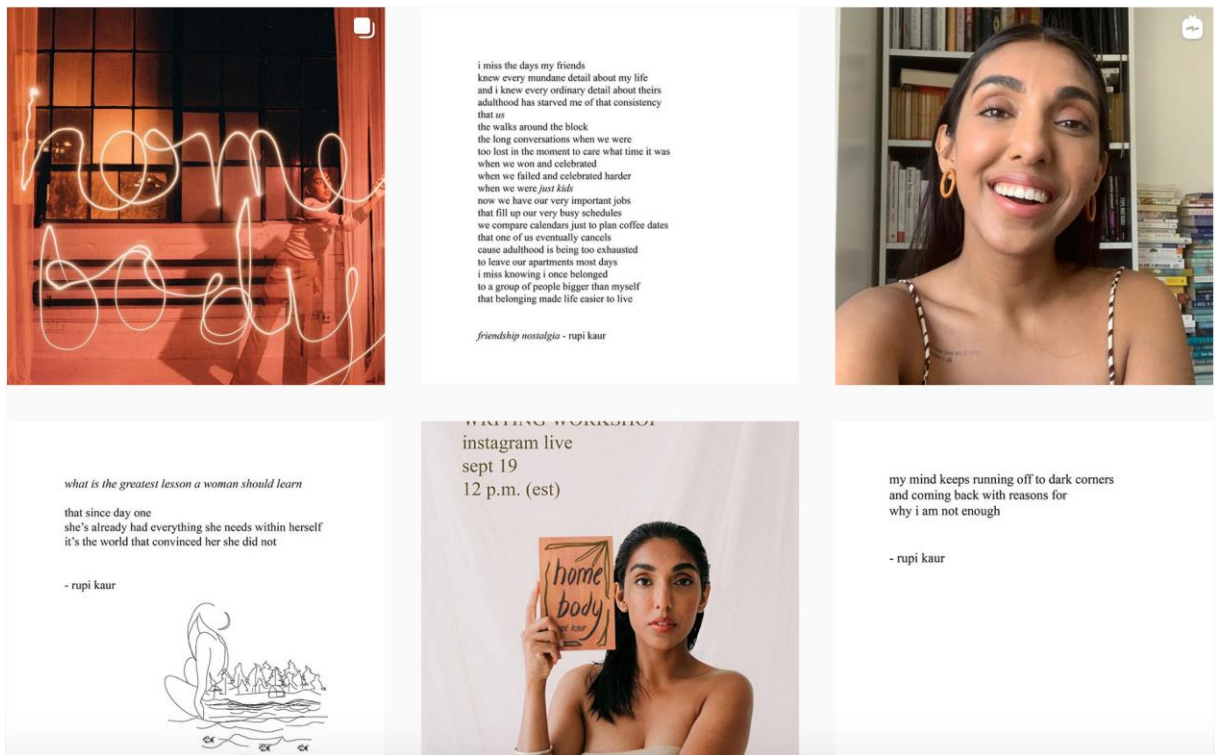
Instagramissa on mahdollisuus kertoa ja kerronnallistaa itseään aivan uudella tavalla: myös lyriikan keinoin. Kaur kertoo itseään lyriikan ja kuvituksen avulla. Runous kuvituksineen vaikuttaa keinolta, jolla hän ilmaisee itseään ja kokemuksiaan omalla, itselleen luontevimmaksi kokemalla tavallaan.

Vaikka Kaur tunnetaan Instagram-runoilijana, ei hänen uransa kirjoittajana alkanut sovelluksen parissa. Hän kertoo verkkosivuillaan, että ryhtyi aluksi julkaisemaan runojaan useissa blogeissa sekä Tumblyssa (Kaur 2017). Hänen uransa runoilijana ei muutenkaan ole ollut konventionaalinen, sillä Kaur julkaisi esikoisteoksensa omakustanteena ja markkinoi sitä itse perheen ja ystävien avustuksella (Kaur 2020). Omakustanteen myötä runoilijalla on ollut paljon vapautta tehdä kokoelmasta omannäköisensä. Kaur (2017) mainitsee verkkosivuillaan monet yritykset saada teoksen ulkoasusta mieleisensä useiden kokeilujen ja lisäysten sarjana. Hän myös avaa syitä, joiden vuoksi päätyi julkaisemaan runojaan omakustanteena perinteisempien reittien sijasta. Hän koki runojensa toimivan paremmin kokonaisuutena kuin yksittäisinä runoina, mikä oli asetelmana lehtien suhteen. Lisäksi Kaur puhuu runojen julkaisun vaikeudesta (perinteisin keinoin) sekä oman luovan työn kontrolloimisesta omakustanteen avulla. (Mt.) Instagram-lyriikalle tyypillinen visuaalisuuden merkitys ja runojen materiaalisuuden korostuminen ilmenevät tavassa, jolla Kaur on panostanut huomattavasti kokoelman ulkoasuun ja asetteluun.

Instagram-runoilijan brändi voi koostua useista osista, verkossa ja sen ulkopuolella. Kaur ei ainoastaan kirjoita runoja, vaan myös esittää niitä ja puhuu mediassa. Kaurin brändiin voidaan ajatella Instagram-runoilijuuden ohella kuuluvan esiintyjänä sekä julkisuuspersoonana toimiminen. Lisäksi hänen brändiinsä kuuluu olennaisesti poliittisen vaikuttajan rooli, joka on yhteydessä runojen heijastamaan arvomaailmaan. Esimerkiksi kuukautisten normalisointi on esillä myös Kaurin tuotannossa: "you want to keep/ the blood and the milk hidden/ as if the womb and breast/ never fed you" (SHF, 223). Kaurin brändissä korostuu hänen henkilökohtainen elämänsä ja uransa, kun taas osa runoilijoista rakentaa brändinsä nimimerkin ympärille, etäännyttäen itseään julkaisuistaan.

Instagram kuvapainotteisena sovelluksena tuo lisänsä taiteilijakuvan rakentumiseen, joka on tehtävä visuaalisin tai ainakin visuaalisesti painottunein keinoin. Kaurin ja Devouen brändeissä

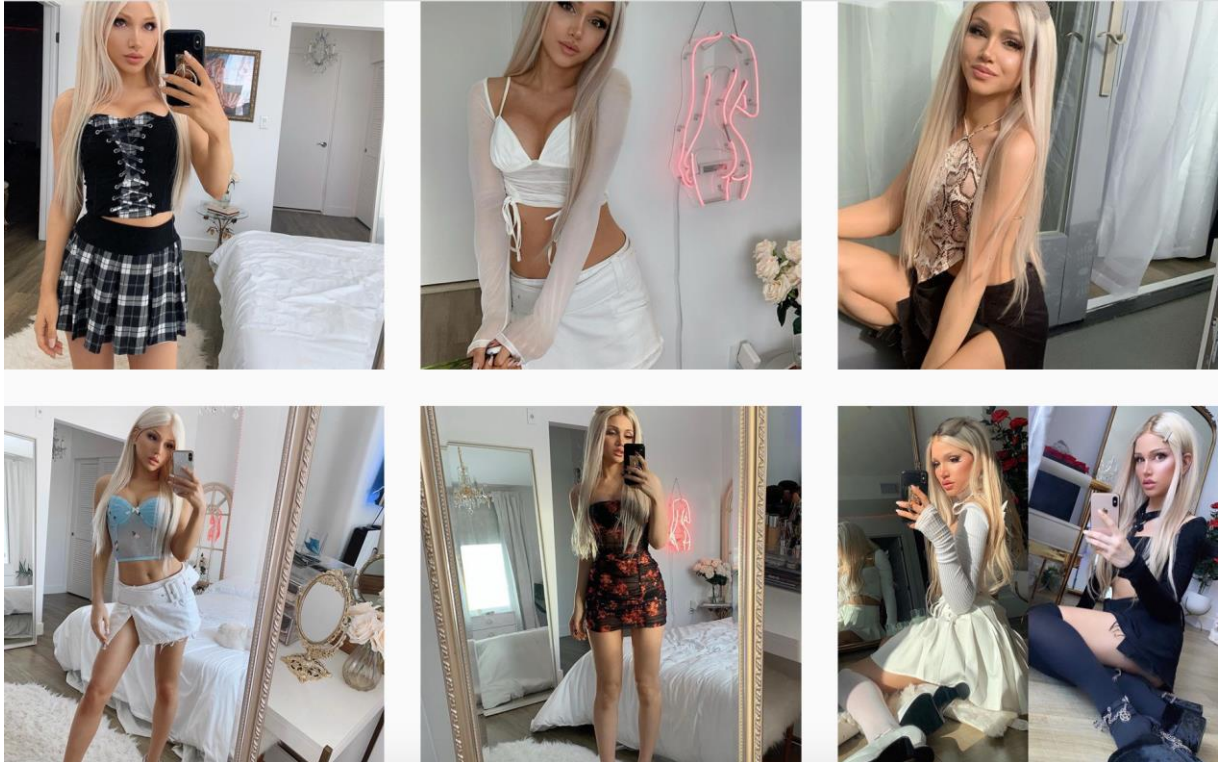
on keskeistä omakuvien käyttö. Pâquet (2019, 297) kirjoittaa Instagram-runoilijoiden brändäävän itseään paitsi runojensa niin myös juuri omakuvien jakamisen keinoin. Hän kuvailee Kaurin Instagram-tilin olevan miellyttävän esteettinen sekoitus tyylieltyjä selfieitä, runoja ja yksinkertaisia kuvituksia, jotka sopivat Kaurin seuraajilleen kuratoimaan eetokseen. (Mt.) R.M. Draken syötettä selatessa taas ei omakuvia näy, ja runot esiintyvät yksinkertaisesti valkoisella taustalla. Teoksia markkinoidaan runojen lomassa kuvilla niistä, useimmiten (ilmeisesti Draken) kädessä. Kuitenkin Drakellakin, kuten Kaurilla ja Devouella, on oma tyylinsä ja brändinsä, jota julkaisut noudattavat luoden sisällöstä yhtenäisen syötteen. Kaur julkaisee vuorotellen runoja ja muuta sisältöä (kuva 7). Joka toinen kuva on runojulkaisu ja joka toinen muuta sisältöä: video, omakuva tai uusimpaan teokseen liittyvä julkaisu. Vuorottelevat kuvat muodostavat tasapainoisen ja järjestelmällisen syötteen, etenkin kun runot ovat tyyliään yhteneviä. Lisäksi Kaurin syötteen värimaailma on pääosin yhtenäisen hillittyä.

Kuva 7. (Instagram, haettu 24.9.2020.)

Devouen syöte keskittyy enemmän omakuviin (kuva 8). Laajat omakuvat tuovat esiin runoilijan pukeutumistyyliä eri asuvalintojen kautta ja esittelevät lisäksi hänen sisustustaan taustalla. Devouen syötteen alkupuoli muistuttaa kuviltaan life style- tai tyylibloggaajan tiliä. Hieman alempana syötteessä esiintyy Devouen runoja, jotka on kuvattu kokoelman sivuilta.

Runokuvissa on hyödynnetty valoja ja varjoja, ja runoilijan kukkakuvasto on niissä esillä: yhden sivun päälle heijastuu kukkien varjokuvia, ja toisen ylle on ripoteltu terälehtiä. Runoilijan tyyli on vaihdellut hieman ajan saatossa: joissakin vanhemmissa runojulkaisuissa runot esiintyvät koneella kirjoitettuina hempeän yksivärisillä taustoilla. Sivukuvat jatkuvat kuitenkin niiden vierellä ja alla: pidemmälle selatessa käy ilmi, että aikaisemmin syöte on koostunut pääosin niistä, ja omakuvat ovat saaneet tilaa vasta myöhemmässä vaiheessa.

Kuva 8. (Instagram, haettu 24.9.2020.)

Runoilijat hallitsevat brändiään konkreettisilla tavoilla Instagram-sivuillaan. He voivat itse valita millaisessa muodossa, järjestyksessä ja tahdissa julkaisevat runojaan. Lisäksi he valikoivat, julkaisevatko muuta sisältöä syötteessään. Tileillä voi julkaista runoja ohittaen tavanomaisen julkaisuprosessin, jonka perinteiset painetut kokoelmat käyvät läpi. Runoilijat Instagramissa voivat tuottaa sisältöä vapaammin, eikä heidän tarvitse läpikäydä prosessia, jossa valikoidaan ketkä tulevat julkaistuksi. Kuitenkin Instagram asettaa oman valikointiprosessinsa, jossa toiset käyttäjät määrittävät runoilijan menestyksen seuraamalla, tykkäämällä ja kommentoimalla. Niinpä brändi on tärkeä väline suosion saavuttamisessa, ja teosten markkinoinnissa. Sovelluksessa painottuu oman taiteilijakuvan rakentaminen –

enemmän tai vähemmän – mietittyjen valintojen kautta. Taiteilijakuvan rakentaminen vertautuu kenen tahansa sosiaalisen median käyttäjän prosessiin muodostaa itselleen identiteetti verkkoon. Tunnettuina henkilöinä runoilijoiden brändiin voidaan kuitenkin vaikuttaa enemmän ulkopuolisilta tahoilta ja muualta mediassa. Tämä korostaa toimivan brändin merkitystä entisestään.

Brändäystä ja taiteilijakuvan rakentumista tarkasteltaessa on Instagram-lyriikan kollektiivinen luonne läsnä. Osana runoilijoiden imagoa on usein yhteisöön liittyminen etenkin aihetunnisteita käyttäen. Tunnisteet voivat viitata runouteen tai suoraan runoilijoiden yhteisöön (ks. taulukko 1) tai tunnettuun Instagram-runoilijaan, kuten Kauriin. Tulkinnan kannalta taiteilijakuva tai henkilöbrändi voi samalla lisätä henkilökohtaisuutta sekä omakohtaisuuden tuntua runoilijan työhön. Itsen brändäys voi lisätä runoilijoiden autenttisuuden vaikutelmaa tarjoten lukijoille välittömämmän yhteyden runoilijaan (Pâquet 2019, 301). Omakuvat saatetaan liittää osaksi runoilijan työtä, joka on laajentunut runoilijasta kattamaan sosiaalisen median vaikuttajan roolin. Runojen puhuja kytkeytyy usein vahvasti yhteen runoilijan sosiaalisen median persoonan kanssa, ja runoilijat voivat nimetä runot omakohtaisiksi verkkosivuillaan, kuten Kaur ja Devoue kumpikin tekevät.

2.3.2 Instagram-runoilijat sosiaalisen median vaikuttajina

On kiinnostavaa, että Instagram-runoilijan brändi säilyy, vaikka hän julkaisisikin myös painettuja kokoelmia. Esimerkiksi Kaurin runokokoelmat myyvät hyvin, mutta kuitenkin hänet tunnetaan ensisijaisesti Instagram-runoilijana. Pâquetin (2019, 307) mukaan Kaurin teosten suuret myyntiluvut osoittavat, että hän on onnistuneesti adaptoinut Instagram-brändinsä perinteisempiin mediumeihin. Brändin pysyvyydessä on toki merkittävää se, miten Kaur ylläpitää Instagram-sivuaan ja jakaa runojaan siellä. Tietyt piirteet, kuten aihetunnisteiden laaja lisäily näkyvyyden tavoittelemiseksi, eivät kuitenkaan päde Instagram-kuuluisuuden kohdalla. Runoilija on julkisuuden henkilö, jota esimerkiksi Giovanni (2017) vertaa seuraajiensa osalta poptähteen. Nykyisin useat julkisuuden henkilöt käyttävät sosiaalista mediaa, ja kuuluisien Instagram-runoilijoiden tilit vertautuvat julkkisten varmennettuihin sivuihin. Myös Kaurin tili on Instagramin verifioima osoitukseksi siitä, että sivut todella omistaa Kaur itse. Instagram-runoilijoille tilit ovat merkittäviä välineitä uran ja tuotannon

markkinoinnin keinona. Niinpä Instagram-tilin välittämä kuva ja sen avulla rakennettu brändi nousevat runoilijoiden kohdalla keskiöön.

Instagram-runoilijat ovat sosiaalisen median vaikuttajia siinä missä YouTube-tähdet ja Instagram-mallitkin. He ovat nousseet suosioon sosiaalisen median avulla, ja käyttävät sitä työnsä alustana. Sosiaalisen median vaikuttajat ovat henkilöitä, jotka ovat rakentaneet maineen jotakin aihetta koskevan tietonsa ja asiantuntijuutensa kautta. He julkaisevat valitsemallaan sosiaalisen median kanavalla aiheestaan säännöllisesti ja saavat suuria seuraajajoukkoja innokkaista käyttäjistä, jotka huomioivat vaikuttajan näkemykset tarkasti. Vaikuttajat ovat yritysten suosiossa, sillä he voivat luoda trendejä ja kannustaa seuraajiaan ostamaan tuotteita, joita mainostavat. (Influencer Marketing Hub 2020.) Yhtymäkohtana sosiaalisen median vaikuttajien ja Instagram-runoilijoiden välillä on juuri brändin myyminen, jossa olennaisena osana toimivat persoona sekä henkilökohtainen elämä. Runoilijat myyvät brändillään tyypillisesti lyriikkansa ohella konkreettisesti runokokoelmiaan, mutta jo seuraajakunnan saavuttaminen sosiaalisessa mediassa vaatii oman brändin markkinointia.

Esimerkiksi Kaur ja Devoue kirjoittavat elämästään vaikeiden, henkilökohtaisten kokemusten innoittamina ja näin jakavat osana brändiään omaa elämäntarinaansa sekä persoonaansa. Devoue (2020) kertoo sivuillaan, että alkoi jakaa runojaan Instagramissa eron, työpaikan vaihdon ja yhtäkkisen kroonisen kivun puhkeamisen jälkeen. Toisaalta he ovat nuoria, viehättäviä ja suosittuja, kuvaten sosiaalisessa mediassa elämää, josta monet seuraajat saattavat haaveilla – etenkin ne, jotka tahtoisivat itse kirjoittaa runoja, tulla julkaistuksi tai saavuttaa suuren seuraajaluvun Instagramissa. Kauneuteen ja elämäntyyliin liittyen julkaiseviin sosiaalisen median vaikuttajiin viitataan usein kauneusguruina (*beauty guru*). Tällaiseen asemaan voivat nousta esimerkiksi YouTube-videotähdet, jotka neuvovat vaikkapa aamurutiineissa (ks. Laine 2018). Pâquet (2019, 310) toteaa Kaurin muistuttavan välillä enemmän self help-gurua kuin runoilijaa. Mietelausemaisia, yleismaailmallisia self help-totuuksia jakavat Instagram-runoilijat lähentyvät gurun asemaa.

3 Kollektiivisuus

I know all your troubled waters
we come from the same sea.

@gracemurphypoetry

Huippujulkaisuista löytyy #poetrycommunity-hakusanalla runo, joka kuvastaa runoyhteisön kollektiivisuutta. Se muistuttaa yhteenkuuluvuudesta: tulemme kaikki samasta merestä, ja siksi ymmärrämme toistemme kamppailut ja pulmat. Yhteisöllisyydestä huolimatta tekijä on selkeästi merkitty ja nimi persoonallistettu: @artforpoets-tilin julkaisema @gracemurphypoetry:n runo on linkattu alkuperäiseen kirjoittajaan, ja sen lopussa on tekijän nimi perhosella varustettuna. (Instagram, katsottu 24.5.2020.) Julkaisu ilmentää useita piirteitä, jotka liittyvät runoilijoiden kollektiivisuuteen: sisältö on jaettu sovellusta käyttäen, kierrätetty toisen käyttäjän toimesta, merkitty allekirjoituksella sekä verkotettu linkein. Lisäksi molempien tilien nimistä heijastuu runoyhteisöön kuuluminen ja runon sisältö itsessään reflektoi yhteenkuuluvuutta.

Instagram-runoilijoiden yhteisö ilmentää muuttuneita kommunikaation tapoja, joista jakamisen, yhdessä tekemisen ja laajalle ulottuvien yhteyksien verkon myötä on auennut uusia mahdollisuuksia luomiseen. Tarkastelen näitä muutoksia ja mahdollisuuksia aloittaen runoilijoiden yhteisöstä, joka on syntynyt sosiaalisen median avulla. Runojen jakaminen ja sisällön kierrättäminen ovat tyypillisiä yhteisöllisyyden muotoja ryhmässä. Lisäksi kommentointi mahdollistaa ryhmän jäsenten välisen kanssakäymisen julkisella tavalla. Kollektiivista tekijyyttä tutkineen Hanna Kuuselan (2020, 9) mukaan aikaamme leimaavat yhdessä tekemisen ihanteet ja unelmat. Teknologian ja internetin muuttama maailma näkyy yhdessä tekemisen taustalla (Kuusela 2020, 11). Jan H. Kietzmann, Kristopher Hermkens, Ian P. McCarthy ja Bruno Silvestre (2011, 241) kirjoittavat sosiaalisen median alustoilla yksilöiden ja yhteisöjen jakavan, luovan yhteistyössä, keskusteleavan ja muokkaavan käyttäjien luomaa sisältöä. Heidän mukaansa, ottaen huomioon sosiaalisen median mediassa saaman valtavan näkyvyyden, olemme keskellä uutta kommunikaatiomaisemaa (*communication landscape*) (mt.).

Siirryn käsittelemään konvergenssikulttuurin tuomia muutoksia ja piirteitä, joita Jenkins (2006) erittelee. Konvergenssilla tarkoitetaan teknologisia, teollisia, kulttuurisia sekä sosiaalisia muutoksia tavoissa, joilla media leviää kulttuurissa. Laajasti mediakonvergenssi viittaa tilanteeseen, jossa mediasisältöä virtaa useiden mediajärjestelmien halki samanaikaisesti. (Jenkins 2006, 282.) Instagram-runoilijoiden yhteisö palautuu konvergenssin tuomaan muutokseen, jossa kuluttajista on muodostunut median tuottajia. Älypuhelimet edistävät median kuluttamisen ja tuottamisen sitoutumattomuutta pysyviin paikallisiin asemiin (Jenkins 2006, 16). Instagram onkin älypuhelimilla käytettäväksi suunnattu sovellus. Vertailu joukkoistamiseen (Kuusela 2018) nostaa esiin molemmille olennaisen luomisen prosessin keskeisyyden.

Pohdin Instagram-runouden kumpuamista kansanperinteestä. Se edustaa toisaalta jotakin uutta ja erikoista, mutta toisaalta asettuu luontevasti kansanperinteen jatkumoon, joka on ottanut haltuunsa uudet tuottamisen ja levityksen alustat. Jenkins (2012) näkee harrastelijatuotannon sosiaalisen median kautta kasvaneet mahdollisuudet ja laajemman leviämisen jatkona kansanperinteelle. Piirteet, jotka tekevät sosiaalisesta mediasta tehokkaan välineen sisällön levittämiseen ja kierrättämiseen herättävät kuitenkin myös kysymyksiä tekijyydestä. Lopuksi analysoin kollektiivisuuden teeman käsittelyä Kaurin tuotannossa tarttuakseni runojen sisällölliseen yhteisöllisyyteen.

3.1 Instagram-runoilijoiden muodostama yhteisö

Instagram-runoilijat muodostavat yhteisön sovelluksen piirissä. Runoilijoiden yhteisöön voi kuulua omasta aloitteestaan tai tulla nimetyksi osaksi sitä muiden tahojen toimesta. Sovelluksessa ryhmään kuulumisen voi olla varsin konkreettista, ja itsensä voikin liittää aiheisiin tai ryhmittymiin esimerkiksi aihetunnisteita käyttämällä. Tunnisteet viittaavat nimillään runoilijoiden yhteisöön tai Instagram-runouteen yleisemmin. Lisäksi ne voivat viitata tunnettuun Instagram-runoilijaan, kuten Kauriin, linkittäen oman työn tähän tunnettuun runoilijaan ja näin asettuen Instagram-runoilijoiden jatkumoon.

Log in

Everyone is
welcome in our
community

Kuva 9. (Instagram, haettu 5.5.2020)

Paljon puhuvaa on se, että Instagramin omilla verkkosivuilla on yhteisöön keskittyvä osio. Yllä oleva kuvankaappaus (kuva 9) on poimittu *community*-osion alta. Täällä sovellus korostaa yhteisöllisyyttä, johon kaikki ovat tervetulleita, ja jossa kaikilla on turvallinen ja hyvä olla. Otteessa näkyy tervetulotoivotuksen ohella kaksi Instagramin neliömuotoa noudattelevaa kuvaa: toisessa maapallo on piirretty ystävällisesti hymyilevän kissan kasvoiksi, ja toisessa kaksi nuorta istuvat lähekkäin. Jälkimmäisen on valokuva, ja sävyltään lämpimän punertava. Kuvat ikään kuin osoittavat Instagramin yhteisöllistä käyttöä hauskuuden ja tunnelmallisen yhdessäolon avulla. Sivuilta löytyy lisäksi esimerkiksi opas vanhemmille koskien lasten ja nuorten Instagramin käyttöä. Sovellus siis itsessään kannustaa yhteisöllisyyteen ja yhdessä tekemiseen. Mainoksen katsominen tai tuotteen käyttäminen ei enää riitä, vaan yritykset kutsuvat yleisön mukaan brändinsä yhteisöön (Jenkins 2006, 20). Instagramin verkkosivuilla trendi on selvästi näkyvillä tavoissa, joilla lukijalle esitellään palvelua ja houkutellaan liittymään sivuston käyttäjäksi. Yhteisöllisyys ja sen korostaminen ovat merkittäviä myyntivaltteja, jotka kuuluvat vahvasti Instagramin brändiin.

Ajatus runoilijoiden kollektiivista esiintyy myös tilien nimissä. Palvelusta löytyy useita tilejä, joiden nimissä *poetry* ja *community*-ilmaukset esiintyvät. @poetrycollective-tili on sivusto *open mic*-iltoja järjestävälle ryhmälle, jonka syötteessä on kuvia iltojen esiintyjistä. @poetry_collective-tilillä on 590 seuraajaa, ja profiilin kuvauksessa lukee "posting what inspires me hoping it inspires you too". 16.9.2019 julkaistun allekirjoitetun runon kuvatekstissä kehoitetaan lähettämään yksityisviestillä tilille oma runo "and I'll feature your

creativity!” (Instagram katsottu 24.5.2020.) Tilistä ilmenee runoyhteisön toisia lukemaan tai kirjoittamaan inspiroiva ja kannustava aspekti.

Yhteisöllisyyteen kytkeytyy edellä tarkasteltu taiteilijakuvan rakentaminen sekä itsen brändääminen (2.3). Instagram-runoudessa limittyvät vahva henkilöbrändi ja toisaalta yhteisö, jossa kuka tahansa voi julkaista runojaan vailla perinteisiä julkaisun portinvartijoita. Pâquet (2019, 301) kytkee brändin merkityksen kaupalliseen menestykseen perinteisten portinvartijoiden kuten kirjallisuuskriitikoiden sekä kustantamoiden sivuuttamisessa. Taiteilijakuvan ja oman brändin kehittäminen ovat yhteydessä menestykseen alustalla, jolla julkaistaan runoutta suurissa määrin. Omaperäisellä tyyllillä voi erottua joukosta, ja erottuvalla brändillä saavuttaa menestystä.

3.1.1 Aihetunnisteet kuulumisen keinona

@poetry_collective-tilin julkaisuun lisäämistä aihetunnisteista huomaa, miten tunnisteet mahdollistavat assosioinnin (O'Reilly 2012, 38) – vaikutelmaksi nousee, että aihetunnisteita on lisätty siinä järjestyksessä, missä ne ovat julkaisijan mieleen tulleet. #poetry ja #community ovat listassa ensimmäisinä, ja niitä seuraavat #inspire, #creativity, #reflection, #emotions, #love, #honesty, #vulnerability, #depth, #writing, #poet ja #poetrycollective. #emotions-tunniste on kiinnostava seuraavan luvun affektiivisen lähestymisen kannalta. Runojulkaisuihin lisättyjä tunnisteita voi verrata Instagramissa yleisemmin käytettyihin aihetunnisteisiin, joita voidaan lisätä julkaisuihin selittämään tai lisäämään merkitystä niiden sisältöön julkaisun kuvailemisen ja haettavuuden lisäämisen ohella. Runojulkaisuissa tunnisteiden rooli voi olla osana runon tulkintaa tai selittämistä, runoa tai tiliä kuvailevana, haettavuutta lisäävänä tai nimenomaan runoyhteisöön kuulumista osoittavana. Yhteisöön kuulumisella taas voidaan tavoitella näkyvyyttä ryhmässä, aiheesta kiinnostuneiden saavuttamista sekä uusien lukijoiden löytämistä. Esimerkiksi kuvassa (3) näkyy julkaisuun liitettyjä aihetunnisteita: muun muassa #poetrycommunity ja #poetsofinstagram osoittavat yhteisöön kuulumista ja #micropoetry sekä #lovepoems kuvailevat runoa. Tunnisteiden runsas määrä lisää julkaisun haettavuutta ja näkyvyyttä palvelussa.

Aivojen toimintaan vertautuvaa ja assosioivaa lähestymistä tunnisteisiin (O'Reilly 2012) voi vahvistaa se, miten joihinkin runojulkaisuista on lisätty vielä enemmän tunnisteita julkaisemisen jälkeen kommenttikentän puolella. On kuitenkin otettava huomioon käytännön tilalliset rajoitukset: tunnisteita voi liittää julkaisuun vain rajallisen määrän. Aivoihin vertaaminen valottaa tunnisteiden ja linkkien toimintaa käyttäjien kannalta, mutta on muistettava, että lukuisat erilaiset tekijät vaikuttavat sovellusten käyttöön. Aihetunnisteita voidaan käyttää luontevasti assosioiden, mutta toisaalta strategisesti esimerkiksi näkyvyyden takaamiseksi tai huumorin synnyttämiseksi: valikoimalla niitä mahdollisimman laajan joukon, jolloin julkaisusta muodostuu haettavampi, tai huumorin keinona, jolloin yksi tarkkaan harkittu tunniste voi täydentää tai muuttaa julkaisun humoristiseksi. Esimerkiksi #notrupikaur-tunnistetta on liitetty korostamaan humorististen runojen eroa vakavampiin teksteihin. Lisäksi tunniste voi lisätä intertekstuaalisia sekä parodisia elementtejä runoihin. Kun tunnisteita käytetään huumorin keinona, on jossain määrin tunnettava sovelluksen konventiot, kuten aihetunnisteiden lisäily, tai siloitellun lopputuloksen odotukset. Tämä osaltaan osoittaa ryhmän kollektiivista luonnetta: sovelluksen sisäinen huumori vaatii jonkinasteista ryhmään kuulumista ja jaettua tietoa sen toimintatavoista. Ryhmällä, eli sovelluksen käyttäjillä, on joitakin melko vakiintuneita konventioita, historiaa sekä itseymmärrystä, joita hyödynnetään myös humoristisessa mielessä.

3.1.2 Jakaminen ja asetelmat

Instagramin yhteisöllisyys käy lisäksi ilmi tavasta, jolla sovelluksessa jaetaan ja kierrätetään materiaalia. Instagram-runous jatkuvasti sekoittaa ja uudelleenkäyttää sisältöä (Naji 2018, 1). Instagram-runouden ja -runoilijoiden yhteisöllisyys korostuu tässä. Suurin osa aihetunnisteella #rupikaur löytyvistä julkaisuista ei sisällä lainkaan Kaurin runoja, vaan tunnistetta liitetään omiin runoja sisältäviin julkaisuihin. Lisäksi tunnistetta on lisätty muihinkin kuin runoja sisältäviin julkaisuihin, kuten elokuvista poimittujen still-kuvien alle. (Vuorinen 2020, 13.) Uudelleenkäyttö ja jakaminen rinnastuvat perinteisempiin kirjallisuudessa sekä kokeellisessa nykyrunoudessa esiintyviin muotoihin: intertekstuaalisuuteen, kollaaseihin ja flarf-runouteen. Aihetunnisteet voivat kytkeä tekstejä yhteen luoden eräänlaista intertekstuaalisuutta, eli tekstienvälisyyttä ja suhdetta toisiin teksteihin (Tieteen Termipankki 2020). Kollaaseja muistuttavat kuvan (10) tapaiset asetelmat sekä tilit, jotka keräävät toisten runoja yhteen

(esimerkiksi @poetrycommunity- ja @poetry_collective-tilit). Esimerkkijulkaisussa (10) esiintyvät myös aihetunnisteet #rupikaur ja #milkandhoney, jotka kuvan lisäksi rakentavat yhteyttä Kaurin tuotantoon. Esimerkiksi @pierrejeanty taas on liittänyt tunnisteita #rupikaur ja #rupikaurpoetry omiin runoihinsa. Flarf ja hakukonerunous viittaavat internetistä löydettyä materiaalia muokkaamalla muodostettuihin runoihin (Helle 2016, 111). Flarfista ja kokeellisesta nykyrunoudesta affektiivisuuden näkökulmasta kirjoittaa Anna Helle (2015 & 2016). Flarf ja kokeellinen nykyrunous voivat kytkeytyä affektiivisuudessaan sekä verkkopohjaisuudessaan Instagram-lyriikkaan, mutta eroavat tyyliltään ja aiheiltaan usein merkittävästi: flarfin erityispiirteiksi usein mainittaviksi Helle (2016, 111) listaa esimerkiksi alatyyllisyyden ja huonon maun. Toisaalta kaikkiin lajeista voidaan yhdistää yhteiskuntakriittisyys (mt.).

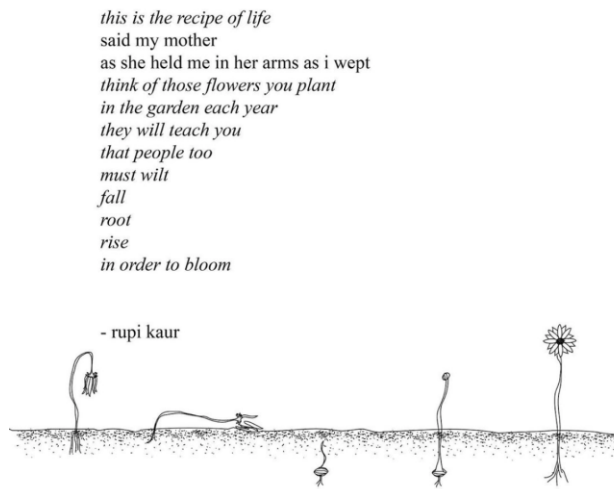
Asetelmilla tarkoitan valokuvia, joissa kirja, tässä tapauksessa tunnetun Instagram-runoilijan kokoelma, on asetettu osaksi kuvaa muiden esineiden, kuten esimerkiksi kahvikupin ja kynttilän, kanssa sommiteltuna (kuva 10).

Kuva 10. (Instagram, haettu 30.9.2020.)

Asetelmat pyrkivät esteettisyyteen, ja kertovat tekijänsä tyylistä. Tekijä muodostaa oman taideteoksensa, asetelmakuvan, hyödyntäen jonkun muun tuottamaa teosta, eli runokokoelmaa. Kokoelma ei oletettavasti ole sattumanvarainen valinta osaksi asetelmaa, vaan kertoo tekijästään jotakin. Sen sisällyttämällä muille jaettavaan kuvaan saatetaan viestiä, että pidetään runojen lukemisesta, tai erityisesti juuri tämän kyseisen runoilijan tuotannosta. Toisaalta saatetaan pyrkiä yleisempään mielikuvaan siitä, että asetelman tekijä lukee runoutta. Lisäksi asetelmien avulla voidaan asettua osaksi yhteisöä: kirjoja sisältävät kuva-asetelmat ovat osa esimerkiksi *bookstagram*-ryhmää sovelluksessa. Instagramissa on siis useita lukemiseen ja kirjallisuuteen liittyviä ryhmiä, joihin voi osallistua eri tavoin sovellusta käyttäen.

Asetelmilla on yhteys kuvataiteen *still life*-traditioon, jonka kuvataan Tate Galleryn (2020) verkkosivuilla voivan olla materiaalisten nautintojen, kuten ruuan ja viinin, juhlistus. *Still life* on yksi länsimaisen taiteen päägenre, ja maalausten tai veistosten aiheet ovat periaatteessa mitä vain liikkumatonta tai kuollutta: esimerkiksi leikkokukkia tai hedelmiä (mt.) Instagramin runoasetelmat jatkavat materiaalisten riemujen juhlistamista käsitellen runoteosta artefaktina. Kukat ovat säilyttäneet asemansa esimerkiksi runoilijoiden itsensä käyttämissä kuvastoissa, niin kokoelmien sivuilla kuin kuvissakin. Kaur ja Devoue käyttävät kumpikin kukkakuvastoa työssään (Vuorinen 2020, 20). Kukat ilmenevät runoissa ja kuvituksessa (kuvat 11 & 12) sekä omakuvissa (kuva 13). Viini on asetelmissa vaihtunut kahviin tai teehehen, joka tarjoillaan kauniista astiasta.

Kuva 11. (Instagram, haettu 29.9.2020.)

Kuva 12. (Instagram, haettu 29.9.2020.)

Kuva 13. (Instagram, haettu 29.9.2020.)

Kaurin esikoisteoksen nimellä #milkandhoney löytyy Instagramista 442 tuhatta julkaisua (21.10.19), jotka ovat samantyyppisiä kuin runoilijan nimellä haettaessa löydetty tulokset. Tunnisteella selattaessa löytyy myös joitakin asetelmia. Niiden kautta Kaurin runouden omistaminen tai sen lukeminen liitetään osaksi oman profiilin sisältöä, ja viestitään Kaurin tuntemuksesta sekä mielenkiinnosta tämän lyriikkaa kohtaan. Niiden avulla voidaan osoittaa esimerkiksi kiinnostusta lukemiseen tai tukea Kaurille taiteilijana ja sosiaalisen median vaikuttajana. Asetelmat voivat viestiä siitä, että Kaurin runot ovat koskettaneet lukijaa. (Vuorinen 2020, 13–14.)

Devouen Instagram-sivuilta löytyy tyypillinen asetelma (kuva 14), jonka osaksi runoilijan kokoelma on sisällytetty. Asetelmassa näkyvät muut esineet yhdistyvät väreiltään runokokoelman kannen vaaleanpunaiseen väriin. Sydämenmuotoinen muki, jossa on teepussi yhä sisällä, heijastaa runojen lukemisen rauhallista ja kiireetöntä tilannetta. Kuva muistuttaa Kaurin teoksista tehtyjä asetelmia. #rupikaur-tunnisteella julkaisuja selatessa ilmenee tee- tai kahvikupin toistuvuus asetelmien elementtinä (Instagram, katsottu 6.12.2019). Devouen asetelma vaikuttaa toisen käyttäjän tekemältä kuvalta, jonka runoilija on nähtyään uudelleenjakanut tilillään. Hän on siis valikoinut sen osaksi brändiään. (Vuorinen 2020, 19.)

Kaurin tai Devouen runoja jaettaessa tai runoilijan teoksen sisällyttämisellä omiin kuviin voi olla taustalla halu viestittää itsestä jotakin, sekä mahdollisesti jonkinlaisen imagon tavoittelu tai pyrkimys saavuttaa yhteenkuuluvuutta toisten runoja lukevien ja jakavien kanssa.

Kuva 14. (Instagram, haettu 30.9.2020.)

Tee tai –kahvimukin sijoittamisesta osaksi asetelmaa kuultaa läpi vanha mainosmaailman yhdistelmä kupista teetä ja sympatiaa: tuttu ilmaisu heijastaa Instagram-runouden taustalla kiertäviä kliseitä. On kiinnostavaa, miten kliseet heräävät uudelleen henkiin Instagram-runouden maailmassa. Monet runoissa esitetyistä ajatuksista ovat tuttuja lauluista, mainoksista – tai toisista runoista. Niiden ympäristö on kuitenkin uusi, tai ainakin ne saavuttavat uusia ympäristöjä sovelluksen kautta. Instagramissa korostuu toisinaan viestien osuvuus niiden lukijalle uutuuden tai ainutkertaisuuden sijasta.

3.1.3 Kommentit yhteisön palautteena ja osallistumisena

Instagram-runoilijoiden vastaanottamaa palautetta voidaan tarkastella kommenttien avulla. Runojulkaisuja voidaan kommentoida samalla tapaa kuin muitakin Instagramissa julkaistuja kuvia. Kommenttien ohella tykkäykset ja kuvien edelleen jakamiset kertovat julkaisujen saamasta huomiosta. Alla oleva kuva (15) on poimittu huippujulkaisuista, ja sen julkaissut tili

onkin edellisessä luvussa esitellyistä huippujulkaisuista tuttu. Runon sisältävän kuvan lisäksi @goatforeal on julkaissut runon myös kuvatekstinä. Seuraavaksi katson kommentteja, joita julkaisu on kerännyt.

Kuva 15. (Instagram, haettu 13.5.2020.)

Ensimmäisenä käyttäjä @voghuen on kommentoinut mustan sydänhymiön. @goatforeal on vastannut @voghuenin kommenttiin "love (+ musta sydänhymiö)". Myös seuraavaan @beingsofexperience käyttäjän kommenttiin "Ya.. (+ kaksi liekkihymiötä)" on @goatforeal vastannut kahdella mustalla sydämellä. @sana.a.rashid on kirjoittanut "Always have adored what you write. Another gem (+ ok-hymiö)". @saudadeverse toteaa "Great one (+ sydän timanteilla) ja @she_can_write_too "Inspiring words (+ musta sydän jälleen)".³ Hymiöt, kuten erilaiset sydämet, käsimerkit ja liekit affektiivisina symboleina korostavat positiivisia viestejä. Kommentit jatkuvat kommenttikentän halki samaan kannustavaan sävyyn. Alkuperäinen julkaisija on lisäksi kommentoinut omaa julkaisuaan lisäten siihen aihetunnisteita.

³ Olen ottanut tutkielman muista kommenttiesimerkeistä poiketen tässä mukaan hymiöt nostaakseni esiin niiden merkityksen osana yhteisön positiivisia viestejä.

Kommentit ovat pitkälti rakastan tätä-tyyppisiä. Yleisesti ottaen kommenttikenttä on vireeltään hyvin kannustava ja positiivinen. Pari kommentista ilmeisesti mainostaa jotakin. Suurimmaksi osaksi julkaisun saamat kommentit ovat kuitenkin pelkkiä kehuja ja kiitoksia. Osa kommentoijien nimistä linkittyy kirjoittamiseen ja runouteen, mistä huomaa yhteisön läsnäolon. Syntyy myös kuva siitä, miten yhteisöön kuuluvat kirjoittajat kannustavat toisiaan.

@poetrycommunity-tili jakaa Instagram-runoilijoiden runoja, joihin useat runoilijoista ovat vastanneet kiitoksella. He siis suhtautuvat positiivisesti siihen, että heidän runojaan jaetaan eteenpäin. Jakaminen tuokin runoilijoille lisää näkyvyyttä ja mahdollisuuksia uusiin lukijoihin. @poetry_collective-tilin tapaan profiilin mukaan tilin pitäjä on kokenut jakamansa inspiroivaksi, ja toivoo runojen inspiroivan muita sovelluksen käyttäjiä. Niinpä tilillä jakaminen osoittaa, että sen luonut käyttäjä on löytänyt runoista merkitystä ja haluaa jakaa ne eteenpäin myös omille seuraajilleen luettavaksi.

3.2 Konvergenssikulttuuri: kuluttajat median tuottajina

Instagram sovelluksena kutsuu ja kannustaa käyttäjiään jakamaan kuvia ja tekstejä, ja Instagram-runoilijoiden yhteisö osoittaa, että sovellus on innostanut ihmisiä luomaan yhdessä uuden teknologian avulla. Käyttäjät sekä luovat sovelluksen sisällön, että kuluttavat sitä samanaikaisesti. Kuluttamisesta on Jenkinsin (2006, 4) mukaan tullut kollektiivinen prosessi. Instagram-lyriikka ilmentää osuvasti median kuluttamista kollektiivisena prosessina mediakulttuurissa, jossa tuottajien ja kuluttajien rajat ovat häilyviä ja muotoutumassa uudelleen. Konvergenssi ei tapahdu medialaitteissa, vaan yksittäisten käyttäjien tasolla ja heidän sosiaalisten vuorovaikutustensa kautta. Joillakin kuluttajilla on paremmat edellytykset osallistua tähän muotoutuvaan kulttuuriin kuin toisilla. (Jenkins 2006, 3.) Vanhaa mediaa ei korvata, vaan sen funktio ja status muuttuvat uusien teknologioiden myötä (Jenkins 2006, 14). Instagram-lyriikan tapauksessa vanha media, runous, on kohdannut uuden teknologian Instagramin muodossa, ja muuttanut muotoaan tässä kohtaamisessa.

Instagramia käyttäessä voi toki avata vain yhden tilin sisällön eteensä ja selata sitä, mutta tällaisessakin tilanteessa olisi mahdollista, että joku lähettäisi vaikkapa viestin runoja selaavalle sovelluksen viestiominaisuuden kautta. Lisäksi Instagramia tyypillisesti selataan

älypuhelimien avulla, jolloin puhelimen muut sovellukset ja ominaisuudet ovat jatkuvasti ainakin taustalla sovellusta käytettäessä. Konvergenssi muuttaa paitsi logiikkaa, jolla media-alan tuottajat toimivat, niin myös logiikkaa jolla median kuluttajat prosessoivat uutisia ja viihdettä, sekä tapaa jolla mediaa kulutetaan. Konvergenssi tapahtuu saman sovelluksen, yrityksen sekä kuluttajan aivojen sisällä. Jenkins esittää esimerkin teinistä, joka läksyjä tehdessään muun muassa pitää auki useita ikkunoita tietokoneellaan sekä kommunikoi muualla kavereidensa kanssa. (Jenkins 2006, 16). Lukija ei siis ole puhelimellaan todennäköisesti ainoastaan runojen äärellä, ja mitä luultavimmin selaa useiden eri tilien runojulkaisuja samaan aikaan tai lukee runoja osana syötettään, jossa näkyvät myös muiden käyttäjän seuraamien tilien julkaisut samaan aikaan.

Instagram-lyriikkaa voi peilata Jenkinsin viihde- ja kulttuurimaailmaa koskevia huomioita vasten. Jenkins (2006, 17) toteaa amerikkalaisen mediaympäristön muotoutuvan kahden vastakkain asettuvan trendin mukaan. Toisaalta uudet median teknologiat ovat pienentäneet tuotannon ja levittämisen kustannuksia, laajentaneet saatavilla olevien kanavien kirjoa ja mahdollistaneet kuluttajille mediasisällön arkistoinnin, kommentoinnin, sovelluttamisen sekä kierrättämisen uusilla ja tehokkailla tavoilla. Samalla omistajuus keskittyy valtavirtamediassa huolestuttavasti kourallisen monikansallisia monialayhtiöitä dominoivassa viihdealaa kaikilla sektoreilla. Niinpä osa näkee nyt maailman ilman portinvartijoita ja toiset taas maailman, jossa portinvartijoilla on ennennäkemätön valta. Jenkinsin mukaan totuus on kuitenkin jossakin näiden ääripäiden välissä. (Mt., 17–18.) Sosiaalisen median myötä runous elää tilanteessa, joka muistuttaa Jenkinsin ensimmäisenä kuvaamaa maailmaa. Instagramissa kuka hyvänsä voi julkaista runoutta, pyrkiä levittämään sitä sekä jakaa toisten työtä eteenpäin, joko sellaisenaan tai omin muokkauksin varustettuna. Tällaisessa tilanteessa vaikuttaisi siltä, että lyriikka on tosiaan vapautunut perinteisistä kirjallisuuden portinvartijoista, joiden ohi on päästävä saadakseen työtään julkaistuksi. Kuitenkin myös Jenkinsin jälkimmäinen havainto koskee Instagram-lyriikkaa: kyse on pitkälti tietyissä sosiaalisen median palveluissa julkaistusta runoudesta, joten eikö näille sivustoille ja sovelluksille synny omalla tavallaan ylivoimainen valtasuhde runoudesta, jota niiden kautta julkaistaan?

Instagram-lyriikka on yksi esimerkki uudenaikaisesta, kuluttajien itse tuottamasta ja levittämästä mediasta. Instagram toimii työkaluna ja kanavana julkaista ja jakaa runoja, ja näin on syntynyt

kuluttajalähtöisen kulttuurin muoto. Lyriikan liike vaikuttaa alhaalta ylöspäin suuntaavalta prosessilta, jossa kuluttajat nousevat median tuottajiksi. Konvergenssi on sekä yhtiöiden ajamaa alhaalta ylös suuntautuvaa liikettä, että kuluttajien ajamaa ylhäältä alas suuntautuvaa liikettä (Jenkins 2006, 18). 2010-luvun lopulla raja median tuottajien ja kuluttajien välillä on hämärtynyt, ja yksisuuntainen lähetys on osittain fragmentoitunut erilaisiksi monisuuntaisiksi keskusteluiksi (Mandiberg 2012, 1). Konvergenssi haastaa yritysten käsitykset siitä, mitä merkitsee olla median kuluttaja. Ennen kuluttajat miellettiin passiivisiksi, nykyisin taas aktiivisiksi. Vanhat kuluttajat olivat eristyneitä yksilöitä, nykyään taas sosiaalisesti verkottuneempia (*more socially connected*). (Jenkins 2006, 18–19.) Työkalujen saatavuus ja uusien mediamuotojen kehitys sallivat aikaisemmin passiivisten median kuluttajien tuottaa ja levittää omaa mediaa (Mandiberg 2012, 1). Entisiä ja nykyisiä kuluttajia ei kuitenkaan voi jyrkästi asettaa vastakkain, ja Instagram-runous asettuu osaksi laajempaa jatkumoa, jossa kulutustottumukset kehittyvät ja muuttuvat ajan mittaan.

Instagram on sivusto, jonka olemassaolo ja toiminta perustuvat yleisön tuottaman sisällön varaan. Ilman käyttäjien julkaisuja ei sovelluksella olisi yleisölleen mitään tarjottavaa. Instagram-lyriikka on käyttäjien itsensä tuottamaa materiaalia, jota he yhteisönä luovat toisilleen. Näin he löytävät muita runoudesta kiinnostuneita käyttäjiä, ja saavat lukijoita sekä palautetta työlleen. Kuluttajien tuottamasta sisällöstä on tullut uusien, median tuottamisen mahdollistamiseen keskittyneiden sivustojen olemassaolon perusta, eikä näillä sivuilla olisi merkitystä ilman yleisön osallistumista. Yleisön näkökulmasta tämä tarkoittaa, että sivuston kokemiseksi on ryhdyttävä median tuottajaksi ja organisaation kannalta sitä, etteivät ne voi toimia ilman sisältöä tuottavia käyttäjiä. Median tuottamisesta on tullut osa sen kuluttamista. (Mandiberg 2012, 1–2.) Ei siis ole yllättävää, että sovellus kannustaa käyttäjiä jakamaan keskenään ja korostaa sivuston yhteisöllisyyttä.

Käyttäjät eivät ainoastaan luo Instagramin sisältöä, vaan myös vaikuttavat sen toimintaan sovelluksena. O'Reilly (2012, 37) toteaa olennaiseksi Web 2.0:n periaatteeksi, että palvelusta tulee automaattisesti parempi mitä enemmän sitä käytetään. Hän kirjoittaa hyperlinkkauksesta, joka toimii verkon perustana. Kun käyttäjät lisäävät jotakin verkkoon, se kiinnittyy verkon rakenteeseen toisten käyttäjien löytäessä sisällön ja linkatessa siihen. Yhteyksien verkko siis kasvaa orgaanisella tavalla kaikkien verkkokäyttäjien kollektiivisen

toiminnan myötä. (Mt.) Instagram, kuten eBay jota O'Reilly vertaa laajemman verkon toimintaan, toimii verkon tapaan kollektiivisen toiminnan avulla kehittyvänä ja muokkautuvana alustana, jossa käyttäjät luovat sisällön ja sitten verkottavat sen yhteyksiksi aihetunnisteiden, linkkien ja interaktiivisuuden kautta (mt.). Esimerkiksi suosituimmat runojulkaisut, jotka sovellus esittää huippujulkaisuina ja ensimmäisinä hakutuloksina #poetry-hakusanalla, ovat käyttäjien aktiivisuudesta riippuvaisia. Sekä julkaisuihin lisätyt aihetunnisteet, että niiden saama huomio toisilta käyttäjiltä vaikuttavat niiden esiintymiseen hakutuloksissa. Lisäksi sovelluksessa on mahdollisuus selata ehdotettuja julkaisuja, joiden valikoitumiseen vaikuttaa se, millaisia tilejä tai aiheita palvelussa jo seuraa.

Myös palvelun linkit ja hakusanat muotoutuvat sovelluksen käyttäjien ja käyttämisen myötä. Instagram toimii folksonomian (*folksonomy*) avulla, jossa käyttäjät voivat liittää julkaisuihinsa useita erilaisia hakusanoja, ja näin lisätä niiden haettavuutta erilaisten assosiaatioiden kautta. Folksonomialla voidaan viitata O'Reillyn (2012, 38) mukaan kollaboratiivisen kategorisoinnin tyyliin, jota hyödyntävissä palveluissa käytetään vapaasti valittavia avainsanoja, joita kutsutaan usein tägeiksi. Runojulkaisuihin lisätään paitsi runouteen liittyviä aihetunnisteita, niin myös esimerkiksi käyttäjän tyyliä kuvaavia sanoja. Devoue liittää julkaisuihinsa tyyliään kuvaavia tunnisteita kuten #softgrunge ja #grungegirl. Esimerkkinä folksonomiasta O'Reilly esittää tilanteen, jossa Flickr-palvelun kuva koiranpennusta on voitu merkitä sekä sanoilla koiranpentu, että söpö, jolloin se voidaan löytää luonnollisen käyttäjätoiminnan seurauksena. (Mt.) Googlen käyttäjät sovittavat toimintansa yhteen palvelun toimintamekanismin kanssa saadakseen parempia hakutuloksia - eivät parantaakseen mekanismin toimintaa itsessään – kuitenkin hyödyttäen järjestelmää samalla (Hyde et al 2012, 57). Myös Instagramissa käyttäjät hyödyntävät aihetunnisteita omien tavoitteidensa saavuttamiseksi, mutta kehittävät samalla Instagramin toimintaa palveluna.

Runoyhteisön käyttäjien kollektiivisuus määrittää sen, millainen sisältö nousee Instagramissa huomionarvoiseksi ja saa suosiota. Runoilijoiden yhteisöä voidaan verrata kollektiivisiin aivoihin, joissa luova prosessi tapahtuu useiden osanottajien toimesta, ja ajattelu muuttuu kollektiiviseksi sosiaalisen median yhteyksien avulla. Bloggaajien kollektiivinen huomio toimii laadun valikoijana (O'Reilly 2012, 42). Kilpailu ei ole yksittäisten blogien välillä, vaan koko blogosfääriä vastaan kokonaisuutena (mt.). O'Reillyn (2012, 41) mukaan, kun verkkoa

verrataan eräänlaisiin globaaleihin aivoihin, vertautuu blogosfääri (*blogosphere*) etuaivoissa tapahtuvaan jatkuvaan psyykkiseen jutteluun, jonka voimme kuulla mielessämme. Aivovertaus nousee esiin monessa kohtaa O'Reillyn analyysia. Tutumpien aivojen kautta voikin olla helpompaa lähestyä mutkikkaita sosiaalisen median järjestelmiä, joiden toiminta on monitahoista ja -tasoista. Jälleen on kuitenkin tarkasteltava aivotutkimukseen vertaamista myös kriittiseltä kannalta: vaikka Instagram muuttaa monia toimintoja yhteisöllisesti painottuneiksi, koostuu runoilijoiden yhteisö yksilöistä, joiden kokemus kollektiivisuudesta voi poiketa havainnollistavasta aivometamorfoosista suurestikin. Lisäksi useat luovat prosessit tapahtuvat runojen tapauksessa yhä yksilötasolla, sekoittuen ja linkittyen kiinnostuvasti yhteisön arvoihin ja työskentelyyn.

Useat painettuja kokoelmia julkaisseet runoilijat ovat nousseet julkisuuteen aloitettuaan uransa Instagramissa. Tunnetuiksi kirjoittajiksi nousseet Instagram-runoilijat osoittavat osaltaan, että sosiaalisen median kautta voi saavuttaa laajempaa menestystä sekä kirjasopimuksia sovelluksien ulkopuolelta. Monien mediaa tuottavien käyttäjien päämääränä onkin tulla ammattilaisiksi sosiaalisen median alustoille osallistumisensa kautta (Mandiberg 2012, 3). Toisaalta jo runojen jakaminen Instagramissa ja sen runoilijayhteisöön kuulumisen ovat itsessään olennainen osa median tuotantoa, eikä niitä oletettavasti tehdä pelkkää kirjasopimusta tai kuuluisuutta silmällä pitäen. Rosen (2012, 13) toteaa esseessään, että blogi on antanut kirjapainon kuluttajille. Nykyisin horisontaalinen virtaus kansalaiselta toiselle on hänen mukaansa yhtä todellista ja tärkeää kuin vertikaalinenkin liike (mt.).

Instagram-lyriikan voi nähdä konvergenssin mahdollistamana ja tuottamana kollektiivisen toiminnan muotona, jossa yhteisöllinen tekeminen painottuu. Yksilölliset taiteelliset tuotokset yhdistetään runoilijoiden yhteisöön aihetunnisteita käyttäen, ja ne julkaistaan suoraan sosiaalisen median piiriin muiden nähtäväksi, luettavaksi, tykättäväksi sekä kommentoitavaksi.

3.2.1 Älypuhelimet ja konvergenssi

Mobiililaitteiden rooli on keskeinen median konvergenssin prosessille (Jenkins 2006, 5). Instagram onkin pääasiassa suunnattu älypuhelimien avulla käytettäväksi – sekä luomisen että

kuluttamisen kannalta. Tämä asettaa Instagramin konvergenssikulttuurin sydämeen. Kuluttajat voivat kuljettaa sovellusta mukanaan, kuluttaen ja luoden sisältöä missä haluavat. Erityisesti luomisen liikkuvuuden voi nähdä merkittävänä muutoksena median kulutustottumuksissa. Fyysistä runokokoelmaa voi kantaa mukanaan samoin kuin puhelintakin, mutta uusien runojen julkaiseminen nopeasti ja helposti suoraan ihmisjoukkojen nähtäväksi ei ole ennen sen mahdollistaneita verkkosovelluksia onnistunut. Älypuhelin on tällä hetkellä monelle keskeinen media-laite, mutta miten olennaisesti sillä saavutettavat sisällöt ovat muuttuneet edeltävistä? Jenkins (2006, 13) kirjoittaa, että historia on opettanut sen, ettei media kuole tai välttämättä edes hiivu pois. Teknologiat, joilla mediaa käytetään, kuolevat ja tulevat korvatuiksi uusilla. Media sen sijaan kehittyy. Mediaa välittävät teknologiat (*delivery technologies*) ovat ainoastaan teknologioita, kun taas media käsittää niiden lisäksi kulttuurisia järjestelmiä. (Mt.)

Uudemmat sovellukset, kuten Instagram, kuvaavat miten irrallisiksi paikallisista päätteistä sosiaaliset verkostot ovat tulleet. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvat vuorovaikutukset ovat yhä punoutuneempia yhteen päivittäisten kokemusten kanssa, mobiiliteknologioiden kuten älypuhelimien käytön kautta. Saavutettavuuden mahdollisuuksien lisääntymisen myötä sosiaalista mediaa voidaan käyttää sekä kuluttaa missä ja milloin tahansa. (Page 2012, 7.) Kanavien lisääntymisen ja uusien teknologioiden siirrettävyyden myötä olemme Jenkinsin (2006, 16) mukaan saapumassa aikakauteen, jossa media on kaikkialla (Jenkins 2006, 16). On kuitenkin pidettävä mielessä, kuten Jenkins (2006, 23) muistuttaa, ettei kaikilla kuluttajilla ole saatavilla taitoja ja resursseja, joita tarvitaan kokonaisvaltaiseen osallistumiseen konvergenssin kuvaamiin kulttuurisiin toimintoihin. Kasvavissa määrin digitaalinen jako lisää huolta kuilusta osallistumisen mahdollisuuksissa (*participation gap*). (Mt.) Onkin pohdittava, miten Instagram-runous asettuu kysymyksiin osallistumisen mahdollisuuksista ja saavutettavuudesta.

Instagram-lyriikka kulkee kirjoittajiensa ja lukijoidensa puhelimissa mukana päivittäisen elämän eri tilanteissa. Runoja saatetaan kirjoittaa, jakaa ja lukea monenlaisista paikoista käsin. Uusien runojen löytäminen on helppoa, mikäli on pääsy verkkoon ja Instagramiin älypuhelimien myötä: tarvitsee vain avata sovellus ja etsiä runoihin liittyvin hakusanoin, ja sitten ryhtyä selaamaan tuloksia. Lisäksi oman runon luomisen ei tarvitse jäädä vain

kirjoittamiseen, vaan sen voi halutessaan saman tien jakaa omalla Instagram-tilillään tai jossakin vastaavassa sovelluksessa. Runon voi julkaista joko omalla nimellään varustetulla tilillä tai vaihtoehtoisesti luoda tilin, joka on tarkoitettu ainoastaan runojen julkaisemiseen. Tällaisella tilillä voi keskittyä omien runojen jakamiseen, tai jakaa uudelleen toisten kirjoittamia runoja, joista pitää.

Entä miten Instagramin älypuhelinpainotus vaikuttaa siellä jaetun runouden muotoon ja aiheisiin? Instagram on luotu käytettäväksi ennen muuta älypuhelimien avulla, vaikka sitä voi käyttää myös tietokoneen välityksellä. Sovelluksessa julkaistaan kuvia, joita usein otetaan älypuhelimella – tie siitä, että haluaa jakaa jonkin asian muiden kanssa, on lyhyt siihen, että sen jakaa kuvana seuraajilleen. Kuitenkin sovellus tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia kuvien muokkaamiseen ja paranteluun. Tämän, ja kuvien tarkan valikoinnin myötä on keskusteltu paljon siitä, miten epärealistisen kuvan sovellus saattaa ihmisten elämästä toisille antaa. Mobiilipainotus saattaa osaltaan vaikuttaa sovelluksen visuaalisuuteen sekä Instagram-runojen lyhyeen mittaan. Puhelin on myös perinteisessä mielessä väline, jolla voidaan kommunikoida toisten kanssa. Nykyisin puhelimella voi tehdä paljon muutakin, mutta sitä käytetään yhä myös alkuperäiseen tarkoitukseensa. Puhelimella tapahtuvan kommunikaation kenttä kattaa nyt kuitenkin laajemman alueen kuin aikaisemmin, ja kerralla voidaan tavoittaa yhä suurempi joukko ihmisiä. Kritiikki Instagramissa jaettujen päivitysten epärealistisuudesta kertoo siitä, miten henkilökohtaisena palvelua pidetään. Käyttäjän jakamien kuvien ja tekstien ajatellaan kertovan suoraan tämän elämästä, ja valikointia ja muokkaamista kohdellaan kuin jonkinlaisena huijauksena seuraajia kohtaan. Instagram-runous heijastelee henkilökohtaisuutta. Usein runot tuntuvat kumpuavan henkilökohtaisista arvoista ja kokemuksista, ja self-help-tyylisyys korostaa tällaista vaikutelmaa entisestään. Kaur (2017) on myös ilmaissut kirjoittavansa omasta kokemusmaailmastaan. Ajatus henkilökohtaisuudesta ja henkilökohtaisten ajatusten jakamisesta muiden kanssa voimistaa yhteisön ja yhteisöllisyyden merkitystä.

3.2.2 Joukkoistaminen ja prosessi

Instagram-runot eivät varsinaisesti synny tietyn taiteilijan tai organisaation pyynnöstä, ainakaan lajikokonaisuutena, mutta kuitenkin ne edustavat osaltaan uutta, kollektiivista

tekotapaa, jossa tekemisen prosessi korostuu. Kuusela (2018, 1) toteaa kirjallista joukkoistamista (*crowdsourcing*) käsittelevässä artikkelissaan viimeisen kahden vuosikymmenen aikana useiden taiteilijoiden sekä organisaatioiden kutsuneen yleisön osallistumaan kirjoittamiseen verkossa tai delegoineen työtä digitaalisten alustoiden avulla. Hän jatkaa näiden käytäntöjen vahvistaneen osallistumista kirjallisuudessa siirtäen painopistettä teksteistä kirjoittamisen prosessiin. Kuusela mainitsee tässä yhteydessä runot romaanien sekä oopperalibrettojen ohella. (Mt.)

Joukkoistetun taiteen tapaan Instagram-runoudessa voidaan ajatella korostuvan juuri prosessin, sillä siinä merkittävänä erona perinteiseen runouteen on nimenomaan alusta, jolla sitä tuotetaan ja jaetaan muiden luettavaksi. Tuottamisen, jakamisen sekä lukemisen prosessit siis nostavat Instagram-lyriikan erityisasemaan perinteiseen lyriikkaan nähden, ja jo sen perusteella se voidaan erottaa omaksi lyriikan lajikseen. Lisäksi julkaisemisen ja tuottamisen alusta muotoilee runouden ominaisuuksia ja vaikuttaa siihen monin tavoin. Instagramin kollektiivinen luonne sovelluksena muokkaa siellä julkaistun runouden piirteitä. Kirjoitusprosessin muotoutuminen taiteeksi on nähtävissä uusilla tavoilla. Yhteisöön kuulumisen sekä siltä saatu palaute vaikuttavat Instagram-runouteen suuremmalla ja nopeammalla tavalla kuin perinteisten runojulkaisujen tapauksessa. Taiteilijakuvan rakentuminen linkittyy tähän vahvasti: Instagram-runoilijan status on yhteydessä Instagram-runouteen lajina. Taiteilijat enenevässä määrin korostavat sosiaalisia käytäntöjä, verkkoja ja prosesseja varsinaisen taideteoksen muodostajina. Tapahtumat, jotka johtavat sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kulttuuriseen kohtaamiseen, nähdään monesti varsinaisena taiteen harjoituksena, ja vain välillä ne saavuttavat keskitetyn dokumentaation ja representaation näyttelytilassa. (Siegenthaler 2013, 738.) Instagram tarjoaa runoilijoille vastaavan mahdollisuuden vuorovaikutukseen. Käyttäjät voivat kirjoittaa ja jakaa runouttaan yhteisön kanssa, ja näin tulla osaksi ryhmää. Instagram-runoilijoiden kannustava ja positiivinen yhteisö luo turvallisen paikan jakaa omia kirjoituksia ja positiivisen ryhmän samanhenkisiä palvelun käyttäjiä, joiden kanssa tuntee yhteenkuuluvuutta.

Joukkoistamisessa ja Instagram-runoudessa voidaan nähdä lukuisia yhtäläisyyksiä. Molemmat ovat tulosta teknologisen kehityksen tuottamista uusista, sosiaalisista mahdollisuuksista. Ne herättävätkin molemmat samantyyppisiä kysymyksiä taiteesta ja erityisesti taiteen tekemisen

prosessista. Kollektiivisuus nostaa molemmissa tapauksissa luomisprosessin keskeiseksi osaksi taidemuotoa. Prosessin korostuminen on myös kollektiivisen kirjoittamisen piirre. Erityisesti kollektiivisen kirjoittamisen pyrkimys eroon kaupallisuudesta on kiinnostava aspekti Instagram-lyriikan kannalta, joka toisaalta kytkeytyy voimakkaasti itsen brändäämiseen sekä markkinointiin, ja toisaalta vapauteen, jonka sosiaalisen median käyttäjät saavat runojen suhteen. Kuusela (2018, 7) nostaa esiin Iowa Bird of Mouth-projektin esimerkkinä joukkoistetusta kirjoittamisesta. Projektin aloittanut Knox sanoo, että halusi saada ihmiset, jotka ovat aina halunneet luoda runon, mutta ovat olleet liian pelokkaita tekemään niin, kirjoittamaan. Knox sanoo, että projekti on loistava paikka jakaa sanansa ja olla osana yhteisöä. Hän mainitsee joukkoistetun projektin paitsi rohkaisuna tuoda omaa työtä esiin niin myös nimenomaan mahdollisuutena kuulua yhteisöön. (Davis 2016.) Molemmat piirteet kuvaavat myös Instagram-lyriikkaa.

On tietysti huomioitava myös yhteisöllisyyden haittapuolet. Instagram-runous on varsin yhdenmukaista, kuten käy ilmi lajin tyypillisiä piirteitä eriteltäessä ensimmäisessä luvussa. Myös aiemmin tässä luvussa tarkastellut kommentit viittaavat Instagram-runoilijoiden yhdenmukaisuuden kulttuuriin. Sosiaalisen median ympäristössä menestyvät runoilijat ja työt, jotka sopivat tähän kulttuuriin, heijastelevat yhteisön jaettuja arvoja ja yleistä positiivista virettä. Runoissa käsitellään myös hankalia aiheita, mutta yleisilmapiiri on positiivinen ja innostaa kirjoittamaan. Yhteisön sisällä ei välttämättä suhtauduta erityisen kriittisesti siellä jaettuun lyriikkaan, mikä voi johtaa toistuvuuteen, ja pienempiin tiloihin kehittyä runoilijana yhteisön sisällä. Yhteisöllinen tekijyys herättää lisäksi kysymyksiä tekijyydestä ja tekijänoikeuksista, joihin palaan myöhemmin tässä luvussa (3.2.4). Kuitenkin on yksilöllistä, miten yhteisön tarjoamat puitteet palvelevat kutakin sen jäsentä. Yhdenmukaisuuden kulttuuri on johtanut kritiikkiin mediassa yhteisön ulkopuolelta.

3.2.3 Instagram-lyriikka kansanperinteen jatkona?

Niin sanottuja pöytälaatikkorunoilijoita on ollut jo kauan, mutta nyt kuka tahansa jolla on mahdollisuus käyttää Instagramia, voi jakaa runojaan muille sen kautta. Lisäksi runoilijoista muodostunut yhteisö tarjoaa muista runojen harrastajista koostuvan joukon, johon kuulua. Jenkins (2012, 203) kirjoittaa, että muutos on tapahtunut fanikulttuurin näkyvyydessä. Verkko

tarjoaa uuden tehokkaan kanavan amatöörien kulttuurisen tuotannon levittämiseen. Hän toteaa, että amatöörit ovat tehneet kotifilmejä jo vuosikymmenten ajan, mutta nyt nämä elokuvat ovat tulossa julkisiksi. (Mt.) Instagram-runoilijoiden yhteisöstä voi löytää paitsi lukijoita, niin myös palautetta ja kannustusta. Toisaalta kaikki Instagram-runot eivät nouse samanlaiseen suosioon keskenään. Syitä tälle voi olla monia. Kuitenkin yhteisön olemassaolo takaa sen, että yksittäinen runoilija voi halutessaan helposti liittää työnsä jo olemassa olevaan konseptiin, josta löytyy runsaasti osanottajia sekä kuuluisia esimerkkejä. Jenkins (2012, 204) kirjoittaa elokuvia tekevien fanien näkevän työnsä käyntikortteina, jotka saattavat auttaa heitä pääsemään kaupallisen alan piiriin. Useilla Instagram-runoilijoilla saattaa olla vastaavia toiveita löytää tiensä perinteisemmän kustannuksen pariin ja saavuttaa nimeä runoilijana Instagramia ponnahduslautana käyttäen. Onkin esimerkkejä siitä, miten Instagram-runoilijat siirtyvät sosiaalisen median ruuduilta perinteisempien runokustannusten sivuille: muun muassa Kaur, Devoue, Leav, Gregson, Jones ja Macias.

Onko Instagram-runouden perinteinen vertailukohta kansankulttuurissa tai suullisessa runonlausuntaperinteessä? Instagram-lyriikkaa voi helposti verrata painettuun runouteen, mutta samalla monet sen piirteistä tuntuvat kumpuavan kauempaa – etenkin sen painottunut yhteisöllisyys ja jakaminen. Jenkins (2012, 206) vertaa fanikulttuuria vanhempaan amerikkalaiseen kansanperinteeseen, jossa kertomukset ja laulut kulkeutuivat kauaksi lähtöpisteistään, vailla juuri mitään oletusta rahallisesta korvauksesta. Monista parhaista balladeista tai tarinoista ei voida nykyään löytää selkeitä merkkejä yksilöllisestä tekijyydestä. Kun kansanperinne jäi taka-alalle, ihmiset silti sävelsivät ja lauloivat lauluja – ja amatöörikirjoittavat kirjoittivat runoutta. (Mt., 207) Instagram-lyriikassa kyseessä ei ole yleisöstään erilliset, yksittäiset suuret taiteilijat, joiden runokokoelmia ostetaan ja luetaan, vaan käyttäjät, jotka vastaavat itse omaan tarpeeseensa: luovat runoutta toisilleen ja jakavat sitä yhteisessä, teknologian tarjoamassa tilassa. Instagramissa saatetaan hukata runojen tekijä matkalla, kun sisällöt vaeltavat nopeasti teknologian luomia yhteyksiä pitkin.

Toisaalta on käynyt ilmi, miten kuuluisia jotkut runoilijoista ovat. Runoilijoiden ja runotilien identiteetti voi nousta hyvin keskeiseksi osaksi runoja, jotka saavat tällöin toistuvia, tekijää heijastelevia piirteitä. Tämä on nähtävissä Instagramissa sovelluksena myös yleisemmällä tasolla. Palvelu perustuu ihmisten verkostolle, joka muodostuu yhteyksien kautta.

Aihetunnisteet kutsuvat käyttäjiä liittämään omia julkaisujaan yhteisiin kokonaisuuksiin erilaisten aiheiden perusteella luokiteltuina ja valikoituina. Yksittäiset käyttäjät saattavat kuitenkin käyttää tunnisteita vaikkapa saavuttaakseen enemmän näkyvyyttä omalle julkaisulleen. Kyse ei siis ole esimerkiksi ryhmistä, jollaisia käyttäjät voivat muodostaa Facebookissa. Verkottumisesta huolimatta Instagram kutsuu seuraamaan muita käyttäjiä, eikä olemaan heidän yhteyksiään vaikkapa Facebookin tapaan kavereina. Omien julkaisujen muodostama syöte kuvia ja mahdollisia kuvatekstejä voi olla monille käyttäjille tärkeä osoitus siitä, minkälainen yksilö tilin taustalla on. Tämä on yhteydessä runoilijoiden taiteilijakuvaan sekä brändäämiseen (2.3), jotka puolestaan liittyvät markkinointiin. Instagram tasapainoilee yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden välillä: yhdessä luomisen ja kilpailun välissä.

Runoilijoiden mahdollisuudet ovat muuttuneet digitalisaation myötä. Teknologian kehitys on tarjonnut harrastelijarunoilijoille aiemmin saavuttamattoman mahdollisuuden vastaavan kaltaiseen yleisöön, ja sen tarjoamaan palautteeseen sekä yhteisön tukeen. Kuten Instagram-runojen kommentteja tarkasteltaessa käy ilmi, on yhteisön palaute usein positiivista ja kannustavaa. Jenkins nostaa esiin jakamisen merkityksen. Luominen on paljon hauskeempaa ja merkityksellisempää, kun sen voi jakaa muiden kanssa. Verkko tarjoaa tähän mahdollisuuden. Hän myös toteaa, että suurin osa siitä mitä amatöörit tuottavat on kamalan huonoa, mutta menestyvä kulttuuri tarvitsee tiloja, joissa ihmiset voivat tehdä huonoa taidetta, saada palautetta ja kehittyä. Paljon siitä on Jenkinsin mukaan tarpeeksi hyvää saavuttaakseen jonkin vaatimattoman yleisön mielenkiinnon, inspiroimaan jotakuta toista luomaan ja tarjoamaan uutta sisältöä, joka monien käsien kautta viimeisteltynä voi muuttua joksikin arvokkaammaksi ajan myötä. Näin väki prosessoi töitä. Ruohonjuuritason konvergenssi edustaa kansanperinteen prosessia kiihdytettynä ja laajentuneena digitaaliselle aikakaudelle. (Jenkins 2012, 208.) Julkisuuteen nousseita Instagram-runoilijoita on kuitenkin verrattain useita, eikä kova kriittisyys ole yhteisöä leimaava piirre. Instagram-runoilijat ovat ottaneet kansanperinteen prosessin omiin käsiinsä, ja luoneet uuden kategorian ja lajin, jolle on selvästi kysyntää.

Instagram-runoilijoiden yhteisön voi nähdä Jenkinsin kuvailemana tilana, jossa ihmiset voivat tehdä – huonoakin – taidetta, saada siitä palautetta ja kehittyä taiteilijoina. Instagram-lyriikka on kohdannut kritiikkiä ja parodiointia, joten se nähdään välillä huonona taiteena, tai

vähintäänkin jotenkin vähempiarvoisena ja vähemmän akateemisena. Kuitenkin runoilijoiden yhteisö tarjoaa tietynlaisen turvallisen paikan, jossa runoja harrastavat voivat kokeilla runojensa jakamista, saada palautetta muilta aiheesta kiinnostuneilta ja kehittää omaa tyyliään kirjoittajina ("this is well written", "I like this one", "Why is this hinting that it's wrong to wait for someone rare?").⁴ Instagramista puuttuu massamedian ammattimaisen viimeistelyn odotukset (Jenkins 2012, 208), vaikka yhteisössä kehittyy myös omia odotuksia ja tapoja. Selvästi jonkin yleisön mielenkiinto on saavutettu, eikä niin vaatimattomankaan, mikäli lukuihin on uskomisen. Lisäksi Instagram-runoilijoita on rekrytoitu eteenpäin kirjasopimuksin, kuten on noussut esiin. Instagramin luvut kertovat, että runoille on palvelussa kysyntää. Palvelu tarjoaa runoja luettavaksi sekä harrastelijakirjoittajille paikan jakaa tuotantoaan muiden kanssa.

3.2.4 Kierrättäminen ja kysymys tekijyydestä

Yhteisöllinen tuottaminen ja sisältöjen jakaminen, uudelleenjakaminen sekä kierrättäminen nostavat esiin kysymyksiä tekijyydestä, tekijän oikeuksista sekä omistajuudesta sosiaalisessa mediassa. Vaidhyanathan (2012, 24) kirjoittaa, että *open source*-tapa on lähempänä sitä, miten ihmisten luovuus on aina toiminut. Tyypillinen esimerkki runojen kierrättämisestä löytyy huippujulkaisuista (27.9.2020): @poetstriben tili on jakanut hemali mashru-nimimerkin runon. Tekijä ilmenee kuvasta, jossa runo esiintyy paperilapulla laattalattiataustaa vasten sormien pitelemänä. Nimimerkki on lapun allekirjoituksena. Julkaisun kuvatekstissä viitataan toiseen tiliin, mistä sisältö on peräisin (@toadreamdeferred). Kyseessä on joskus toinen runoja muilta keräävä tili, mutta tässä tapauksessa linkki vie Hemali Mashrun omalle tilille. @poetstriben tili viittaa nimellään yhteisöllisyyteen ('runoilijoiden heimo'). Tilillä on 414 tuhatta seuraajaa, ja siellä jaetaan muiden runojulkaisuja, kuitenkin viitaten alkuperäisiin tekijöihin. Tili toisaalta tuo näkyvyyttä runoilijoille, ja toisaalta on saanut näkyvyyttä itselleen muiden töitä jakamalla. Tilin kuvauksessa kerrotaan, että yksityisviestillä voi tiedustella maksullisista mainoksista. Toisten runoja jakamalla voi siis saavuttaa seuraajia ja rahallista menestystä. Toki runojen etsiminen ja jakaminen vaativat paneutumista itsessään. Esimerkki

⁴ Esimerkit poimittu @goatforreal-tilin julkaisun (29.9.2020) ja @thedeepstmessages-tilin julkaisun (29.9.2020) kommentteista.

nostaa esiin kysymyksiä, joita runojen kierrättäminen herättää. Toisena esimerkkinä sisällön kierrättämisestä ja jakamisesta toimivat asetelmat (ks. 3.1.2).

Vaikuttaa siltä, että Instagram-runoilijat tiedostavat käyttämänsä alustan sisältämän mahdollisuuden sille, että työ leviää oman hallinnan ulkopuolelle. Useissa runoissa on nimittäin tekijän allekirjoitus lopussa, mahdollisesti oman työn merkitsemiseksi siltä varalta, että runo leviää sovelluksessa toisten käyttäjien jakaessa runoja kuvina eteenpäin (Vuorinen 2020, 15). Allekirjoitus voi olla nimi, kuten aikaisemmassa Hemali Mashrun runossa, tai nimimerkki. Allekirjoittamistyyli on tuttu Kaurilta, jolla tosin oman nimen sijasta on usein runoa kuvaava viimeinen rivi tai otsikko allekirjoituksen muodossa runojensa lopussa. Sosiaalisen median alustoista tulee kollaboratiivisia, kun niihin lisätään kerros koordinaatiota esimerkiksi muotoiltuna ohjeeksi, jolla kehoitetaan lisäämään kuviin jokin aihetunniste tai julkaisemaan kuvia johonkin ryhmään. Tällaiset mekanismit keräävät sisällön uudeksi sosiaaliseksi kokonaisuudeksi, joka pitää sisällään kaikkien sen muodostavien teosten metadatan. Tästä metadatasta tärkein on tekijän nimi. (Adam Hyde et al. 2012, 54.) Eräs #poetrycommunity-hakusanalla huippujulkaisuista löytyvä runo ilmentää allekirjoituksen merkitystä sekä monitasoisuutta Instagram-runoilijoiden töissä. @thedeepstmessages-tili on jakanut Eleni Sophian runon, jonka lopussa on kaksi allekirjoitusta. Ensimmäinen on runoilijan tilin muodossa @EleniiSophia. Sen alla on ilmeisesti runoilijan nimi Eleni Sophia ilman @-merkkiä ja erikseen kirjoitettuna. Näiden alla on vielä runon otsikko Rupin Kaurin tyyliin viivalla varustettuna: ”-This One’s for you”. Allekirjoitus voi viitata tekijän, tilin tai runon nimeen.

On kiinnostavaa, että Instagramissa yhteyksiä muihin käyttäjiin nimitetään seuraajan termiä käyttäen. Toisia käyttäjiä voidaan seurata, vaikka nämä eivät seuraisikaan takaisin, toisin kuin esimerkiksi Facebookissa, jossa ystävyys koskee suoraan molempia osapuolia. Perusyhteyttä Facebookissa käyttäjien välillä kutsutaan ystävyudeksi, sillä ohjelmistolla ei ole tapaa kartoittaa yksinkertaisesti todellisen sosiaalisen elämän dynaamisia vivahteita (Hyde et al. 2012, 59). Instagramissa käyttäjä voi itse valita, näkyykö tämän julkaisut kaikille käyttäjille, vai ainoastaan seuraajille. Ajatus seuraajista luo tietynlaisen dynamiikan Instagram-runoilijoiden keskuuteen. Seuraaja muistuttaa perinteistä erontekoa kirjoittajien ja lukijoiden välillä, mutta kuitenkin Instagramissa voi olla seurattava ja seuraaja samaan aikaan. Tyypillisesti käyttäjät sekä julkaisevat sisältöä itse, että seuraavat muita käyttäjiä palvelussa samanaikaisesti.

Instagram-runoilijoiden yhteisöön kuuluva voi kirjoittaa ja julkaista runoja omalla tilillään ja lukea toisten yhteisöön lukeutuvien runoja seuraamalla näiden tilejä.

3.3 Kaur ja yhteisöllisyyden teema

i am the product of all the ancestors getting together
and deciding these stories need to be told

(SHF, 201.)

Sosiaalisessa mediassa vallitsevasta kommunikaation tavasta kertovat Kaurin runoudesta heijastuvat jakaminen, samaistuminen ja humoristisen kyyninen ote (Vuorinen 2020, 22). Kaur toimii tapausesimerkkinä siitä, miten Instagram-runous voi olla kollektiivista sisällöltään julkaisuformaatin ja runoyhteisöön kuulumisen ohella. Kokoelmissa puhujana toimii minäkertoja, joka nähdäkseeni nimetään esikoisteoksen loppusanoissa ja Kaurin verkkosivuilla häneksi itseksensä. Runoilija toteaa verkkosivuillaan runojensa kumpuavan hänen omista elämäkokemuksistaan – tai kollektiivisista elämäkokemuksista:

i like to think milk and honey began the day i was born. the reason for this is that i take from my lifelong experiences for this collection. i take from a lot of pain i've experienced or my family has experienced. Or my community has experienced. Or the larger South Asian community and diaspora. (Kaur 2017.)

Lerro (2017, 4) toteaa, että on kiinnostavaa lukijana kysyä itseltään, mikä on se kimmoke, joka on saanut kirjoittajan kirjoittamaan omasta elämästään epäroinnistään huolimatta. Kaurin runokokoelmien tarkastelu omaelämäkerrallisena nostaa esiin teosten pyrkimyksen käsitellä periytyvää ja kollektiivista traumaa. Tämän pyrkimyksen Kaur nostaa esiin verkkosivuillaan vastatessaan kysymykseen siitä, miksi alkoi kirjoittaa:

our trauma escapes the confines of our own times. we're not just healing from what's been inflicted onto us as children. my experiences have happened to my mother and her mother and her mother before that. it is generations of pain embedded into our souls. i read hundreds of books growing up. but none can explain this torment to me. i need access to words written by people who look like me writing about the things i am going through. at that moment i realize the importance of representation and know this must be different for my children. they

must have access to their own literature. i write to document we were here. (Kaur 2017.)

Kaur toteaa vastauksessaan osuvasti itse, että trauma on sukupolvilta toisille periytyvää eikä sitoudu yhden sukupolven aikaan. Ajatus kollektiivisen trauman käsittelystä lyriikan kautta on olennainen huomio Kaurin kokoelmien tarkastelussa. Tämän trauman käsittely ja representaation puute nimeytyvät syiksi, jotka ovat saaneet hänet kirjoittamaan ja julkaisemaan runojaan. Kokoelmissa nousee esille kiinnostavalla tavalla itsen kertominen osana kollektiivista ja historiallista yhteisöä sekä representaationa siitä ja sen kokemuksista. Kertomus itsestä ja omasta identiteetistä yhdistyy teoksissa kokemukseen kollektiivisesta identiteetistä. Kaur sanoittaa ajatuksen myös runoissaan:

remember the body
of your community
breathe in the people
who sewed you whole
it is you who became yourself
but those before you
are a part of your fabric

-honor the roots (SHF, 146, kursiivi alkuperäinen.)

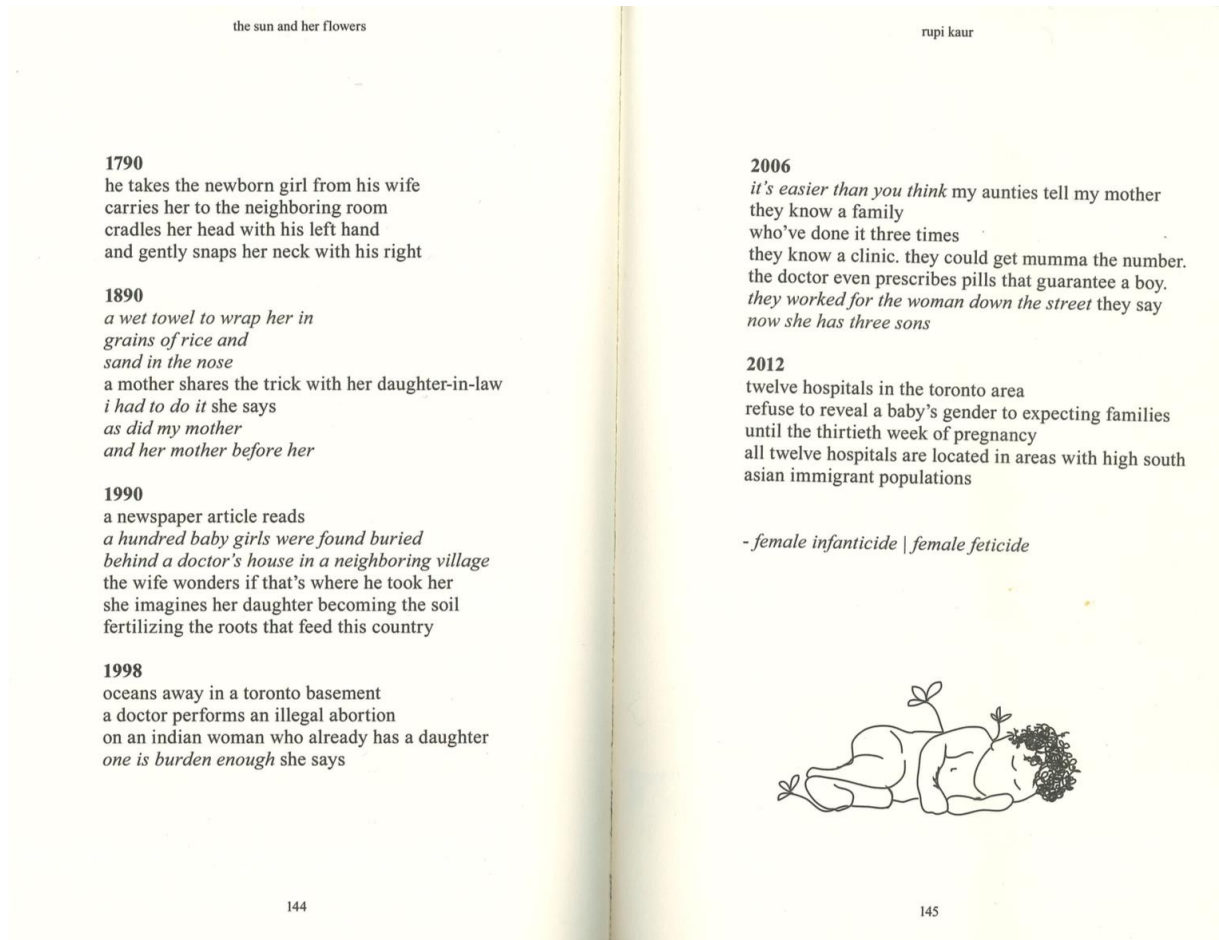
Runo kehottaa muistamaan yhteisön ja edeltäjänsä, ja niiden merkityksen osana omaa identiteettiä. Siinä muistutetaan samalla, että kukin muodostaa lopulta itsensä, ja yhteisö on osana tätä rakennetta. Esillä on self helpiin kytkeytyvä ajatus yksilöllisen prosessin voimasta. Kaurin runous mallintaa Instagram-runouden laajempaa kuviota, jossa yksilöllinen ja yhteisöllinen limittyvät ja tasapainottelevat keskenään.

Esikoiskokoelmassa esimerkkejä yhteisöllisyyden ilmenemisestä Kaurin lyriikassa löytyy erityisesti viimeisestä osiosta, *the healing*. Yhteisön merkitys kytkeytyy voimaantumiseen, joka asettuu kaksitasoiseksi. Runoissa painottuu ajatus siitä, että itseään on rakastettava ennen muita, ja vasta tämän jälkeen on mahdollista rakastaa toisia: "you must/ want to spend/ the rest of your life/ with yourself/ first" (M&H, 198). Omaa seuraa ja yksinoloa kehoitetaan rakastamaan: "fall/ in love/ with your solitude" (M&H, 161). Runot viittaavat romanttiseen rakkauteen, joka on yksi kantava teema läpi kokoelman. Kuitenkin loppupuolella, viimeisessä

osiossa, korostuu rakkaus erityisesti toisista naisista koostuvaa yhteisöä kohtaan: "my heart aches for sisters more than anything/ it aches for women helping women/ like flowers ache for spring" (M&H, 187). Runot viestivät, että toisia naisia pitäisi kannustaa kilpailemisen sijasta: "other women's bodies/ are not our battlegrounds" (M&H, 175). Kokoelmassa esiintyy runsaasti puhuttelua, jonka kohde vaihtelee parantumiskertomuksen edetessä. Halki kokoelman osa sinä-puhutteluista kohdistuu runojen puhujalle itselleen. Kokoelman alkupuolella monet sinä-puhutteluista kohdistuvat rakastetuille, ja viimeisessä osiossa sekä itselle että lukijoille rakastetun sijaan. Lukijoihin viitataan välillä sinänä ja välillä meinä, kuten yllä lainatussa runossa. Runoissa hahmottuu 'meidän' ja 'niiden' välinen asetelma. 'Me' viittaa naisiin ja vähemmistöihin kuuluviin, 'ne' taas näiden ryhmien sortajiin: "my issue with what they they consider beautiful/ is their concept of beauty/ centers around excluding people [--]" (M&H, 170). Viesti palautuu lopulta ihmisten välisen rakkauden ja yhteyden merkitykseen:

most importantly love
 like it's the only thing you know how
 at the end of the day all this
 means nothing
 this page
 where you're sitting
 your degree
 your job
 the money
 nothing even matters
 except love and human connection
 who you loved
 and how deeply you loved them
 how you touched the people around you
 and how much you gave them (M&H, 194.)

Toisessa kokoelmassa erityisesti *rooting*-osio käsittelee perhettä, sukupolvia ja yhteyksiä omiin juuriin.

Kuva 16. (SHF 144–145.)

Aukeaman täyttävä runo (kuva 16) on jaoteltu säkeisiin vuosiluvuin, ja kertoo naispuolisten sikiöiden aborteista ja tyttövauvojen tappamisesta, kulkien historiasta nykypäivään. Runon edetessä kertomus kytkeytyy puhujan omaan perhehistoriaan. Runo kuvastaa sukupolvien, perheen ja yksilön oman historian limittymistä, sekä toimintamallien ja traumojen periytymistä polvelta toiselle. Kukkakuvasto esiintyy runossa maan juurina mullassa, jota tyttövauvojen haudatut ruumiit ravitsevat. Vertauksessa menetetyt tytöt kantavat maata. Runo kuvastaa tyttöjen ja naisten kärsimystä ja uhrauksia, joiden päälle kansat rakentuvat.

it's impossible
for one person to
fill you up
in all the ways
you need to be filled
your partner
can't be your everything

- rupi kaur

Kuva 17. (Instagram, haettu 28.9.2020.)

Kaurin uusin kokoelma vaikuttaa jatkavan saman tyyppisten aiheiden parissa. Runoilija on jakanut tilillään kokoelmasta runon (kuva 17), joka noudattelee ulkoasultaan ja kuvitukseltaan aikaisempien teosten tyyliä. Runossa todetaan, ettei kumppani voi täyttää toisen kaikkia tarpeita. Kuvatekstissä Kaur tähdentää, ettei yksittäinen ihminen riitä täyttämään toista, vaan siihen tarvitaan yhteisö.

Instagram-runojen sisällöt ja puhutavat, kuten self help-tyylisyys ja samaistuttavuus, jota analysoin seuraavassa luvussa osana affektiivisuuden käsittelyä (4.2.1), heijastelevat niiden tekemisen ja levittämisen kollektiivista luonnetta. Runojen aiheet muistuttavat usein toisiaan, ja samanoloiset elämänarvot tuntuvat vaikuttavan monien taustalla. Vaikuttaa siis siltä, että yhteisö jakaa keskenään tiettyjä arvoja ja tyyllillisiä seikkoja, jotka puolestaan vaikuttavat siihen, minkälaisiksi yhteisössä kirjoitetut runot muodostuvat. Lisäksi jaetut arvot ovat yhteydessä siihen, miten yhteisö kohtelee jäseniään, eli siihen miten yhteisöön kuuluvat kommunikoivat keskenään. Yleinen vire Instagram-runoilijoiden kesken tuntuu olevan positiivinen ja kannustava eikä erityisen kriittinen tai arvioiva. Mahdollisesti yhteisön jakamat elämännäkemykset nousevat kriteereissä korkeammalle kuin esimerkiksi runojen muoto tai tyyllilliset seikat, jolloin näitä yhteisiä arvoja ilmentävät runot saavuttavat asemansa yhteisössä niiden muista piirteistä huolimatta. Lyhyet ja viestiltään usein selkeät runot välittävät tehokkaasti ajatuksia siitä, mikä elämässä koetaan tärkeäksi ja jakamisen arvoiseksi.

Kollektiivisuus nousee keskeiseksi elementiksi, joka muotoilee Instagram-lyriikan piirteitä sekä yhteisön toimintamalleja. Runoilijoiden yhteisöllisyys auttaa hahmottamaan useita runoihin liittyviä ilmiöitä: positiivisuutta, aihetunnisteiden roolia, teoksista rakennettujen asetelmien paikkaa sekä yleisemmällä tasolla runojen jakamisen tärkeyttä. Asetelmat ja jakaminen heijastavat itsestä viestimisen sekä yhteisöön kuulumisen pyrkimyksiä, jotka erottuvat merkittäviksi tekijöiksi runoyhteisön toiminnan taustalla. Taustalla vaikuttaa myös Instagramin yhteisöllisyyteen kannustava luonne sovelluksena. Positiivisuus ja kannustava yleisilmapiiri kirjoittautuvat kommentteihin, joista yhteisölliset arvot ovat luettavissa. Konvergenssikulttuurin (Jenkin 2006) käsite valottaa laajempaa muutosta median kuluttamisesta sen tuottamiseen, jonka osaksi myös Instagram-lyriikka asettuu. Kollektiivinen tuottaminen ja kuluttaminen johtavat kollektiiviseen valikointiin, joka Instagramissa näyttäytyy tykkäyksinä, seuraajina ja kommentteina – numeroina sosiaalisessa mediassa. Aihetunnisteilla kategorisoidaan runoja ja tavoitellaan näkyvyyttä: tässä nousee keskiöön jälleen runoyhteisöön kuuluvien kaksinapaiset tavoitteet tulla nähdyksi yksilöinä ja toisaalta osallistua yhteisön rakentamiseen oman sisällöntuoton panoksen kautta. Aihetunnisteet palvelevat näin sekä yksilöä että yhteisöä ja toisia palvelun käyttäjiä.

4 Affektiivisuus

Instagram-runouden suosio kutsuu pohtimaan syitä, jotka saavat ihmiset lukemaan ja kirjoittamaan sitä, sekä mikä siinä yleisöön vetoaa. Yksi tapa lähestyä lajin saavuttamaa suosiota on affektiivisuuden käsite. (Vuorinen 2020, 9.) Runot ovat aiheiltaan yleismaailmallisia ja lukijoita affektiivisesti koskettavia, mutta sävyltään usein toteavia ja pelkistettyjä. Tämä tyyli tuntuu tavoittavan jotakin olennaista sosiaalisessa mediassa tyypillisestä tavasta suhtautua elämän suuriin kysymyksiin kyynisyyden, huumorin ja lyhyiden, tyhjentävien toteamusten kautta. Runojen usein henkilökohtaisia ja arkoja aiheita ei toisaalta välttämättä käsitellä perinteisessä lyriikassa Instagram-runojen self-help-tyylillä. Ne saattavat olla perinteisempiä runoja helpommin lähestyttäviä, osittain jakamiseen käytetyn alustan sekä runoilijan mediasuosion vuoksi. (M.t, 22.)

Suomessa on viime vuosien aikana lisääntynyt erilaisten tunteiden ja tuntemusten näkökulmasta tehty kirjallisuudentutkimus. Runokielen affektiivisuutta ovat tutkineet Katja Seutu (2012) ja Siru Kainulainen (2013). (Helle & Hollsten 2016, 8–9). Hyödynnän tarkastelussa erityisesti Anna Helteen ja Anna Hollstenin (2016) toimittamaa teosta, joka kokoaa yhteen suomalaista kirjallisuudentutkimusta alueelta ensi kertaa. Helle ja Hollsten (2016, 8) kirjoittavat, että tutkimalla kirjallisuuden affektiivisuutta sekä siihen liittyviä tunneilmiöitä saadaan parempi käsitys kirjallisuuden vaikuttavuudesta, ja mekanismeista joiden avulla se liikuttaa lukijaa. Tämä johdattaa tärkeään kysymykseen siitä, minkä vuoksi kirjallisuutta ylipäänsä luetaan. Heidän mukaansa tunteisiin vaikuttaminen on keskeinen osa kaunokirjallisen merkityksen välittämistä, eikä sitä ole otettu tarpeeksi huomioon aiemmassa tutkimuksessa. (Mt.) Erityisesti ajatukset samaistumisesta, lukukokemuksen myönteisyydestä ja vuorovaikutuksellisuuden affektiivisuudesta auttavat hahmottamaan Instagram-lyriikkaa affektiivisena lajina.

Ajatus taiteen hyvinvointivaikutuksista kytkeytyy Instagram-runouden self help-tyylisyyteen lajin affektiivisuutta analysoitaessa (Vuorinen 2020, 22). Helle ja Hollsten (2016, 10) kirjoittavat, että taiteen ja kulttuurin merkitystä pyritään perustelemaan yhä enemmän hyvinvointivaikutusten avulla sen yleisen sivistävyyden ohella. He toteavat kirjallisuuden affektiivisuutta koskevan tiedon olevan tärkeää myös tästä näkökulmasta (mt.). Käsittelen

Instagram-runojen self help-tyylisyyttä toisessa luvussa (2.2.2), joka kartoittaa alalajille tyypillisiä piirteitä. Jatkan self help-piirteiden tarkastelua niiden affektiivisuuden näkökulmasta tämän luvun osiossa 4.4.4.

Aloitan luvun affektiivisuuden tutkimuksen lyhyellä esittelyllä, ja siirryn tarkastelemaan Instagram-runouden tunnevaikutuksia affektiivisuudelle keskeisen lukukokemuksen kautta. Sekä myönteiset että negatiiviset lukukokemukset osoittavat runojen tunnevaikutuksia lukijoissa. Keskityn analysoimaan samaistumista ja myönteisiä lukukokemuksia, jotka ovat yhteisöllisyyden ja runoyhteisön keskinäisen vuorovaikutuksen kannalta keskiössä. Seuraavassa alaluvussa käsittelen yhteisöllisyyden sekä jaettujen kollektiivisten arvojen ja normien kytköstä lajin affektiivisuuteen. Lopuksi erittelen runojen keinoja ja piirteitä, joilla vaikutetaan ja jotka vaikuttavat lukijoiden tunteisiin.

4.1 Affektiivisuuden tutkimusta

Affektiivisuuden tutkimus on verrattain nuori ja kasvava suuntaus, jonka kaikkia osa-alueita kattavaa vakiintunutta nimeä ei toistaiseksi ole. Kirjallisuutta, tunteita sekä kirjallisuuden affektiivisuutta tarkastelevia tutkijoita yhdistää kuitenkin kiinnostus lukemisen kokemuksellisuuteen sekä suhteisiin kirjallisuuden ja erilaisten tunneilmiöiden välillä. (Helle & Hollsten 2016, 7–8.) Helle (2012, 58) toteaa affektien tutkimuksessa yhdeksi tärkeäksi osa-alueeksi psykoanalyttisen perinteen, jossa ymmärretään affektit omilla tavoillaan. Kirjallisuuden ja affektien tutkimuksessa taustalla on psykologiaa useammin filosofia ja estetiikka. (Mt.) Helle ja Hollsten (2016, 14–15) kirjoittavat, että kirjallisuus voi synnyttää uudenlaisia affekteja ja saada lukijan kokemaan maailman uudella tavalla - on kuitenkin yksilöllistä ja tilannesidonnaista, miten teokset vaikuttavat yksittäisiin lukijoihin. Tarkastelen Instagram-lyriikan vastaanottoa lähemmin alaluvussa 4.2.

Affektin käsite voidaan määritellä monin tavoin taustalla olevan tieteenalan ja teoreettisen kehyksen mukaan (Helle & Hollsten 2016, 14). Helle (2012, 58) kirjoittaa, että affektit ymmärretään yleensä emotioita vaikeammin tunnistettaviksi tuntemuksiksi, joiden ajatellaan olevan luonteeltaan emotioita häilyvämpiä. Kokija pystyy nimeämään emotion ja niiden aiheuttaja voidaan osoittaa. Emootiot ovatkin luonteeltaan narratiivisia sillä tapaa, että

niiden syy-seuraus-suhteita pystytään kartoittamaan. Helle ja Hollsten toteavat, että vaikka affektin ja emootion käsitteet usein erotetaan toisistaan tarkkaan, voidaan ne nähdä myös toisiaan täydentävinä. Yhtenä mahdollisuutena on ymmärtää affekti kattokäsitteenä, jonka alle emootion käsite kuuluu, jolloin affekti toimii yleistason nimityksenä erilaisille tunneilmiöille. (Helle & Hollsten 2016, 16–19.) Käsitän analyysissäni affektin ja affektiivisuuden juuri tällaisiksi kattokäsitteiksi, jotta voin laajemmin tarkastella Instagram-runouteen liittyviä tunneilmiöitä. Tunteen käsitettä käytetään erityisesti silloin, kun ei joko tahdota erityisemmin määritellä käytössä olevaa käsitettä tai sitoutua kummankaan haaran (emootioiden tai affektien) tutkimusperinteeseen (Helle & Hollsten 2016, 13). Käytän affektiivisuuden ohella tunteen käsitettä hyödyntääkseni sekä affektien että emootioiden tutkimusta Instagram-lyriikan tarkastelussa.

Runouden sekä muun kuin henkilöihin tai juoniin kytkeytyneiden tunnevaikutusten tutkimus vaatii laaja-alaisempaa poetiikkaa, joka nojaa kielen affektiivisiin ulottuvuuksiin ja semanttisiin kenttiin, jotka taas puolestaan nojautuvat mielen kykyihin: kognitiivisiin valmiuksiin tunteita ja tunneilmaisuja koskien. Semanttisilla, eli merkityskentillä, viitataan keskenään yhteydessä olevien semanttisten yksikköjen järjestelmään, jonka muodostavat lähekkäiset käsitteet (Tieteen Termipankki 2020). Kirjallisuus rakentaa, kaikilla tasoilla, biologisen sekä kulttuurisen perintömme sekä kehystämme varaan, luoden samalla uusia kehyksiä. Lisäksi tunteiden poetiikalle avautuu historiallinen ulottuvuus tutkittaessa miten uudet tekstit haastavat annetut säännönmukaisuudet. Käsitteiden sekoittamisen kirjalliset muodot tuottavat myös tunnevaikutuksia ja uusi hahmottuu useasti käsitteellisen sekoittamisen seurauksena. (Lyytikäinen 2016, 55–56.) Käsitteellinen sekoittuminen ja sen uutta luova voima kytkeytyy edellisessä luvussa käsiteltyihin sosiaalisen median toimintatapoihin. Instagram-runous uutena lajina haastaa konventioita, ja aiheuttaa jo tällä tunnevaikutuksia lukijoissa, jotka suhtautuvat tulokkaaseen erilaisin tunnereaktioin.

Yhteiskunnallisia sekä kulttuurisia ilmiöitä on affektiivisen käänteen myötä ryhdytty tarkastelemaan tunteiden, emootioiden ja affektien näkökulmasta enemmän kuin ennen. Tunteisiin kohdistuva kiinnostus on ollut vireää viestinnän, markkinoinnin sekä politiikan tutkimuksessa - ymmärrettävästi, sillä niiden tutkimuskohteet pyrkivät vaikuttamaan vastaanottajansa tai yleisönsä tunteisiin vetoavasti. (Helle & Hollsten 2016, 9–10.) Instagram-

lyriikka kytkeytyy affektiivisuuteen paitsi kulttuurisena ja taiteellisena ilmiönä, niin myös viestinnän ja markkinoinnin kannalta. Instagram-runous pyrkii vaikuttamaan yleisöönsä monin tavoin (joita käsittelen lähemmin osiossa 4.4.5), ja osana tätä vaikuttavuutta keräämään itselleen huomiota ja seuraajia verkkopalvelun piirissä. Lukijoille markkinoidaan tietynlaista kuvaa runoilijasta ja lisäksi runojen jakaminen kytkeytyy osaksi oman identiteetin viestintää sosiaalisessa mediassa.

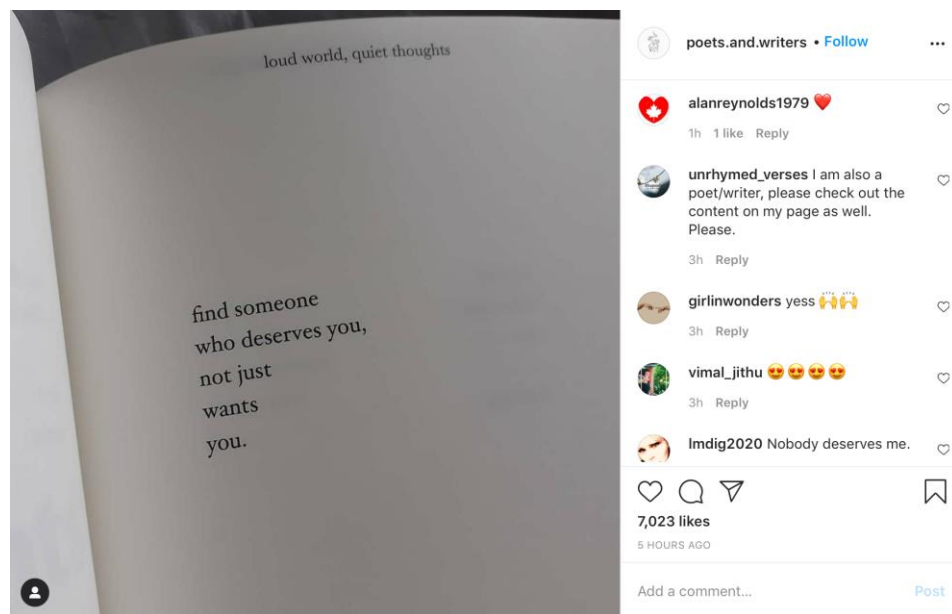
4.2. Lukukokemuksen affektiivisuus

Huomio kiinnittyy välttämättä lukijaan sekä lukemiseen siirryttäessä pohtimaan, miten tunteet ja tuntemukset toimivat kaunokirjallisissa teoksissa. Lukijan tai yleisön määrittelyyn vaikuttavat teoreettiset lähtökohdat, ja kyse voi olla mallilukijasta, eli tekstinsisäisestä lukijasta, tai todellisista lukijoista, jotka puolestaan ovat paljon vähemmän ennakoivia kuin mallilukija, ja joiden kokemukseen vaikuttavat lisäksi lukuiset ulkoiset seikat: mielentila, henkilöhistoria, sukupuoli, ajankohta sekä kulttuuriset ja yhteiskunnalliset taustat. (Helle & Hollsten 2016, 20.) Kenelle Instagram-runoilijat sitten kirjoittavat? Instagram-lyriikan tapauksessa runoilijoiden ja lukijoiden ympärille muodostunut verkkoyhteisö (ks. 3.1) vaikuttaa oletetun yleisön muotoutumiseen.

Instagram tekee monia kirjoittamiseen ja lukemiseen kytkeytyviä seikkoja näkyvämmäksi: Instagram-runoilija voi hahmottaa lukijakuntaansa konkreettisemmin, kun lukijat ovat aikaisempaa osallistuvampia. Runoilija voi halutessaan keskustella lukijoidensa kanssa palvelun avulla, ja ylipäänsä saavuttaa kommenttikenttensä, tykkääjiensä sekä yhteisönsä kautta käsitystä siitä, millaiset lukijat Instagram-runouteen perehtyvät. Verkossa kirjoittamisen Instagramin kaltaisissa sovelluksissa voi nähdä siis lähentävän oletetun ja varsinaisen yleisön käsitteitä. Toisaalta on mahdollista, että käsitteet erkanevat toisistaan entisestään: Instagramissa käyttäjät muodostavat kuvan itsestään profiilinsa ja toimintansa kautta, eikä muodostettu kuva välttämättä vastaa todellisuutta lainkaan. Tämän voi nähdä lisäävän Instagram-runoilijoiden yleisölle yhden tason lisää, joka osaltaan vaikuttaa oletetun yleisön muodostumiseen ja osaltaan taas heijastelee sitä, millaisia runojen todelliset lukijat ovat. Ympäristöä voidaan lähestyä lisäksi uusien kirjoittajien kannalta. Mikäli he ovat jo runoyhteisön jäseniä tai tutustuneet siihen, muodostavat he sen kautta jonkinlaisen kuvan

oletetusta yleisöstä – toisaalta jälleen heijastaen konkretisoituneella tavalla todellisia lukijoita kommenttien, tykkäysten ja profiilien kautta. He voivat nähdä minkälaiset ja millaisia arvoja välittävät runot saavat palvelussa runsaasti positiivista huomiota.

Instagramissa lukijan ja tekstin vuorovaikutus painottuu: tekstejä kirjoitetaan ja jaetaan yleisölle, joka voi aktiivisesti osallistua tykkäämällä, jakamalla ja kommentoimalla. Kuvassa (18) näkyy huippujulkaisuista poimittu runo, jonka on jakanut @poets.and.writers-tili (509 tuhatta seuraajaa). Julkaisu on kerännyt 7023 tykkäystä, ja 22 kommenttia. Julkaisu itsessään on osoitus sosiaalisessa mediassa tapahtuvasta jakamisesta: tili on jakanut kuvan kokoelman sivusta. Valokuvatun teoksen nimi näkyy sivun ylälaudassa: *loud world, quiet thoughts*-kokoelman on julkaissut vuonna 2019 kansainvälisesti tunnetun @storydj-tilin takana oleva kirjoittaja David Jones (Amazon 2020).

Kuva 18. (Instagram, haettu 29.9.2020.)

Vuorovaikutusta yleensä toivotaan sosiaalisen median yleisöltä, jotta saadaan paitsi palautetta niin ennen muuta näkyvyyttä ja näin enemmän seuraajia median piirissä. Kainulainen (2016, 145) kirjoittaa lukemisen analyysin voivan toimia avaimena sosiaaliseen tietoon, sen todistaessa lukemisen sekä siitä kirjoittamisen maailmallisuudesta eli kytkeytymisestä materiaalista maailmaa ja toimintaamme koskeviin olemisen tapoihin ja tyylihin. Kirjallisuus toimii vuorovaikutuksen osapuolena, ei peilinä lukijalle. (Mt.) Instagram-runous konkretisoituu osaksi sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa vuorovaikutusta, mutta voi

sen ohella paljastaa jotakin sosiaalisen median – tai ainakin runoyhteisön – toimintatavoista ja tyyleistä.

Kommentteja tutkimalla voidaan jälleen tarkastella Instagram-runojen lukijoiden käyttäytymistä ja pureutua heidän itsensä sanoittamiin kokemuksiin lukemistaan runoista. On tietenkin otettava huomioon edellä ilmi käynyt huomio siitä, että Instagram-käyttäytymiseen vaikuttavat monet seikat. Yhteisöllisyys saattaa ajaa kommentoijia kirjoittamaan ajatuksiaan tietyllä tapaa ja rohkaista heitä ilmaisemaan yhdenmukaisia mielipiteitä. Instagram-runouden tapauksessa kommentteissa rohkaistu suunta vaikuttaa pääosin positiiviselta ja kannustavalta.

4.2.1 Samaistuminen

Instagram-lyriikka suhteutuu lukijoiden fiktiivisiä hahmoja kohtaan tuntemaan empatiaan kiinnostavasti. Runot voivat vaikuttaa omakohtaisilta sekä kokemuspohjaisilta, ja saattavat ollakin (esimerkiksi Kaurin tapauksessa). Tarkkojen ja laajojen henkilökuvien sijasta Instagram-runous rakentaa aforistisia, lyhyitä ja pelkistettyjä ilmauksia, tyypillisesti ensimmäisen persoonan kertojan välittämänä. Lyytikäinen (2016, 46) toteaa monien tutkijoiden kirjallisuuden herättämiä tunteita kuvatessaan keskittyneen ennen muuta empatiaan. Empatia tarkoittaa eläytymistä toisen tilanteeseen mielihyvän sekä -pahan tunneasteikolla. Kirjallisten tunteiden lähteenä on toisen ihmisen sijasta tekstissä esiintyvä kuvitteellinen hahmo, ja lukija tiedostaa tämän lukiessaan. Modernissa kirjallisuudessa päähenkilöt herättävät usein ristiriitaisia tunteita tai vastenmielisyyttä. (Lyytikäinen 2016, 47–48.) Instagram-runoudessa vaikuttaa kuitenkin siltä, että runojen puhujat pyrkivät tarjoamaan samaistuttavia pintoja hahmoillaan ja kerronnallaan. Toisaalta samaistumista ei ole tarkoitettu välttämättä kaikille, vaan nimenomaan runoilijoiden oletetulle yleisölle ja konkreettisemmin oletuksille ja huomioille yhteisöstä, johon itsekkin kuuluvat ja jolle kirjoittavat. Tälle tarkoitettulle yleisölle, eli runoyhteisöön kuuluvalla, ei runojen ole tarkoituskaan välttämättä näyttäytyä vaikeaselkoisina ja kielellisesti syvää tulkintaa vaativina, vaan sen sijaan runot viittaavat jaettuun kokemus- ja arvopohjaan, jolloin ne täyttävät tarkoituksensa tekijän ja yleisön yhteisessä ryhmässä.

Instagram heijastelee ulkopuolisen maailman tunteita ja tunnevaikutuksia. Tosielämässä vallitseva tunteiden kompleksinen maailma synnyttää myös fiktion ja runouteen monirakenteisen tunnevaikutusten verkoston. Tunteiden kuvaaminen välittää aina tunteita koskevia käsityksiä sekä luo psykologisia malleja, joiden avulla tunnedynamiikka toimii fiktiivisessä maailmassa. (Lyytikäinen 2016, 54.) Instagram-runous voi näyttäytyä paikkana, jossa koettuja tunteita voi jakaa toisille samanmielisille, jotka jakavat paitsi kiinnostuksen runouteen niin myös mahdollisesti vastaavanlaisia arvoja. Arvot viittaavatkin Instagram-runouden tapauksessa mahdollisesti vähemmän fiktiivisen maailman tunnedynamiikkaan, ja enemmän reaali maailman tunteisiin, joihin yhteisö saattaa jakaa tiettyjä suhtautumistapoja. Lyytikäinen kirjoittaa, että oletetun lukijan tunnereaktioita kontrolloidaan vetoamalla oletettuihin yhteisiin kehyksiin. Näihin kuuluu kirjallisuuden tapauksessa olennaisesti lajikehykset. Kulttuureja yhdistäviä lajikehyksiä voidaan olettaa, mutta niitä aina täydentävät erilaiset kulttuurisidonnaiset mallit. (Mt.) Yhtenä merkittävänä elementtinä ja rakennuspalikkana toimiva yhteisön arvopohja linkittyy jälleen ryhmän yhteisöllisyyteen sekä Instagram-runouden lajipiirteisiin.

Instagram-runoilijoiden tapauksessa lukijoiden samaistumiseen ja jaettuihin tunnevaikutuksiin vaikuttaa runoilijasta rakentunut taiteilijakuva. Lisänsä tähän tuo korostunut yhteisöllisyyden merkitys sekä kirjoittamisen että vastaanoton puolella. Martha Nussbaumin (2001, 242) mukaan lukija tuntee henkilöahmoja kohtaan a) jakamalla hahmon tunteen tai b) reagoimalla hahmon tunteeseen ja oletettua tekijää kohtaan a) empatian kautta jakaen tuon tunteen elämästä ja sen emootioista (*sense of life and it's emotions*) tai b) reagoimalla siihen joko sympaattisesti tai kriittisesti. Lukijoille on muodostunut runoilijoihin jo ennalta tunneside aiempien runojen sekä heidän itsestään luoman kuvan ja ryhmän yhteisöllisyyden myötä, jolloin saatetaan tuntea miltei automaattisesti mitä kyseinen runoilija sitten julkaiseekaan. Toki tässä on otettava huomioon konteksti: yksi tili tai Instagram-runot yleisemminkin saattavat sisältää paljon saman tyyppistä sisältöä, joka siis saattaa koskettaa samoja lukijoita kerta toisensa jälkeen. Tilanne on verrattavissa monin tavoin siihen, kun lempirunoilija julkaisee uuden kokoelman ja lukijalla on ennakko-odotuksia tunnelatauksella varustettuna. Lisäksi ulkoasukysymys korostuu Instagram-runoilijoiden rakentaessa ja muokatessa itsestään taiteilijakuvaa, johon esimerkiksi Kaurilla ja Devouella liittyy vahvasti heidän omakuvansa, ja visuaalisuuden linkittyessä yleisellä tasolla Instagram-runoihin

voimakkaasti (ks. alaluku 2.2.1). Runoilijan tyyli, ulkoasu ja runojen visuaalisuus voivat osaltaan vaikuttaa lukijoiden kokemiin tunnevaikutuksiin.

On pohdittava, koetaanko Instagram-runot enemmän fiktioksi vai omaelämäkerrallisiksi, vai joksikin siltä väliltä. Tämä riippuu toki pitkälti lukijan suhtautumisesta runoihin. Amatööristatuksen myötä runoilijat voidaan mieltää autenttisiksi ja realistisiksi (Pâquet 2019, 309). Toisaalta esimerkkinä käyttämäni Kaurin tuotanto on tekijän itsensä toimesta nimetty omista elämäkokemuksista kumpuavaksi. Instagram-runot usein lyhyinä ja aforismeja muistuttavina sekä self-help-tyylissään voivat kutsua lukijaa samaistumaan niiden kirjoittajaan enemmän kuin niissä esiintyviin fiktiivisiin hahmoihin – etenkin kun monissa ei mainita suorasti hahmoa tai välttämättä muodosteta selkeää kuvaa puhujasta. Esimerkiksi Kaurin seuraava runo kutsuu lukijaa samaistumaan osoittamalla sanansa suoraan kokoelman lukijalle:

stay strong through your pain
grow flowers from it
you have helped me
grow flowers out of mine so
bloom beautifully
dangerously
loudly
bloom softly
however you need
just bloom

-to the reader (M&H, 158, kurssiivi alkuperäinen.)

Runo ilmentää niin puhuttelua, samastumisen paikan tarjoamista kuin self help-tyyliäkin. Huomio painottuu lukijaan puhujan sijasta. Lukijasta tulee runon puhuteltava henkilöahmo. Samaistumisen paikka tarjotaan lukijalle selkeästi runon lopussa allekirjoitetun otsikon muodossa. Samalla vielä avoimeksi jäänyt toisen persoonan puhuttelu osoitetaan lukijalle. Self help-tyyli ilmenee ajatusmallin jakamisesta lukijalle: häntä kehoitetaan pysymään vahvana kivusta huolimatta, ja luomaan jotakin hyvää sen kautta. Lukijaa kannustetaan kukoistamaan itselleen sopivalla tavalla: kauniisti, vaarallisesti, kovaäänisesti tai pehmeästi. Lisäksi runo luo yhteisöllisyyden tuntua puhujan (tekijän) sekä lukijan välille, tarjoten vuorovaikutussuhdetta, jossa molemmat voivat olla avuksi toisilleen. Lyytikäinen (2016, 47) toteaa, että kirjalliset

tunteet eivät vaadi meitä toimimaan toisin kuin tunteet ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa yleensä vaativat. Sosiaalisessa mediassa jaetut runot lisäävät vuorovaikutuksellisen elementin lyriikkaan – kuten edellisessä luvussa (3) käsitellyt kommentit osoittavat, on yhteisön jäsenten vuorovaikutus osa Instagram-lyriikan kenttää. Runojen herättämiä tunteita tai kannustusta ja kiitosta runon tekijälle voi jakaa julkaisun kommenttikentässä.

Sosiaaliseen mediaan ja affektiivisuuteen liittyy lisäksi fanittaminen, joka affektiivisena seuraamisena ja leimautumisena kytkeytyy runoyhteisön sisäisiin suhteisiin. Julkkisrunoilijoita fanitetaan ahkerasti, ja uskollinen seuraajajoukko tarkkailee heidän julkaisujaan tiiviisti. Seuraajat eivät tällöin ainoastaan samaistu runoilijoiden sisältöön, vaan myös ihailevat näitä syvästi.

4.2.2 Myönteinen lukukokemus

Positiiviset ja kannustavat kommentit runojen alla kertovat yhteisön tuesta, mutta sen ohella myös myönteisestä lukukokemuksesta. Yleisinhimilliset viisaudet pyrkivät tavoittamaan lukijoiden kokemusmaailman. Runot ovat tyypillisesti selkeitä ja suoraviivaisia, ja aitouden tavoittelu vaikuttaa yhteisössä tärkeältä. Se kontrastoituu pinnallisena pidettyyn Instagramin maailmaan, joka koetaan yleensä kaunisteltuna ja epäaitona. Nämä käsitykset liittyvät erityisesti palvelussa julkaistuun kuvamateriaaliin, ja niitä ilmentävät esimerkiksi vierekkäin julkaistut kuvat, joilla käyttäjät ovat ryhtyneet purkamaan kuilua todellisuuden ja sosiaalisen median välillä: toinen on siloteltu ja toinen lähempänä todellisuutta (ks. esim. Grindell 2020). Kainulainen (2016, 147) kirjoittaa kiinnostavasti Susiluodon *Carmenin* (2010) kriitikoiden lukukokemuksesta, joka viittaa affektin ja tunteen vastaavuuteen. Tämä vastaavuus tulkitaan myönteisenä. Tasapainoinen vastavuoroisuus tekstin ja lukijan välillä johtaa positiiviseen tulkintaan tästä prosessista, kun sille löytyy sopivia ilmaisuja. Prosessin myönteisyydestä johtuvat tiedollisilta vaikuttavat tulkinnalliset väitelauseet kertovat lisäksi sosiaalisesti ja kulttuurisesti hyvinä pidetyistä asioista. Tällaisia ovat esimerkiksi yleisinhimillisyys, aitous, selkeys tai naisen vahvuus. (Mt. 147.) Kainulaisen kuvaus lukemisen affektiivisesta prosessista soveltuu Instagram-lyriikan vastaanoton tarkasteluun. Kaikki mainituista yleisesti hyvänä pidetyistä piirteistä löytyvät Instagram-lyriikasta.

Esimerkiksi sydänhymiöt, runojen välittämien viestien affirmoiminen ("TRUUUUUUE", "so important", "This is profound!") sekä kehu- ja kiitokset ("Beautifully written", "Love your words babe") ovat tyypillisiä kommenteissa esiintyviä elementtejä.⁵ Lisäksi kommenteissa saatetaan kertoa runon koskettaneen lukijaa erityisesti ("Damn that hit hard", "This made me wanna cry").⁶ Kommenttien ohella tykkääminen on sosiaalisessa mediassa affektiivisuuden osoittamisen perusmuoto, ja yksinkertainen tapa osoittaa saavutettu myönteinen lukukokemus. Instagramissa tykkääminen tapahtuu julkaisun alla olevaa sydämen kuvaa painamalla – sydän on affektiivisuuden symboli ja sen painaminen nopeampaa ja helpompaa kuin kommentin lisääminen. Kaurin viimeisin runojulkaisu on kerännyt alle vuorokauden kuluessa 171, 097 tykkäystä (Instagram, katsottu 15.9.2020). Toki tykkäämisellä voidaan pyrkiä myös toisenlaisiin tavoitteisiin: vastavuoroisuuden tavoitteluun sekä tuen osoittamiseen tutulle tai tuntemattomalle henkilölle – julkisista reaali maailman ystäviin. Esimerkiksi Kaurin edellisen julkaisun aihe runon taustalla on uudesta kokoelmasta ilmoittaminen ja sen markkinoiminen: niinpä tykkäykset voivat viestiä onnittelua tai tukea runoilijan uusimman teoksen johdosta.

Lukukokemukseen vaikuttavat monien yksilöllisten seikkojen lisäksi lukemisen ympäristö ja yhteisö, joka ohjaa siihen kuuluvia suhtautumaan positiivisesti muiden yhteisön jäsenten tuotantoon. Kainulainen (2016, 148) jatkaa, että Susiluodon kokoelman tapauksessa kriitikoiden ilmentämä mielihyvä tulee tutun aineksen aiheuttamasta läheisyyden kokemuksesta ja tunnistamisesta ja siitä, miten vuorovaikutus pystytään selittämään tulkinnallisesti sekä kirjoittamaan se esiin. Toisaalta taas tämä mielihyvä saa sijoittamaan teoksen ominaisuuksiin asioita, jotka yleisesti ymmärretään hyväksi. Kainulaisen mukaan tämä merkitsee oikeastaan sitä, että vahvaksi osaksi vuorovaikutusta muodostuu kriitikoiden käsitys yleisestä hyvästä. Kun teos tuntuu hyvältä, ja suhde tekstiin koetaan läheiseksi, seuraa voimakas myönteinen tunnevaikutus. Lukemisen mielihyvän myötä teos tuntuu vastaavan lukijalleen parhaiten, jolloin syntyy myönteisiä tulkintoja. (Mt., 148–149.) Instagram-runoissa mielihyvää rakentavat tutun aineksen tunnistaminen, omien kokemusten ja arvojen konfirmointi sekä self help-tyyli, joka muistuttaa lukijaa itsestään huolen pitämisen ja itsensä

⁵ Esimerkit poimittu Instagramista 12.9.2020 tilin @rose_thorns1921 (Kayil York) viimeisimmän runon kommenteista.

⁶ Esimerkit poimittu 28.9.2020 tilin @thedeepstmessages viimeisimpien julkaisujen kommentaareista.

rakastamisen tärkeydestä. Näiden ohella runojen esteettisyys voi tuottaa lukijoissa mielihyvää. Kainulainen (2016, 149) kirjoittaa lisäksi nykymediassa yleistyneestä tunnepuheesta: kun ennen arvosteluissa välteltiin positiivisten tunnevaikutusten ilmaisemista kriittisyyden tähden, ovat nykyisin julkiset tunteet laajasti suotavia ja toivottavia. Affektiivisuutta pursuava negatiivisuus ei ole Kainulaisen mukaan yleistä, vaan siirtynyt keskustelupalstoille verkkoon (mt.). Kiinnostavaa onkin verrata tätä huomiota Instagram-lyriikkaan kytkeytyvien kommenttikenttien keskustelun positiiviseen vireeseen ja yleiseen myönteisyyteen.

Tämä myönteisyys vertautuukin ennemmin Kainulaisen mainitsemaan tilanteeseen, jossa affektin ja tunteen vastaavuus tulkitaan positiivisena. Instagram-lyriikan vastaanotossa näen tällaisen kaavan toteutuvan. Myös ajatus siitä, miten mielihyvä saa sijoittamaan teoksen osiksi yleisesti hyväksi miellettyjä asioita, saattaa toteutua Instagram-lyriikan ja lukijan vuorovaikutuksessa. Runoissa usein ilmaistaan jo laajalti yleisesti hyväksi hyväksyttyjä arvoja, mutta lukemisen mielihyvä voi osaltaan liittää lukijan kokemuksessa yleisesti myönteisiä seikkoja runojen tulkintaan.

how you love yourself is
how you teach others
to love you (M&H, 186.)

Yllä lainattu Kaurin runo toistaa melko yleisesti hyväksytyn ja kokoelmassa toistuvan ajatuksen siitä, että itseään on rakastettava ennen kuin voi rakastaa muita. Se kääntää myös tunnetun ohjeen *kohtele itseäsi niin kuin haluaisit muiden kohtelevan sinua* toisinpäin. Runo vastaa lukijalle ennestään tuttuja ajatuskulkuja, ja toisaalta tarjoaa uuden tavan lähestyä tuttua lausahdusta. Se herättää lukijassa mielihyvää tuttuutensa sekä sen hieman muuttuneen sanoituksen kautta.

4.3 Tunneyhteisö

Instagram-lyriikassa jaetuista tunteista muodostuu yhteisöllisiä, etenkin kun ne sopivat yhteen taustalla vaikuttavien yhteisön jaettujen arvojen ja normien kanssa. Näihin puolestaan vaikuttavat laajemmat kulttuuriset kehykset. Lyytikäinen (2016, 41–43) kirjoittaa

kirjallisuuden voivan kuvata myös kollektiivisia tunteita, ja kirjallisuuden ymmärtämisen perustuvan tavallaan siihen, että tunteet ovat yksittäisen yksilön mielen tilojen ohella jaettuja sellaisia. Reaktioita säätelevät ohjaavat kehykset, joihin myös kirjallinen traditio vaikuttaa. Kulttuuriset stereotypiat ja topokset ovat usein jo ladattuja tunnevaikutuksilla. (Mt.)

Käsitän Instagramin runoyhteisön ryhmäksi, jossa useiden laajempien kontekstien yhteisölliset arvot sulautuvat yhteen ja vaikuttavat yhteisön arvopohjan muotoutumiseen. Satu Koho (2016, 195) kirjoittaa uskonnollisesta yhteisöstä kertovaa teosta käsittelevässä artikkelissaan, että myös sekulaarissa yhteisössä sen sosiaalisesti jaetut normit, merkitykset, arvot ja odotukset kietoutuvat väistämättä henkilökohtaisiin tunteisiin ja kokemuksiin. Runoyhteisö asettaa arvonsa näkyvin tavoin runojen avulla, ja saattaa runoilla myös kyseenalaistaa ympäröivien laajempien kulttuurien arvoja.

Yhteisöllisyys ilmenee puitteiden ohella runojen aiheissa ja kielessä. Kaur on allekirjoittanut tai nimennyt runon toisesta kokoelmastaan *community*:

when the world comes crashing at your feet
it's okay to let others
help pick up the pieces
if we're present to take part in your happiness
when your circumstances are great
we are more than capable
of sharing your pain

-*community* (SHF, 97, kursiivi alkuperäinen.)

Runo kommentoi yhteisöä laajemmin, mutta soveltuu myös runoyhteisön kuvaukseksi. Niin ilot kuin surutkin voi jakaa yhteisön kanssa, joka on kykenevä ne vastaanottamaan ja auttamaan tarvitsevia. Ajatukseen kiteytyy runoilijoiden tunneyhteisö: elämäkokemusten, tunteiden ja ohjeiden jakaminen samanmielisten ryhmän kanssa. Runo korostaa kaikkien tunteiden olevan tervetulleita jaettavaksi. Instagram-runoissa käsitellään paljon kipeitäkin asioita, vaikka yleisilmapiiri on positiivinen. Hankalia aiheita lähestytään usein voimaantumisen ja parantumisen näkökulmasta. Kommentit ovat myönteisiä ja vastaanottavaisia erilaisille tunteille, kuten Kaurin runo kuvastaa.

4.3.1 Yhteisön, kulttuurin ja lajien koodit

Instagram-runoilijat vaikuttavat lukijoihinsa kirjallisten keinojen ohella kulttuurisia arvoja hyödyntämällä. Instagram-runojen kulttuuri käsittää useita tasoja: runoyhteisön, Instagram-kulttuurin sekä verkon ulkopuoliset kulttuurit, joista yhteisön jäsenet tulevat sovelluksen pariin. Lisäksi yksittäisten runoilijoiden tai tilien ympärille voi muodostua omia merkityskokonaisuuksia, jotka aktivoituvat tai voidaan aktivoida tiettyjä elementtejä käyttäen. Saija Isomaa (2016, 59–60) kehittää artikkelissaan ajatusta siitä, että lajit tai lajirepertoaareja luovat kirjailijat pyrkivät herättämään yleisön tunteita kirjallisilla keinoilla sekä kulttuurisia arvoja, normeja ja uskomuksia hyödyntäen. Sosiologiassa korostetaan emotioiden kollektiivisuutta sekä niiden kytkeytymistä yhteisön arvoihin. Moraalinen emotio tarkoittaa sosiaalista emotiota, joka syntyy yhteisöllisten arvojen ja normien pohjalta tehdystä kognitiivisesta arviosta yksilössä. (Mt.)

Instagram-runoilijoiden yhteisö tuottaa omia määritelmiään sekä lajinsa sisältöä ja näiden kautta yhteisön jaettua arvopohjaa. Isomaan mukaan (2016, 61) lajit on hahmotettava kulttuurisiksi koodeiksi, lisäksi tarvitaan pragmatiikan näkökulmaa lajien kommunikatiiviseen käyttöön ja funktioihin. Tällaiselta kannalta tarkasteltuna voivat lajien käyttötarkoitukset sekä konkreettinen vaikuttavuus nousta esiin. Pragmaattinen käsitys on, että lajit ovat tulkitsijan sangen mielivaltaisesti tuottamia kategorioita, ei objektiivisesti läsnä olevia piirteitä, eikä siinä ole tilaa käsitykselle lajipiirteistön tarkoitetusta funktiosta. Isomaa ehdottaa, että lajien tunnekytköksiä erittelevä tutkimus voisi olla yhdistelmä historiallista lajitutkimusta, kirjallisuuden pragmatiikkaa, emotiotutkimusta sekä yhteisön arvoihin ja normeihin pureutuvaa sosiaalitiedettä – monitieteinen lähestymistapa voisi nostaa esiin ja tehdä ymmärrettäväksi tarkasteltavan kompleksisen ilmiön. (Mt.) Instagramin käyttäjien omat kategorisoinnit runoille aihetunnisteiden käytön kautta voivat toisaalta näyttäytyä tällaisina pragmaattisina jaotteluina, mutta toisaalta taas ovat lopulta tyypillisesti yhteneviä. Aihetunnistein kategorisoimalla pyritään kuitenkin tyypillisesti haettavuuteen sekä näkyvyyden saavuttamiseen. Tämän seurauksena sisällön kategorisoiminen Instagram-runoudeksi sovelluksen sisällä voi olla suurpiirteistä ja sisällyttää vaihtelevan joukon sisältöä, kuten luvussa 2 käsiteltyt esimerkkirunot osoittavat.

Instagramin ja runoyhteisön tunteva kirjoittaja saattaa kirjoittaa aikakauden, ympäristön ja ryhmän arvoja ja normeja taustalla pitäen. Isomaa (2016, 64) kehittää kantaa, jossa tunnekonventiot ja tunteisiin vetoaminen nähdään kulttuurisesti rakentuneina. Kirjallisuuden ja tunteiden monitieteistä tutkimista motivoi kirjallisuuden ja yleisemmin taiteen kytkös yksilön ja yhteisön tunteisiin. Kytkeytyminen tapahtuu kompleksisella tavalla tuottaen, kuvaten ja muuttaen. (Isomaa 2016, 64–65.) Haluttaessa pohtia kirjallisuudenlajien kykyä vaikuttaa jonkin tietyn ihmisryhmän tunteisiin, on Isomaan mukaan perusteltua hyödyntää sellaisia tieteenaloja tai teorioita, jotka käsittelevät yhteisön jakamia tunteita ja tunnekonventioita. Tunteiden yhteisöllisyyttä on tutkittu ja teoretisoitu esimerkiksi sosiologiassa, jossa emotiot ymmärretään sosiaalisiksi tunteiksi, jotka perustuvat yhteisön jakamiin käsityksiin. Sosiaalinen tunne syntyy reaktiona näihin kollektiivisiin arvoihin, normeihin ja niiden loukkauksiin. (Mt. 65).

Instagram-runous on siirtynyt saamansa julkisuuden ja huomion myötä myös ympäröivää yhteisöään laajemman yleisön luettavaksi ja tulkittavaksi. Instagramiin tai vastaaviin verkkopalveluihin kuulumattomat lukijat voivat nyt tutustua yhä useamman Instagram-runoilijan teokseen painettuna versiona. Aikakauden arvot, uskomukset ja normit ilmenevät kirjallisuudessa usein tahattomasti, mutta joskus niitä käytetään tahallisesti hyödyksi, kun herätellään lukijoissa tunnereaktioita. Kirjallisia teoksia ei julkaista emotionaaliseen tyhjiöön, vaan sen sijaan historiallisella lukijayhteisöllä on tuntemisen kulttuuri, jonka voidaan olettaa vaikuttavan teosten vastaanottoon. Kirjallisuutta myös tulkitaan yhteisöissä ja kirjallisuudentutkimuksen perinteissä. (Isomaa 2016, 66–68.) On kiinnostavaa pohtia, miten voimakkaasti verkkoympäristö, yhteisö ja osallistavuus vaikuttavat Instagram-runojen tulkintaan. Lukijan, joka ei itse kuulu runoilijoiden yhteisöön, kokemus runoista voi poiketa runsaasti runoyhteisöön aktiivisesti kuuluvan lukukokemuksesta. Yhteisön tavat, arvot ja normistot tunteva, ja ne jakava, voi löytää runoista sellaisia merkityksiä, jotka sen ulkopuolelle jäävä lukija taas saattaa ohittaa. Toisaalta yhteisön ulkopuolinen lukija voi nähdä Instagram-runot aivan eri silmin ja huomata asioita, joihin yhteisön sisällä ei välttämättä kiinnitetä juurikaan huomiota. Runoja voidaan arvostella ulkopuolelta käsin asioista, joilla ei välttämättä ole juuri merkitystä yhteisöön kuuluvan kannalta.

Instagram-lyyrikko kirjoittaa aikalaisyleisönsä ohella spesifimmälle runoyhteisölle, johon kuuluu. Isomaa (2016, 69) kirjoittaa aikalaisvaikutukseen pyrkivien kirjailijoiden yleensä ottavan huomioon aikalaisyhteisön pyrkien räätälöimään lajirepertoarit sitä puhuttelevaksi. Runoyhteisö koostuu laajemman aikalaisyhteisön jäsenistä, joiden arvojen pohjalla vaikuttaa tuo laajempi kokonaisuus. Runoyhteisössä kuitenkin korostuvat tietyt normit ja arvot ja ryhmästä on muodostunut niin laajemman yhteisön, verkkomaailman, sovelluksen sekä omien koodiensa varassa toimiva tila.

4.3.2 Lukijan osallistaminen ja osallistuminen

Instagram-runot osallistavat lukijoitaan sekä sosiaalisen median alustansa, että sisältönsä puolesta. Pâquet (2019, 303) kirjoittaa, että Instagram-runoilijat saavat lukijansa osallistumaan tykkäämällä, kommentoimalla tai jopa tatuoimalla näiden runoja omiin kehoihinsa. Instagram-runojen self help-tyyli useasti puhuttelee lukijaa suoraan osallistaen tätä hyödyntämään niiden sanomaa henkilökohtaisessa hyvinvoinnissaan. Seutu (2012, 249) toteaa, että runon affektiivisuuteen liittyy olennaisesti ajatus osallistuvasta lukemisesta. Tämä viittaa sen tutkimiseen, miten lukija osallistuu emotionaaliseen prosessiin, jota runossa ilmaistaan ja miten lukijasta tällä tavoin tulee aktiivinen osapuoli runon puhetilannetta. Kaurin runouden vastaanottoa tarkasteltaessa nämä seikat ovat esillä vahvasti: runoja lisäksi käytetään konkreettisesti, kun niitä julkaistaan ja jaetaan eteenpäin Instagramissa, tai kun niitä liitetään omaan työhön käyttäen runoilijan nimeä tunnisteena. Sosiaalisen median palveluissa oman identiteetin rakentuminen sekä sen esittäminen korostuvat konkreettisella tavalla. (Vuorinen 2020, 23.) Lee, Lee, Moon & Sung (2015, 555) toteavat tutkimuksensa pohjalta viisi pääasiallista sosiaalista ja psykologista motiivia Instagramin käytölle, jotka ovat sosiaalinen vuorovaikutus, arkistointi, itseilmaisus, eskapismi sekä kurkistelu (*peeking*). Instagram-lyriikka kytkeytyy sosiaaliseen vuorovaikutukseen lukijaa osallistaessaan. Toisaalta runoja voidaan käyttää apuna myös itseilmaisussa – muidenkin kuin runoja itse kirjoittavan osalta.

Kaurin runojen jakaminen on osoitus niiden sisällyttämisestä osaksi omaa sosiaalisen median identiteettiä. Runot vaikuttavat ja puhuttelevat lukijaa sen verran, että ne koetaan sopivaksi osaksi omaa syötettä – julkaisujen ja kuvien muodostavaa kokoelmaa. Tämä saattaa viestiä

voimakkaasta samaistumisesta runojen aiheisiin sekä teemoihin, niin että runot liitetään osaksi representaatiota omasta itsestä. Toisaalta sosiaalinen media tarjoaa myös mahdollisuuden rakentaa tätä kuvaa itsestä tietynlaiseksi. Kuva ei välttämättä vastaa todellisuutta, mutta samalla siitä muodostuu osa todellisuutta maailmassa, jossa sosiaalisella medially voi olla merkittävä rooli siinä, miten koemme itsemme ja toisemme. Taustalla saattaa siis olla halu viestittää itsestä jotakin toivottua tai tavoitella jonkin tyyppistä imagoa tai yhteenkuuluvuutta toisten runoja lukevien ja jakavien kanssa. (Vuorinen 2020, 23.)

Kaurin lyriikka kutsuu lukijaansa samaistumaan ja tuntemaan. Kaurin lukijat vaikuttavat löytäneen itsensä tämän runoista ja käyttävät runoja työkaluina välittääkseen tuntemuksiaan sosiaalisen median puitteissa, esimerkiksi kommentoimalla ja linkittämällä (*tag*) tuntemiaan ihmisiä kommentteihin ("This is so applicable to my life right now", "just talked about this", "we have said this for years!").⁷ Rita Felski (2008, 23) kirjoittaa lukiessa tapahtuvasta itsensä tunnistamisesta. Kommentoijat ovat tunnistaneet ajatuksiaan ja keskustelujaan Kaurin runosta. Lisäksi vaikuttaa siltä, että Kaurin runous pyrkii tavoittamaan jotakin erityisesti nuorten ihmisten kokemusmaailmasta. Instagramin kaltaiset verkkopalvelut mielletään tyyppisesti etenkin nuorten käyttämiksi ja Kaur nuorena runoilijana voi puhutella etenkin nuoria tuotannollaan. Kaurin esikoisteoksen omaelämäkerrallisuus viittaa siihen, että se kertoo nuoren naisen kokemuksista. Lisäksi teoksen kuvituksessa esiintyy pitkälti nuoreksi mielletäviä hahmoja (Vuorinen 2020, 23–24). Lee, Lee, Moon ja Sung (2015, 555) kirjoittavat, että Instagramista on muodostunut voimaannuttava itseilmaisun medium erityisesti nuorille. Toisaalta runojen aiheet ovat yleismaailmallisia ja koskettavat eri-ikäisiä syvillä aiheillaan ja teemoillaan. Runojen saavuttama suosio osoittaa niiden vetoavan moniin ihmisiin tavalla tai toisella. (Vuorinen 2020, 24.)

Voimaannuttavuus on merkittävä positiivisuuden osa-alue, joka ilmenee Instagram-runoudessa. Esimerkiksi Kaurin esikoiskokoelman runot muodostavat kertomuksen särkymisestä parantumiseen ja voimaantumiseen, ja useat runoista käsittelevät tai ilmentävät voimaantumista.

⁷ Esimerkit poimittu Kaurin julkaisusta 25.9.2020.

we all move forward when
 we recognize how resilient
 and striking the women
 around us are (M&H, 191.)

Yllä oleva runo kokoelmasta ilmentää yhteisöllistä voimaantumista, jota myös kommentit voivat edustaa. Runon alapuolella on Kaurin kuvitus, jossa esiintyy erilaisia naisten kasvoja. Runo voimaannuttaa kahdella tasolla: se kannustaa lukijaa voimaannuttamaan toisia, ja samalla lukijaa itse, erityisesti naislukijan tapauksessa. Runossa kannustetaan huomaamaan, miten sitkeitä ja upeita naiset lukijan elämässä ovat. Sen todetaan edistävän kaikkien kehitystä. Yksilöiden toiminta kytkeytyy yhteisen kehityksen rakentamiseen, nostaen esiin yksilön voiman maailman parantamisessa. Erinäköisiä hahmoja esittävä kuvitus korostaa viestiä kaikkien naisten tärkeydestä. Kommenttien positiiviset ja kannustavat viestit ovat osa ilmiötä: niillä annetaan tukea toisten voimaantumisprosessiin ja voimaannutaan yhdessä.

Instagram-runoudessa esiintyy kuvauksia, jotka eivät välttämättä kuvaa tunteita eksplisiittisesti. Tuntein vastataan lisäksi esineisiin, jotka herättävät tunteita oikeassa elämässä. Lyytikäinen toteaa kirjallisuudesta löytyvän sellaisiakin kuvauksia, jotka eivät ole varsinaisesti kuvauksia tunteista, mutta kuitenkin vaikuttavat lukijaan emotionaalisesti. Tuntein vastataan asioihin, esineisiin tai tilanteisiin jotka herättävät tunteita myös oikeassa elämässä. (Lyytikäinen 2016, 37.) Instagram-lyriikan tapauksessa esineitä ei välttämättä kuitenkaan kuvata sanallisesti, vaan ne esitetään kuvina asetelmien yhteydessä. Runoteoksia yhdistetään kuvissa konkreettisesti esineisiin, nostaen esiin myös runoteosten itsensä esineellisyyden. Esineet herättävät metonyymisesti mielikuvia tilanteista, tyyleistä ja estetiikoista, joihin kokoelma yhdistetään – tai halutaan yhdistää. Runoteos voi olla joko asetelman osana, herättämässä tiettyjä mielle yhtymiä muiden esineiden ohella, tai toisaalta esiintyä kuvan pääosassa muiden esineiden korostaessa teosta. Tulkitsen asetelmat erityisesti jälkimmäisellä tavalla. Asetelmien toiset esineet tuntuvat selittyvän teoksen kautta ja nostavan sen keskiöön.

Esimerkkiasetelmassa kuvan (14) muut esineet luovat tunnelmaa kokoelman oletetun lukutilanteen ympärille. Ei tietenkään ole välttämätöntä, että kokoelmaa luettaisiin tilanteessa, jonka kuva välittää – on otettava huomioon mahdollisuus, että kuva saattaa olla

järjestelty tietyn tunnelman välittämiseksi, ja käsiteltävä asetelmia omina taideteoksinaan, joissa runokokoelma on yhtenä osana. Asetelmassa esimerkiksi teemuki, jossa on teepussi sisällä, luo kuvan rauhallisesta ja kiireettömästä lukemisen hetkestä (Vuorinen 2020, 19) jolloin sekä teemuki että runokokoelma, ja muut asetelmaan osaksi otetut esineet luovat tunnelmaa tuosta kyseisestä tilasta. Kuvan yhtenäinen värimaailma korostaa asetelman harmoniaa. Runokokoelma esineenä, teemukin tapaan, pyrkii herättämään lukijassa – katsojassa – tunteita. Pelkäksi ulkoasuksi typistettynä kokoelma voi herättää varsin erityyppisiä miellelyhtymiä ja tunnereaktioita kuin varsinainen kokoelman runojen lukeminen. Toisaalta tunnettu ja tunnistettava kokoelma saattaa herättää tuntemisen, samaistumisen ja ymmärryksen tunteita. Tunnetun Instagram-kirjoittajan kokoelman näkeminen asetelmassa voi tavoittaa paljon enemmän kuin vain runokokoelmalta näyttävän teoksen jakaminen omassa kuvassa ja profiilissa.

4.4 Instagram-runojen affektiiviset keinot ja piirteet

Instagram-runojen affektiivisiä piirteitä voi löytää jo käytetyn kielen tasolta. Kaurin runoissa toistuu viivalla varustettu otsikointi useiden runojen lopussa, mikä toimii niin selittävänä kuin pysäyttävänäkin elementtinä runoja lukiessa. Otsikon paikka on ensin vaihtunut runon alusta sen loppuun, haastaen totuttuja lukutapoja. Toisaalta runojen myötä tavasta on muodostunut vakiintunut, tutuksi käynyt elementti, jota osataan jo odottaa. Muut kirjoittajat ovat voineet poimia tavan Kaurilta tai toisiltaan, ja siitä on tullut konventio. Otsikon sijasta loppuun on kuitenkin tyypillisesti laitettu runoilijan allekirjoitus, mikä palvelee konkreettisempia tarkoituksia verkkoalustalla, jossa työt levittyvät. Kaisa Kurikka (2016, 101) toteaa Irmari Rantamalan *Harhamassa* eksessiivisen pistekolmiksen käytön – kolmea pistettä tunnutaan käyttävän teoksessa liiallisesti - kutsuvan lukijaa ajattelemaan, mahdollistaen sille tilan. Kaurin lyriikassa otsikon vaihtunut paikka voidaan nähdä toisaalta tällaisena pysäyttävänä elementtinä, joka mahdollistaa tilan ajattelulle, ja toisaalta vakiintuneena konventiona, joka luo tuttuuden sekä tunnistettavuuden mielihyvää lukijalle. Instagram-lyriikka mitassaan ja tietyssä yksinkertaisuudessaan näyttäytyy hyvin erilaisena ulkomuodoltaan, mutta sisältää alalajina omanlaista kielellistä eksessiivisyyttään. Tällä viittaa runojen kielessä toistuviin kliseisiin.

Osallistumisen paikan osoittamisen ja henkilökohtaisuuden tunnun myötä runot voidaan kokea affektiivisina. Instagram-runoina kielelliset rakenteet tarjoavat osallistumiselle paikkoja konkreettisen osallistumismahdollisuuden ohella, jonka sosiaalinen media puolestaan lukijoille tarjoaa. Seutu (2012, 261–262) kirjoittaa nollapersoonarakenteesta, jossa ei ole ihmissubjektia, ja joka näin tavallaan laventaa esitetyn tilanteen yleisemmin ymmärrettäväksi ja tunnistettavaksi. Seutu kirjoittaa rakenteen kiteyttävän yhtäältä runon puhujan subjektiivisen tilan ja toisaalta yleisinhimillisen kokemuksen, johon lukijankin on mahdollisuus osallistua. Nollapersoonana ja infinitiivi ovat rakenteita, jotka osoittavat potentiaaliselle osallistujalle paikan ja näin tekevät osallistumisen mahdolliseksi. (Mt.) Esimerkiksi @khushijulka.poetry-tilin yksisäkeinen runo ”Fear of loss in love is vital.” (Instagram 18.3.2020) muistuttaa mietelausetta, ja tarjoaa yleisyydessään lukijalle paikan osallistua. Se kutsuu lukijan hyödyntämään runoa self-help-tyylisyydessään. Lisäksi runoissa esiintyvä puhuttelu usein kutsuu lukijoita suhtautumaan niihin henkilökohtaisesti.

4.4.2 Aforismit ja affektiivisuus

Instagram-runot muistuttavat usein aforismeja. Aforismi tarkoittaa mietelausetta, joka on lyhyt ja kärkevästi tai tyylikkäästi muotoiltu. Hyvä tyyli on aforismissa yhtä tärkeää kuin omaperäinen ajatus. (Steinby & Mäkilä 2013, 153.) Seudun (2016, 155) artikkelin lähtökohtana on oletamus siitä, että aforismi on lajina affektiivinen ja vuorovaikutuksellinen – hän toteaa, että voisi sanoa sen olevan vuorovaikutuksellisuudessaan affektiivinen. Instagram-runot ovat siis sekä aforisminomaisuudessaan että konkreettisemmin verkkoalustansa myötä affektiivisia. Seudun (mt.) käsitys aforismien affektiivisuudesta pohjautuu niiden lajityypilliseen ominaisuuteen kiinnittää huomio itseensä kielellisinä tekoina.

Instagram-runot aforismeja lähentyvinä voivat olla itsessään kielellisesti voimakkaasti vuorovaikutukseen pyrkiviä, mutta myös konkreettisesti vuorovaikutusta tavoittelevia verkkoalustansa kautta. Lajille on ominaista puhujan ja vastaanottajan vuorovaikutus: aforismien affektiivisuus on ymmärrettävissä suhteessa tähän (Seutu 2016, 156). Virpi Alasen (2013, 32) mukaan aforismi on tiivyydestään huolimatta keskustelevala laji, joka on käytännön vuorovaikutustilanteissa muita sosiaalisempi. Sosiaalisesta mediasta on muodostunut alusta suurelle määrälle käytännön vuorovaikutustilanteita, joten mahdollisesti aforistiset

Instagram-runot ovat valikoituneet sopiviksi alustoilla kommunikoimiseen. Lisäksi Instagram-runot vertautuvat aforismeihin siinä, miten molemmat ovat käyttökelpoisia elämänohjeina: Instagram-runoissa esiintyy runsaasti konkreettisia elämänarvoja ja -ohjeita lukijoille: "never feel guilty for starting again" (SHF, 160), "do not bother holding on to/ that thing that does not want you/ /-you cannot make it stay" (M&H, 149), "take the compliment/ do not shy away from/ another thing that belongs to you" (SHF, 240).

Instagram-lyriikka on ajankohtaista paitsi julkaisunsa alustan kannalta niin usein myös aiheiltaan. Ajankohtaisten ongelmien sekä ongelmallisten asenteiden osoittaminen nousevat esiin aforismimaisessa Instagram-lyriikassa: "how much/ or how little/ clothing she has on/ has nothing to do with how free she is/ / -covered / uncovered" (SHF, 230, kursii alkuperäinen). Runo nostaa esiin ongelmallisen asenteen naisten pukeutumisen suhteen. Seutu (2016, 157) toteaa Rekolan aforismien affektiivisuuden perustaksi sen, miten ne kielellisinä tekoina pyrkivät avaamaan vaikutusyhteys puhujan tai tekijän ja puhutellun välille. Olennainen osa Rekolan aforistiikkaa ovat Seudun mukaan lisäksi inhimillisten tuntemusten, ajankohtaisten ongelmien sekä ongelmallisten asenteiden osoittaminen (mt.). Toisaalta Instagram-runojen aiheet ovat usein myös yleismaailmallisia ja ajattomia, kuten olen edellä osoittanut.

Instagram-runoudessa puhuttelu on kiinnostava seikka tarkastella lähemmin. Instagramrunoissa usein puhutellaan sinua, joka saattaa aforismien tavoin kutsua lukijan asettamaan itsensä vastaanottajan paikalle. Myös Instagram-runouden tapauksessa voidaan toisen persoonan puhuttelu tulkita puhujan itsensä puhutteluna itselleen. Lisäksi sinä on usein jokin konkreettinen hahmo runon maailmassa, kuten puhujan entinen tai nykyinen rakastettu (esimerkiksi Kaurilla). Esimerkkinä puhuttelusta toimii muun muassa @theunsaid_-profiilin jakama runo (allekirjoituksena on Aditi Gupta): "tell you heart you're not breaking/ you're healing." Runon puhetilanne kutsuu lukijaa asettumaan puheen vastaanottajaksi, ja puhuttelemaan omaa sydäntään sen self help-tyylisen ohjeen mukaisesti. Kiinnostavia asetelmia ovat myös runot, joissa kolmannen persoonan hahmon voi nähdä henkilöityvän lukijaksi tai runon puhujaksi, vaikka muoto onkin vähemmän puhutteleva. Esimerkiksi @N.R.Hart-tilin runo: "She knew deep down/ she couldn't save/ the world.../ but how beautiful/ was it that she never/ stopped trying." Runon hän (*she*) voisi olla runossa kuvatus hahmon

ohella lukija, joka voi samaistua kuvattuun tilanteeseen, tai puhuja, joka kuvaa omia tuntemuksiaan kolmannen persoonan kautta. Seudun mukaan Rekolan aforismien paikoin hyvin vetoava sävy yksikön toista persoonaa käyttäen kutsuu lukijan asettamaan itsensä tai kenet tahansa puheen vastaanottajan asemaan. Toinen mahdollinen tulkintapa olisi se, että puhuja puhuttelee itseään toisessa persoonassa. (Seutu 2016, 162–163.)

Instagram-lyriikka alalajina tuntuu aforismien tavoin ja niitä muistuttavana lähenevän tietokirjallisuutta, ja erityisesti self help-kirjallisuutta, kuten aiemmin on käynyt ilmi (2.2.2). Häkkinen (2006, 60) toteaa aforismin pääfunktioiksi tekijän omien ajatusten selkeyttämisen sekä esittämisen muiden opettamisen sijaan. Häkkisen mukaan lukijalla ei ole samanlaista tulkinnan vapautta kuin kaunokirjallisuudessa tyypillisesti: aforistikolle on tärkeää, että esitetyt ajatukset ja päätelmät pääsevät perille sellaisina kuin kirjoittaja on ne tarkoittanut. Tämän myötä aforismit lähenevät tietokirjallisuutta. (Mt.) Self help-tyylisyyden kautta Instagram-runous toteuttaa sekä Häkkisen mainitsemaa aforismin pääfunktioita, tekijän omien ajatusten selkeyttämistä ja esittämistä, että muiden opettamista, joka Häkkisen määrittelyssä jää aforismeissa toissijaiseksi. Instagram-lyriikka tuntuu sekoittavan näitä molempia, selkeyttäen kirjoittajan ajatuksia aforistisesti Instagram-kuvan rajallisessa tilassa, ja opettaen samanaikaisesti seuraajille omista kokemuksista ammentaen.

Instagram-runoudessa nousee myös esiin kysymys tekijän ja puhujan suhteesta, tekijöiden brändäytyessä palvelussa joskus voimakkaastikin. Seudun (2016, 163) mukaan Häkkisen ja Envallin näkemysten valossa aforismin minä erkanee kirjallisuudentutkimuksessa yleensä kirjailijasta erotetusta runon puhujasta. Puhujan esittämiä ajatuksia ei tunnuta erotettavan Instagram-runoudessakaan tekijästä yhtä selkeästi kuin perinteisemmässä kirjallisuudessa. Toisaalta runoilija, kuten kuka hyvänsä muukin sosiaalisen median käyttäjä, voi rakentaa kuvaa itsestään verkossa tietynlaiseksi. Olisikin ehkä erotettava Instagram-runoilija, tämän brändi ja runojen puhuja omiksi tasoikseen, jotka linkittyvät yhteen enemmän tai vähemmän. Seutu (2016, 164) toteaa, että voidaan ajatella moderneissa aforismeissa henkilökohtaisten näkemysten esittämisen voimistuneen. Tässäkin mielessä Instagram-lyriikan voisi ainakin osittain nähdä jatkona aforistiselle kirjoitusperinteelle. Runojen puhujat tuntuvat heijastelevan runoyhteisössä vallitsevia arvoja, joita yleisemmin heijastavat self help-oppaat ja vaikkapa sisustustaulut (ks. Mäkelä 2016). Fiktio tarjoama suojakerros tekijän ja puhujan

välillä vaikuttaa ohuelta aforismin tapauksessa (Seutu 2016, 164). Instagram-runoilijat sopivat ajatukseen Seudun (2016, 164) mainitsemasta tekijän jonkinasteisesta paluusta, josta on merkkejä myös yleisemmin aikamme kaunokirjallisuudessa sekä tutkimuksessa. Instagram-runoilijoiden brändäytymisen ja runojen omakohtaisuuden voi liittää tekijyyden korostumiseen.

Instagram-runoihin liitetty omaelämäkerrallisuus ja omakohtaisuus voidaan nähdä myös tyylin ja vaikuttamisen keinoina. Saresma (2016, 229) kirjoittaa Hännikäisen kokoelmassa omaelämäkerrallisuuden olevan tyylin sekä vaikuttamisen keino. Omaelämäkerrallisuus, henkilökohtaisuus sekä tunnustuksellisuus ilmaisussa on totuttu Saresman mukaan liittämän feminiiniseen kirjoittamisen tapaan (mt., 230). Huomio kytkeytyy Instagram-runouteen liitettyyn feminiinisyyteen sekä naiseuden kuvaamiseen. Hännikäisen teoksessa ei omaelämäkerrallisia kokemuksia arvioida itsekriittisesti eikä omaelämäkerrallisuuden keinon käyttöä problematisoida (mt.). Itsekritiikin puute saatetaan yhdistää myös Instagram-lyriikkaan, jota yleisemminkin kritisoidaan tiettyjen taiteellisten arvojen puutteesta. Instagram-lyriikassa kokemusten ja ajatusten esiintuominen saattaa ohittaa runojen taiteellisuuden kriittisen arvioinnin.

Aforismit kytkeytyvät verkossa jaettuun runouteen myös siinä, miten se purkaa lajina lukemisen konventioita sekä syy-seuraus-suhteisiin perustuvaa lukemisen logiikkaa. Tämän taustalla on ajatus sarjallisesta aforismista, joka tekee mahdolliseksi lukemisen useampaan suuntaan. (Seutu 2016, 165). Instagram-runoja voi lukea verkkopalvelun sisällä moneen suuntaan ja linkkipolkuja seuraten muodostaa niistä yksilöllisiä lukukokemuksia. Lukijat voivat rakentaa Instagramissa itselleen valikoidun ja jatkuvasti päivittyvän runokokoelman seuraamalla suosikkirunoilijoitaan ja näin muodostaen syötteestään runojen virran. Sovellus itsessään muodostaa alati muuttuvia ja kertyviä kokoelmia, jotka ovat saavutettavissa aihetunnisteiden ja hakujen avulla. Aforismien tapaan Instagram-runous haastaa siis konventionaalisia lukutapoja monella tapaa. Lukemisen ja vuorovaikutuksen suunta on muuttunut yksi- tai kaksisuuntaisesta edestakaiseksi, kun runot kulkevat verkkopalveluista paperille - ja taas paperilta takaisin verkkoon.

4.4.4 Self help-tyyli, intentio ja retoriikka

Instagram-runous haastaa lyriikan säännönmukaisuuksia yhdistämällä runouden ja sosiaalisen median osa-alueet toisiinsa. Uusi hahmottuu useasti käsitteellisen sekoittamisen kautta, kun käsite-alueet tai semanttiset viitekehykset, kielen tasot, kulttuuriset mallit sekä muut tekstiin tuodut elementit muodostavat uusia yhdistelmiä mutkikkaiden sekoittamisten myötä. Ajattelullemme keskeinen toimintamalli käsitteiden integroiminen ja sen kirjalliset muodot tuottavat myös tunnevaikutuksia. Kuten poetiikka yleensäkin, joutuu tunnevaikutusten poetiikkakin reagoimaan muuttuvaan tutkimuskenttään, kun syntyy uusia prototyyppin aseman saavuttavia teoksia ja tämän myötä lajeja tai lajihybridejä. (Lyytikäinen 2016, 55–56.) Instagram-lyriikkaa voidaan käsitellä lajihybridinä, joka yhdistää self help-kirjallisuutta ja lyriikkaa (Pâquet 2019, 296). Instagram-lyriikan self-help-tyyli osallistaa lukijaa ja herättää tunnevaikutuksia puhuttelun ohella koskettaen lukijan henkilökohtaista elämää runojen ulkopuolella.

Instagram-lyriikassa tunnevaikutukset kytkeytyvät tekijän intentioon. Affektiivinen runo herättää lukijassa tunteita, ja voi näin saada lukijan osallistumaan tykkäyksen ja kommentoinnin tai jakamisen avulla. Näin runoilija saa enemmän huomiota ja näkyvyyttä. Lyytikäinen (2016, 38) rajaa käsittelynsä juuri sellaisiin tunnevaikutuksiin, joihin tekstin retoriikka tähtää. Hän pohtii tavoitellun tunteen tai tunnetilan ja sen saavuttamiseksi käytettyjen keinojen ohella kysymystä siitä, missä määrin teksti antaa tietoa tunteista ja suggeroi lukijaa tuntemaan (mt.). On hedelmällistä pohtia samoja retorisia kysymyksiä Instagram-runouden tapauksessa. Runoilijoilla on pyrkimyksenä vaikuttaa lukijoihinsa ja Instagram-runot self help-tyylisyydessään myös tarjoavat tietoa tunteista ja ohjaavat lukijaa tuntemaan sekä oppimaan itsestään. Tekijän intentio retoristen keinojen myötä johtaa tunnevaikutuksiin lukijassa, joka vastaa niihin paitsi tuntemalla, niin lisäksi konkreettisemmin tykkäämällä, kommentoimalla tai jakamalla, jolloin runon tekijä saavuttaa näkyvyyttä palvelun sekä runoyhteisön piirissä.

Lyytikäinen (2016, 42) kysyy että "[e]hkä juuri silloin kun henkilöhahmojen tunteiden psykologia on vakuuttavinta, kirjallisuus eniten muovaa käsityksiämme tunteista?" Hän toteaa, että kun mielikuvittelun voima kyseenalaistaa tai ainakin tekee huokoiseksi fiktion ja

todellisuuden välisen rajan, on myös suurimmillaan riski unohtaa, että fiktion kuvaama todellisuus on tehty vaikuttamaan meihin sekä muovaamaan meitä. (Mt.). Instagram-lyriikka omakohtaisuuden tunnussaan, self-help-tyylissään ja runoilijoiden yhteisöllisyyden sekä brändäytymisen kautta ei vaadi välttämättä juurikaan mielikuvitusta vaikuttamaan tältä kannalta tunteisiin fiktion ja todellisuuden rajan hämärtyessä sosiaalisessa mediassa.

4.5 Tunteiden kuvaus Kaurin lyriikassa

Ruumiillisuus ja luontokuvasto kytkeytyvät Kaurin runoissa tunteiden käsittelyyn. Pâquet (2019, 305) listaa luontometaforat yhdeksi Instagram-runouden tunnusmerkeistä. Tunteet esiintyvät kokoelmissa hyvin ruumiillisina kokemuksina, ja niitä sanallistetaan kehollisten kielikuvien kautta: ”on the last day of love/ my heart cracked inside my body” (SHF, 13). Oma ja muiden suhde puhujan kehoon ovat keskeisiä aiheita kokoelmissa, ja tunteiden kuvaus limittyy kehollisuuteen. Puhuja käsittelee ja ymmärtää tunteitaan kehollisten kuvien ja ilmiöiden kautta: ”your absence is a missing limb” (SHF, 44). Toisen poissaolon aiheuttama ikävä hahmottuu puuttuvana raajana: kuva raajan puuttumisesta kuvastaa puhujan kaipuun voimakkuutta. Muutoin tyhjäksi jätetty sivu korostaa puutetta, poissaoloa ja tyhjyyttä.

Kaur käyttää luontometaforia erityisesti toisessa kokoelmassaan. Pâquet (2019, 307) toteaa luontomotiivin vallitsevan läpi teoksen. Luontokuvasto ilmenee esimerkiksi toisen kokoelman vesielementissä, joka toistuu tunteita ja tunteellisuutta kuvattaessa. Vesi ja tunteet kiinnittyvät yhteen: ”i am/ made of water/ of course i am emotional” (SHF, 179). Vedellä on yhteys tunteellisuuteen ja pehmeeseen: ”how do you turn/ a forest fire like me/ so soft i turn into/ running water” (M&H, 65). Kyöneleet myös kastelevat maata sateen tavoin ”i want to remain so/ rooted to the ground/ these tears/ these hands/ these feet/ sink in/ /-grounded” (M&H, 195, kursiivi alkuperäinen). Runo kytkeytyy kasvikuvaan, ja toistuvaan teemaan juurista. Seuraavassa kokoelmassa on kokonainen osio, joka on nimetty juurtumiseksi, ja jossa juuret yhdistyvät aiempiin sukupolviin ja perhehistoriaan. Sade viittaa suruun toisintaen tyyppillistä vertauskuvaa. Ilo vertautuu sateenkaareen, joka seuraa sadetta: ”like the rainbow/ after the rain/ joy will reveal itself/ after sorrow” (SHF, 89).

Tunteita kuvataan runoissa myös suoraan. Runot kuvaavat erilaisten tunteiden kokemista:

i spend days in bed debilitated by loss
 i attempt to cry you back
 but the water is done
 and still you have not returned
 i pinch my belly till it bleeds
 have lost count of the days
 sun becomes moon and
 moon becomes sun and
 i become ghost
 a dozen different thoughts
 tear through me each second
 you must be on your way
 perhaps it's best if you're not
 i am okay
 no
 i am angry
 yes
 i hate you
 maybe
 i can't move on
 i will
 i forgive you
 i want to rip my hair out
 over and over and over again
 till my mind exhausts itself into a silence (SHF, 18.)

Runossa käydään läpi laaja skaala tunteita surusta ja vihasta tyhjyyteen, joka koittaa tunnemyrskyn jälkeen. Runon puhuja ei ole tunnemyrskyssään varma, mitä oikeastaan tuntee. Lopun tyhjyyttä lisää otsikottomuus ja sivun kuvattomuus intensiivisen runon jälkeen. Voimaannuttamisen ja parantumisen näkökulmat ovat läsnä: vaikka puhuja kuvaa kriisitilannetta eroamisen jälkeen ja tuntee, ettei pysty jatkamaan eteenpäin, toteaa hän heti perään, että tulee kuitenkin selviämään. Seuraavassa runossa puhuja on varmempi tunteistaan, ja kokee ne syvästi ja intensiivisesti:

i don't know what living a balanced life feels like
 when i am sad
 i don't cry i pour
 when i am happy
 i don't smile i glow
 when i'm angry
 i don't yell i burn

the good thing about feeling in extremes is
 when i love i give them wings
 but perhaps that isn't
 such a good thing cause
 they always tend to leave
 and you should see me
 when my heart is broken
 i don't grieve
 i shatter (M&H, 109.)

Kuvituksena runon alla on hajonneen, koristereunaisen mukiin sirpaleet. Hajonnut muki symboloi runon puhujaa, joka suremisen sijasta hajoaa. Muki säiliönä ei ole kestänyt tunteiden intensiteettiä, jota runo kuvaa. Puhuja tiedostaa tunteensa, ja tapansa kokea niitä. Hän tietää, että tuntee voimakkaasti, jopa ääripäin. Hän toteaa tapansa hyvät ja huonot puolet: myönteiset tuntemukset antavat voimaa myös muille, mutta sydänsuru iskee lujasti.

i hardened under the last loss. it took something
 human out of me. i used to be so deeply emotional i'd
 crumble on demand. but now the water has made its
 exit. of course i care about the ones around me. i'm just
 struggling to show it. a wall is getting in the way. i used
 to dream of being so strong nothing could shake me.
 now. i am. so strong. that nothing shakes me.
 and all i dream is to soften.

-numbness (SHF, 60, kursiivi alkuperäinen.)

Pehmeä ja tunteellinen vesi on poistunut puhujasta proosamuotoisessa runossa, jossa puhuja haikailee pehmeiden perään. Lyhyet virkkeet on eroteltu pisteillä, joita on runsaasti lyhyessä tekstissä. Pisteet luovat kontrastin runoilijan tavalliseen tyyliin, josta puuttuvat välimerkit. Lyhyt ja pisteillä tauotettu ilmaisu saa runon puheen tuntumaan riisutulta ja koruttomalta.

Lopulta tunteiden kuvaukset voimaannuttavat ja kertovat parantumisesta. Kaikkien tunteiden läpikäyminen esitetään välttämättömänä. Kärsivällisyyteen tunteiden kanssa kannustetaan: "if the hurt comes/ so will the happiness/ */-be patient*" (M&H, 182, kursiivi alkuperäinen). Kivun kautta voi saavuttaa kauniita asioita: "the world/ gives you/ so much pain/ and here you are/ making gold out of it/ */-there is nothing purer than that*" (M&H, 185, kursiivi alkuperäinen). Tunteellisuus, herkkyyys ja pehmeys esiintyvät positiivisina piirteinä: "to be/

soft/ is/ to be/ powerful” (M&H, 166). Tunteet voivat olla ihania tai kuluttavia, mutta kaikki niistä kuuluvat ihmisyyteen ja ne voi muuntaa myönteisiksi voimavaroiksi.

5 Johtopäätökset

Tutkielmassani olen perehtynyt ajankohtaiseen ja puhuttavaan ilmiöön, joka yhdistää kirjallisuutta ja sosiaalista mediaa. Olen avannut Instagram-runoutta lyriikan uutena alalajina ja pyrkinyt löytämään runoja yhdistäviä piirteitä sekä erittelemään siihen erottamattomasti kytkeytyviä ilmiöitä. Erityisesti olen keskittynyt sitä vahvasti määrittävään yhteisöllisyyteen sekä lähestynyt lajia affektiivisuuden kautta. Instagram-runous käsittää laajan määrän sisältöä, jota voidaan julkaista paitsi Instagramissa niin myös vastaavissa sosiaalisen median palveluissa ja perinteisemmin painettuina kokoelmina. Instagram-runoilijaksi määritytään joko ulkoisen kuvailun toimesta, tai runoilijan omasta aloitteesta Instarunoilijoiden jatkumoon liittyen. Kaikkia runoilijoita kuitenkin yhdistää linkittyminen sosiaaliseen mediaan tavalla tai toisella.

Runoja tyypillisesti yhdistäviä keskeisiä piirteitä ovat lyhyt pituus, aforismimaisuus sekä self help-tyyli. Kierrättäminen ja uudelleen jakaminen kytkeytyvät jälkimmäisiin runojen toistaessa kliseitä ja yleismaailmallisia totuuksia, joihin useat lukijat voivat samaistua. Toisaalta oman brändin ja taiteilijakuvan rakentaminen ovat olennaisia Instagram-runoilijan menestyksen kannalta, sekä markkinoinnin välineinä. Positiivinen ja kannustava ilmapiiri heijastavat yhteisön arvoja ja tukea, mutta johtavat melko kritiikittömään tilaan, jossa runojen heijastamalla arvopohjalla ja yhteisöllisellä kokemuksella on enemmän painoarvoa kuin runojen taiteellisella kehityksellä.

Instagram runojen alustana näkyy lyriikan piirteissä. Sovelluksen ominaisuudet, mahdollisuudet ja rajoitukset ohjaavat runojen kirjoittamisen konventioiden muodostumista. Konvergenssikulttuurin myötä runous ja sosiaalinen media ovat kohdanneet, ja kuluttajat saaneet tilan luoda yhdessä omaa mediaa. Sovelluksen käyttäjät määrittävät palvelussa jaetun työn suosion vuorovaikutuksessa keskenään. Tykkäykset, kommentit ja julkaisujen jakaminen osoittavat käyttäjien suosion. Instagram-runous tuntuu siis vastaavan kuluttajien tarpeeseen, eikä sen suosio olekaan yllättävää. Toisaalta sosiaalisessa mediassa luodaan sisältöä joka lähtöön, joten runojen keräämä huomio on merkittävää. Onko kyseessä runouden uusi tuleminen tai aalto? Runot poikkeavat perinteisestä lyriikasta monin tavoin, ja näin

tuoreuttavat runouden kenttää. Toisaalta runot eivät aina tunnu erityisen tuoreilta, niiden kierrättäessä kliseisiä ja tuttuja lausahduksia ja elämänviisauksia, tarjoten niihin joskus vähemmän ja joskus enemmän tuoreita tulokulmia. Runouden uusi, yksinkertainen ja lähestyttävä muoto ei miellytä kaikkia, ja Instagram-lyriikka on herättänyt runsaasti keskustelua mediassa. On pohdittu, voiko Instagram-runoja ylipäänsä hyväksyä runoudeksi.

Affektiivinen lähestymistapa nostaa Instagram-lyriikasta esiin samaistumisen, myönteisen lukukokemuksen, kielen affektiivisuuden sekä lajin yhteyden aforismeihin. Lisäksi runojen affektiivisuus kytkeytyy yhteisöllisyyteen, joka on merkittävä tekijä kaikissa käsittelemissäni Instagram-lyriikan ominaisuuksissa. Puhuttelu, omakohtaisuuden tuntu sekä yhteisön jaettu arvopohja tarjoavat lukijoille samaistumispintaa, ja sovelluksen vuorovaikutusmahdollisuudet mahdollistavat yleisön osallistamisen ja osallistumisen. Positiiviset ja kannustavat kommentit seuraavat myönteistä lukukokemusta, joka syntyy koetusta vastaavuudesta (Kainulainen 2016). Osallistumisen osana toimii myös runojen jakaminen eteenpäin, joka taas kytkeytyy sosiaalisen median identiteetin rakentamiseen. Lisäksi kielelliset rakenteet tarjoavat lukijoille paikkoja osallistumiseen. Vuorovaikutuksellisuus linkittyy aforismeihin (Seutu 2016; Alanen 2013), joita Instagram-lyriikka lajina lähentyy. Aforismeissa on yleistynyt henkilökohtaisten näkemysten esittäminen (Seutu 2016, 164), joka on ominaista myös Instagram-lyriikalle. Instagram-runot muistuttavat aforismeja myös lyhyen muotonsa kautta. Runot ovat usein lyhyitä, yksinkertaisia ja kierrättävät elämänohjeita sekä metaforia. Affektiivinen lähestyminen voi avata osaltaan runojen saavuttamaa suurta suosiota, ja toisaalta niiden herättämää keskustelua. Kritiikki ja parodia ovat omalla tavallaan affektiivisia reaktioita Instagram-lyriikkaan.

Instagram-lyriikka, olipa se kunkin mielestä oikeaa runoutta tai miten ansiokasta, on kuitenkin nostanut runouden valokeilaan. Se on innostanut ihmisiä kirjoittamaan runoja, ja jakamaan niitä muiden aiheesta kiinnostuneiden kanssa. Kritiikin puute saattaa olla runoyhteisöä leimaava piirre, mutta toisaalta laji on yhä kehittymässä ja hakemassa toimintatapojaan sekä määritteleviä kehyksiään. Instagramissa julkaistaan joka päivä lisää runoutta, ja Instagram-runoilijat jatkavat suosittujen kokoelmiensa julkaisua.

14.9.2020 Rupi Kaur on julkaissut kuvia uusimmasta kokoelmastaan Instagram-tilillään. Kuivissa Kaur poseeraa teoksen kanssa. Välissä on myös pari julkaisua, joissa on runo kuvituksineen uuden kokoelman sivuilta. *home body* (2020) on saatavilla 17. marraskuuta alkaen, ja sen voi jo tilata ennakkoon Kaurin verkkosivuilta, mistä runoilija tilillään muistuttaa. Yhden julkaisun tekstissä Kaur kuvailee ilmestyvää teostaan rakkauskirjeeksi itselle. Hän kertoo ryhtyneensä kirjoittamaan sitä aikana, jolloin tunsivat olevansa hukassa sekä sisäisessä että ulkoisessa maailmassa. Kirjoittaessaan teosta runoilija kärsi masennuksesta ja ahdistuksesta, haki apua ja alkoi parantua. Kirjoitusprosessia avatessaan Kaur kirjoittaa: "I wrote about the support of sisters. I wrote when the world burned from the fires of injustice. I wrote about the hope given to me by community." (Kaur 2020.) Kaurin julkaisut uusimmasta teoksesta vahvistavat useita tutkielmassa käsiteltyjä Instagram-lyriikan piirteitä. Niistä heijastuvat yhteisöllisyys ja yhteisön tuki, omakohtaisuus sekä self help-tyyli. Runojen kirjoittaminen on ollut osa runoilijan itsestä huolen pitämisen sekä parantumisen prosessia, joka välittyy kokoelman kautta lukijoille. Lisäksi Kaur mainitsee ajankohtaisen epäoikeudenmukaisuuden maailmassa, minkä ilmeneminen uudessa kokoelmassa on kiinnostavaa jatkotutkimuksen kannalta.

Instagram-runous voi olla kantaaottavaa ja yhteiskuntakriittistä, ja näiden teemojen ilmenemistä runoissa voisi tarkastella lähemmin. Erityisesti feministinen lähestymistapa Instagram-runouteen olisi kiinnostava, ja ylipäänsä vähemmistöjen äänen, jonka Instagram-runous on nostanut lyriikan piirissä esiin ja keskusteluun, tutkiminen. Instagram-runous on tuore lisäys kirjallisuuteen, ja jättää lukuisia muitakin tutkimuskohteita tulevaisuuteen. Jatkotutkimuksen kannalta olisi mielenkiintoista tarkastella kriittisten parodiarunojen ohella Instagram-runoista kirjoitettuja arvosteluja, joita on runsaasti lajin saavuttaman mediahuomion johdosta. Kainulainen (2016, 132) toteaa kritiikin olevan kiinnostava tutkimusaineisto, sillä se kirjoitetaan ja julkaistaan nopeammin kuin tutkimus, ja se on suunnattu tätä laajemmalle yleisölle. Instagram-runoudesta kirjoitettua kritiikkiä ja uutisointia voisi tarkastella tässä mielessä affektiivisuuden kautta. Affektiivisuutta aiheuttaa lukukokemuksessa tekstin tuntu, joka taas nivoutuu yhteen tiedollisemman tulkinnan tuottamiseen (Kainulainen 2016, 133). Lisäksi Instagram-lyriikasta kirjoitetut arviot ja raportit välittävät runoyhteisön ulkopuolisia käsityksiä ja suhtautumista aiheeseen. Arvostelu

itsessään on saanut vastakritiikkiä, ja keskustelua on syntynyt tekijän ja tämän tuotannon erottamisen ympärille.

Kollektiivisen trauman ilmenemisen tutkiminen Kaurin tuotannossa on myös keskeinen jatkotutkimuskohde: kuten tutkielmassa on nostettu esiin, kertoo runoilija itse tuotantonsa kumpuavan kollektiivisesta, sukupolvelta toiselle periytyvästä kokemuksesta sekä traumasta. Instagram-lyriikalle ominaisesta kollektiivisuudesta olisi luontevaa jatkaa analyysia kollektiivisen trauman käsittelyyn Kaurin ja mahdollisesti myös muiden Instagram-lyyrikoiden tuotannossa.

Lähteet

Kohdemateriaali

Amazon 2020. <https://www.amazon.com> (27.8.2020).

Andrews McMeel Publishing 2019. <https://publishing.andrewsmcmeel.com/book/soft-thorns/> (6.12.2019).

Carlin, Shannon 2017. Meet Rupi Kaur, Queen of the 'Instapoets' 21.12.2017. *Rolling Stone*. <https://www.rollingstone.com/culture/culture-features/meet-rupi-kaur-queen-of-the-instapoets-129262/> (8.10.2019).

Devoue, Bridgett. <https://bridgettdevoue.com> (28.10.2020).

Giovanni, Chiara 2017. The Problem With Rupi Kaur's Poetry 4.8.2017. *BuzzFeed News*. <https://www.buzzfeednews.com/article/chiaragiovanni/the-problem-with-rupi-kaurs-poetry#.fybdjvmPk> (8.10.2019).

Gregson, Tyler Knott 2020. <https://tylerknott.com> <https://chasersofthelight.com> (27.8.2020).

Grindell, Samantha 2020. A Woman's Side-by-side Images Show the Reality Behind the 'Perfect' Instagram Photo 17.2.2020. *Insider*. <https://www.insider.com/a-woman-posts-instagram-vs-reality-pictures-2020-1> (26.10.2020).

Hill, Faith & Yuan, Karen 2018. How Instagram Saved Poetry – Social Media is Turning an Art Form into an Industry 15.10.2018. *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2018/10/rupi-kaur-instagram-poet-entrepreneur/572746/> (15.9.2020).

Instagram 2019–2020. <https://www.instagram.com> (28.10.2020).

Kaur, Rupī 2015. *milk and honey* [=M&H]. Missouri: Andrews McMeel Publishing.

Kaur, Rupī 2017. *the sun and her flowers* [=SHF]. Missouri: Andrews McMeel Publishing.

Kaur, Rupī 2017/2020. <https://rupikaur.com> (28.10.2020); <https://rupikaur.com/faq/> (20.11.2019).

Leav, Lang 2020. <https://www.langleav.com/about> (27.8.2020).

Leszkiewicz, Anna 2019. Why Are We So Worried About “Instapoetry”? 6.3.2019. *New Statesman*. <https://www.newstatesman.com/culture/books/2019/03/instapoetry-rupi-kaur-genre-rm-drake-rh-sin-atticus-hollie-mcnish> (15.9.2020).

National Poetry Library UK 2018/2020. <https://www.nationalpoetrylibrary.org> (15.9.2020).

Parmar, Sandeep 2018. Is Contemporary Poetry Really in ‘a Rotten State’ – or Just a New One? 22.11.2018. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/books/2018/nov/22/is-contemporary-poetry-really-in-a-rotten-state-or-just-a-new-one> (15.9.2020).

Saul, Heather 2015. Menstruation-themed photo series artist ‘censored by Instagram’ says images are to demystify taboos around periods 31.5.2015. *Independent UK*. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/art/menstruation-themed-photo-series-artist-censored-instagram-says-images-are-demystify-taboos-around-periods-10144331.html> (30.9.2020).

Twitter 2020. twitter.com (11.8.2020).

Tutkimuskirjallisuus

Alanen, Virpi 2013. Filosofian poikasia. Feiring, Sami (toim.), *Mitä aforismi tarkoittaa?* Tampere & Turku: Savukeidas, 21–36.

Cherry, Scott 2011. *A Critical Study of Self-Help and Self-Improvement Practices Textual, Discursive, and Ethnographic Perspectives*. Lewiston: The Edwin Mellen Press.

Felski, Rita 2008. *Uses of Literature*. Blackwell Publishing.

Fowler, Alastair 1997. *Kinds of Literature: An Introduction to the Theory of Genres and Modes*. Oxford: Clarendon Press.

Haapala, Vesa & Steinby, Liisa 2013. Lyriikka kirjallisuushistoriallisena ilmiönä ja lyriikan lajit – Johdanto. Mäkikalli, Aino & Steinby, Liisa (toim.), *Johdatus kirjallisuusanalyysiin*. Tietolipas 238. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Vantaa: Hansaprint Oy, 157-158.

Hefferon, Kate & Boniwell, Ilona 2011. *Positive Psychology: Theory, research and applications*. Maidenhead: Open University Press.

Helle, Anna 2015. ”Pitkö runouskin vetää ihan läskiksi?” Tytti Heikkisen ”Ryhävalaan tasoa” -runon affektiivinen vastaanotto. Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti AVAIN 2015(4), 67–83.

Helle, Anna 2016. ”On olemassa kivun alue minne vitsi ei yllä” - Harry Salmenniemen *Texas, sakset* ja väkivaltaiset affektit. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 108–127.

Helle, Anna & Hollsten, Anna 2016. Tunnetko kirjallisuutta? Johdatus suomalaisen kirjallisuuden tutkimukseen tunteiden ja tuntemusten näkökulmasta. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 7–33.

Herkman, Juha & Vainikka, Eliisa 2012. *Lukemisen tavat – lukeminen sosiaalisen median aikakaudella*. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Hoffmann, Christian R. 2017. Log In: Introducing the Pragmatics of Social Media. Bublitz, Wolfram & Hoffmann, Christian R. (toim.), *Pragmatics of Social Media*. Berlin/Boston: De Gruyter Inc., 1–28.

Hyde, Adam; Linksvayer, Mike; Kanarinka; Mandiberg, Michael; Peirano, Marta; Tarka, Sissu; Taylor, Astra; Toner, Alan & Zer-Aviv, Mushon 2012. What is Collaboration Anyway? toim. Mandiberg, Michael 2012. *The Social Media Reader*. New York & London: New York University Press, 53–67.

Häkkinen, Kaisa 2006. Aforismin kieli ja mieli. *Sananjalka* 48, 43–63.

Influencer Marketing Hub 2020. What is an Influencer? 15.10.2020. <https://influencermarketinghub.com/what-is-an-influencer/> (26.10.2020).

Isomaa, Saija 2016. Tunteet ja kirjallisuudenlajit - Lajien emotionaalisesta vaikuttavuudesta. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 58–81.

Jenkins, Henry 2006. *Convergence culture – Where Old and New Media Collide*. New York & London: New York University Press.

Jenkins, Henry 2012. Quentin Tarantino's Star Wars? – Grassroots Creativity Meets the Media Industry. toim. Mandiberg, Michael 2012. *The Social Media Reader*. New York & London: New York University Press, 203–235.

Kainulainen, Siru 2016. Lukemisen tuntutiloja - Harry Salmenniemen, Vilja-Tuulia Huotarisen ja Saira Susiluodon runojen vastaanotosta. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 131–153.

Kietzmann, Jan H.; Hermkens, Kristopher; McCarthy, Ian P. & Silvestre, Bruno S. 2011. Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social media. *Business Horizons* 54(3), 241–251.

Koho, Satu 2016. Syyllisyyttä, pelkoa ja häpeää vaiennetussa kehossa – Tunteiden tiloja Pauliina Rauhalan romaanissa *Taivaslaulu*. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 195–220.

Kunesh, Andrew 2020. The Ultimate Guide to Social Media Post Lengths in 2020 25.2.2020. <https://bytraject.com/social/social-media-post-lengths/> (2.9.2020).

Kurikka, Kaisa 2016. Kolmen pisteen tunteet – Irmari Rantamalan *Harhama* ja eksessin affektit. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 85–107.

Kuusela, Hanna 2018. Literature and Participatory Culture Online: Literary Crowdsourcing and Its Discontents. Tampereen yliopisto.

Kuusela, Hanna 2020. *Kollaboraatio – Yhteistekijyys nykykirjallisuudessa ja taiteessa*. Tampere: Vastapaino.

Laine, Veera 2018. *”We always want to hydrate before you caffeinate” – Kerronnan monitulkintaisuus, self-help ja minätekniikat YouTuben aamurutiinivideoissa*. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto.

Lee, Eunji; Lee, Jung-Ah; Moon, Jang Ho & Sung, Yongjun 2015. “Pictures Speak Louder than Words: Motivations for Using Instagram”. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking* 18(9), 552–556.

Lerro, Menotti 2017. *Autobiographical Poetry in England and Spain, 1950-1980: Narrating Oneself in Verse*. Cambridge Scholars Publishing.

Lindsey, Davis 2016. English Professor Begins Crowdsourced Poetry Project 20–23.9.2016. https://www.iowastatedaily.com/news/academics/article_39da2ac0-7f9e-11e6-b244-8bf79dfc20db.html (28.10.2020).

Lyytikäinen, Pirjo 2016. Tunnevaikutuksia eli miten kirjallisuus liikuttaa lukijaa - Johdatusta tunteiden kognitiivisen poetiikan tutkimiseen. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 37–57.

Mandiberg, Michael 2012. "Introduction". toim. Mandiberg, Michael 2012. *The Social Media Reader*. New York & London: New York University Press, 1–10.

Matikainen, Janne 2008. "Sosiaalinen media – millaista sosiaalisuutta?" *Tiedotustutkimus* 31(4), 24–41.

Merriam-Webster Dictionary 2020. Affirmative. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/affirmative> (21.10.2020).

Merriam-Webster Dictionary 2020. Self-care. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/self-care> (22.10.2020).

Mäkelä, Maria 2016. Kotini on tekstini – Romaanitradiatio, itsestä kertominen, *gnoomisuus* ja *doksa* sisustusteksteissä. *Niin & Näin* 2016(3), 53–58.

Naji, Jeneen 2018. The Posthuman Poetics of Instagram Poetry. National University of Ireland Maynooth.

Nussbaum, Martha C. 2001. *Upheavals of Thought. The Intelligence of Emotion*. Cambridge: Cambridge University Press.

O'Reilly, Tim 2012. What is Web 2.0? – Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software. toim. Mandiberg, Michael 2012. *The Social Media Reader*. New York & London: New York University Press, 32–52.

Page, Ruth 2012. *Stories and social media identities and interaction*. New York: Routledge.

Pankakoski, Timo 2007. Absurdista utopiaan. Satiirin lähikäsitteitä. Kivistö, Sari (toim.), Satiiri. Johdatus lajin historiaan ja teoriaan. Helsinki: Yliopistopaino, 234–243.

Pâquet, Lili 2019. Selfie-Help: The Multimodal Appeal of Instagram Poetry. *The Journal of Popular Culture* 52(2). Wiley Periodicals Inc, 296–314.

Rosen, Jay 2012. The People Formerly Known as the Audience. toim. Mandiberg, Michael 2012. *The Social Media Reader*. New York & London: New York University Press, 13–16.

Sandbacka, Kasimir 2012. Työtä vai leikkiä? Rosa Liksomien ambivalentti taiteilijakuva. Kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti AVAIN 2012(2), 19–33.

Saresma, Tuija 2016. Vihan ja kaunan tunneyhteisöt – Timo Hännikäisen *Ilman*-kokoelman affektiivinen esseistiikka. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 221–246.

Seutu, Katja 2012. ”Tuletko vanhainkotiin?” Runon affektiivisuudesta ja osallistuvasta lukemisesta”. Kainulainen, Siru, Lummaa, Karoliina & Seutu, Katja (toim.), *Työmaana runous - Runoudentutkimuksen nykysuuntauksia*. Tietolipas 236. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Vantaa: Hansaprint Oy, 249–267.

Seutu, Katja 2016. ”Päästäkää irti parantavat epidemiat!” – Mirkka Rekolan aforismit lukijaa herättelevinä affektiivisina tekoina. Helle, Anna & Hollsten, Anna (toim.) *Tunteita ja tuntemuksia suomalaisessa kirjallisuudessa*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Turenki: Hansaprint Oy, 154–168.

Siegenthaler, Fiona 2013. Towards an ethnographic turn in contemporary art scholarship. *Critical Arts*, 27(6), 737-752.

Sintonen, Sara 2017. Onko monilukutaito aikuisten taito? 29.8.2017. <http://www.monilukutaito.com/blog/40/onko-monilukutaito-aikuisten-taito> (15.9.2020).

Steinby, Liisa & Mäkikalli, Aino 2013. Kertomakirjallisuuden lajeja. Mäkikalli, Aino & Steinby, Liisa (toim.), *Johdatus kirjallisuusanalyysiin*. Vantaa: Hansaprint Oy, 135–153.

Tate gallery. Art Term: Still Life. <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/s/still-life> (9.9.2020).

Tieteen termipankki 2020. Nimitys: semanttinen kenttä. [https://www.tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:semanttinen kenttä](https://www.tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:semanttinen_kentta) (20.10.2020).

Tieteen termipankki 2020. Kirjallisuudentutkimus: intertekstuaalisuus. <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:intertekstuaalisuus> (20.10.2020).

University of Calgary. Self Help Literature Research Project. McLean, Scott; Dixit, Jaya; Kapell, Brandi & Vermeylen, Laurie. <https://www.ucalgary.ca/selfhelp/> (15.9.2020).

Vaidhyanathan, Siva 2012. Open Source as Culture/ Culture as Open Source. toim. Mandiberg, Michael 2012. *The Social Media Reader*. New York & London: New York University Press, 24–31.

Vuorinen, Aino 2020. Instagram-lyriikka runouden uutena alalajina. toim. Isomaa, Saija 2020. *Lajileikkejä ja ääriajatapauksia – kirjallisuustieteellisiä näkökulmia kerrontaan, teemoihin ja lajeihin*. Kriittisiä tutkielmia – opiskelijoiden julkaisusarja. Tampereen yliopisto, 8–26.

Wolf, Maryanne 2018/2019. Skim Reading Is The New Normal. "Silmäilystä on tullut normaali tapa lukea". *Niin & näin* 2019:1. 35–38.

Woodstock, Louise 2005. Vying Constructions of Reality: Religion, Science, and “Positive Thinking” in Self-Help Literature. *Journal of Media and Religion* 4(3), 155–178.

Woodstock, Louise 2006. All About Me, I Mean, You: The Trouble with Narrative Authority in Self-Help Literature. *The Communication Review (Yverdon, Switzerland)* 9(4), 321–346.